

PRACTICAL TEXT BOOK
OF THE
AFRIKAANS LANGUAGE
FOR
ENGLISH STUDENTS.
PART I.

An Introductory Afrikaans Reader, Writer and Grammar.

BY
F. E. BAULING, B.A. (Cape)
(Lecturer in Netherlands and Afrikaans at The Technical
College, Durban),
AND
J. M. JOOSTE
(Senior Dutch Master, Smith Street School, Durban).

Published by
J. L. VAN SCHAIK, LTD., PRETORIA.
Educational and General Booksellers and Publishers.

1921.

FOREWORD.

The need for a book of this kind has been felt for some time. English-speaking South Africans are anxious enough to learn Afrikaans, but hitherto they have had difficulty in getting suitable books ; this one promises to give admirable help to any student seriously embarking on a course.

Not more than a hurried survey of the manuscript has been possible, and it would be folly to presume to criticize the accuracy of the rules laid down, of the spelling adopted, etc., but the scheme I consider very good. The essential rules are briefly and clearly stated in the order of their utility for purposes of correct construction, the reading matter, based on the every-day affairs of the student's environment, is well graded, and the exercises in conversation, translation and composition are calculated to develop the power of using Afrikaans with fair facility in a reasonably short time.

The authors have my best wishes for the success of their enterprising undertaking.

F. D. HUGO,

INSPECTOR OF SCHOOLS.

Education Office,

Pietermaritzburg.

November 19th, 1920.

PREFACE.

The following pages represent an attempt to supply a much-needed textbook for English pupils, and also for private students. It is hoped that it will suit the requirements of those pupils attending the upper standards of the Primary and the lower forms of the Secondary Schools of the Union.

It forms the first part of a course consisting of two parts, which, it is hoped, will be of considerable assistance to candidates studying for the Matriculation Examination of the Joint Board.

The Authors have throughout kept in view the direct method of Modern Language teaching. Only that amount of grammar considered essential is introduced at the stage where it is required.

From the outset importance is attached to exercises in reading and conversation as well as to dictation and translation.

Each of the lessons is planned with a view to giving the pupil an increasing command of the spoken as well as the written language. The lesson commences with a few necessary points of grammar, followed by a reading exercise taking the form of simple sentences ; then follows a list of the necessary vocabulary with the English equivalent, after which comes a short exercise in conversation, and finally a translation test bearing upon the points already covered.

Special attention is drawn to the " Translation Rules," as they are essential for a correct translation and applicable almost from the very beginning.

In the latter part of the book will be found more difficult exercises in reading and translation, which can be attempted gradually after the bulk of the lessons have been thoroughly mastered.

The Authors desire to express their gratitude to Mr. H. E. Jones, B.A., Vice-Principal of The Technical College and Mr. F. D. Hugo, Inspector of Schools, for the valuable suggestions they

have given in the arrangement of the book ; to Mr. D. Alexander, M.A., B.Sc., Head-Master of the Technical High School, for his assistance in the choice of the translation exercises ; and to Professor Jan F. E. Celliers, of the Stellenbosch University, for his kind permission to insert three of his shorter poems.

Finally, they will be grateful for any suggestions of improvements, which can be incorporated in a future edition.

THE AUTHORS.

PART I.

THE ALPHABET, Pronunciation, Syllables, Spelling.

THE VERB : Present, Past and Future time, Indicative mood.

THE NOUN : Gender, diminutives, formation of plural, names of days, months and seasons.

THE PRONOUN : Personal, possessive, relative, demonstrative, interrogative, indefinite.

THE ADJECTIVE : Predicative and attributive, degrees of comparison, numerals, ordinals, fractions.

TIME :

THE ADVERBS : Different kinds.

THE PREPOSITION.

LETTERS : Business letters, applications, terms used in correspondence.

READING LESSONS.

TRANSLATION EXERCISES.

IDIOMS.

AFRIKAANS—ENGLISH VOCABULARY.

ENGLISH—AFRIKAANS VOCABULARY.

—o—

PART II.

(To be published soon.)

This part will as far as possible contain a complete grammar, another series of lessons, reading lessons, translation exercises, some more idioms, grammar exercises, analysis, paraphrasing, and a more complete vocabulary.

TABLE OF CONTENTS.

INTRODUCTION.

THE ALPHABET.

THE DIPHTHONGS.

CONSONANTS.

PRONUNCIATION.

SYLLABLES.

TRANSLATION RULES.

LES EEN (Lesson one). My Kamer : Spelling.

LES TWEE (Lesson two). Die Skoolkamer : The use of "ei," "y," "f," and "w."

LES DRIE (Lesson three). Die Voorkamer : The use of "i" and "ie."

LES VIER (Lesson four). Die Brekfistafel : The aux. verb "is" or "wees."

LES VYF (Lesson five). Die Middagete : The aux. verb "hê."

LES SES (Lesson six). Die Stad : The aux. verbs "sal, wil, kan, mag, and moet."

LES SEWE (Lesson seven). Die Stad : Sequel : The aux. verb "word."

LES AGT (Lesson eight). Friendly Letter : Conj. of the regular verb.

LES NEGE (Lesson nine). do. do.

LES TIEN (Lesson ten). Die Plaas : The plural of nouns.

LES ELF (Lesson eleven). Die Lewe in die Stad : do. continued.

LES TWAALF (Lesson twelve). Die Dieretuyn : Gender of nouns and diminutives.

LES DERTIEN (Lesson thirteen). Kinderpraatjie : Names of the days, months and the seasons.

LES VEERTIEN (Lesson fourteen). Die Kantoor : The pronouns : Personal, possessive, relative, demonstrative, interrogative, indefinite.

LES VYFTIEN (Lesson fifteen). Klein Namakwaland : The adjective : Predicative and attributive.

LES SESTIEN (Lesson sixteen). Die Waterval : The attributive adjective.

LES SEVENTIEN (Lesson seventeen). Ons Huisdiere : Degrees of comparison.

LES AGTIEN (Lesson eighteen). Die Miere : Numerals, ordinals, fractions, time.

LES NEGENTIEN (Lesson nineteen). Die Donderstorm : The adverb.

LES TWINTIG (Lesson twenty). Dingaansdag : The Preposition.

LES EEN EN TWINTIG (Lesson twenty-one). Brieve : Terms of Correspondence.

LEESLESSON (READING LESSONS).

1. Die Perskes.
2. My Kinderjare.
3. Die Voortrekker.
4. Moederliefde.
5. Eduard III. voor Calais.
6. Die Beleefde Varkoppasser.
7. Selfopoffering.
8. Die Kaffer en die Setlaar.
9. Die Birkenhead.
10. Die Sprinkhaanplaag.
11. Die Vrystaatse Held.
12. Eenzaamheid.
13. Die Ossewa.
14. Die Sprinkhaan.

TRANSLATION EXERCISES.

1. The Monkey and the Boy.
2. Circumstances alter Cases.
3. Equality.
4. Industry Rewarded.
5. Legislative Assembly.
6. The Farmer and his Neighbour.
7. The Peasant and his Spectacles.
8. The Earthquake at Lisbon.
9. The Wanderings of Ulysses.
10. The African Natives.
11. The Blessing of Friends.
12. The Meeting of Mr. Manette and his Daughter.

IDIOMS.

AFRIKAANS—ENGLISH VOCABULARY.

ENGLISH—AFRIKAANS VOCABULARY.

INLEIDING. (INTRODUCTION.)

DIE ALFABET (THE ALPHABET).

The Afrikaans alphabet consists of the following letters : a, b, (c), d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, (q), r, s sj, t, tj, u, v, w, (x), y, (z).

DIE KLINKERS (THE VOWELS).

The vowels are : a, e, ê, e, eu, i, ie, o, ô, oe, u, and y, and they are pronounced more or less as follows :

- a : 1. When long like "a" in "father," ex. vader (father).
2. When short like "a" in the Fr. "pas," ex. man (man).
- e : 1. When long like "ei" in "reign," ex. lewe (to live).
2. When short like "e" in "bet," ex. red (to save).
3. When weak like "e" in "misery," ex. strewe (to strive).
- ê : Like "e" in "there," ex. wêreld (world).
- o : Like "e" in the word "letter" ex. dè (take it), nè (is that so?).
- eu : Like "eu" in Fr. deux, ex. reus (giant).
- i : 1. When short like "u" in Sutton, ex. sit (to sit), mik (to aim).
2. When long like "i" in ravine, ex. indiwidu (individual).
- ie : Like "ie" in brief, ex. diep (deep), Piet (Peter).
- o : 1. When long like "o" in stone, ex. groot (large), loop (to walk).
2. When short like "o" in not, but forming the sound with rounded lips, ex. pot (pot), sop (soup).
- ô : Like "aw" in pawn, ex. môre (morning).
- oe : Like "oe" in shoe, ex. skoen (shoe), moëg (tired).
- u : 1. When long like "u" in Fr. mure, ex. suur (sour), duur (expensive).
2. When short like "u" in bunkum, ex. put (well).
3. When weak like "u" in bunkum, ex. Gorkum.
- y : Like "ey" in the English word they, ex. ry (to ride), lyf (body).

DIE TWEEKLANKE (THE DIPHTHONGS).

The diphthongs are : ai, aai, au, eeu, ei, oei, oi, ooi, ou, and ui, and they are pronounced more or less as follows :

ai : Like the " i " in the English word " mine," ex. *aia* (native-servant woman), *baie* (many, much, very).

aai : Like the " uy " in *buy*, ex. *saai* (to sow), *raai* (to guess).

au : Like " ow " in *low*, ex. *Raubenheimer*. It is used in proper names only.

eeu : Like the " eu " of the vowels, but with a long " e " preceding it, ex. *meeu* (seagull), *leeu* (lion).

ei : Like the " ey " in *they*, ex. *lei* (to lead), *meid* (servant-girl).

oei : Like " oe " of the vowels plus " i," ex. *koei* (cow), *roei* (to row).

oi : Like " oy " in *boy*, ex. *goingsak* (wool-sack).

ooi : Like the long " o " plus " i," ex. *mooi* (pretty), *rooi* (red).

ou : Like the " au " i.e. " ow " in *low*, ex. *nou* (now), *gou* (quickly).

ui : Like the " u " in *hut* plus " i," ex. *fluit* (whistle), *huis* (house).

For the correct pronunciation of all the sounds the student should obtain the assistance of a person who is thoroughly acquainted with them, as their rendering in English is hardly ever quite correct.

DIE MEDEKLINKERS (THE CONSONANTS).

The consonants are : b, (c), d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, (q), r, s, sj, t, tj, v, w, (x), (z).

The following are pronounced almost the same as in English: b, c, d, f, l, m, n, p, q, s, t, x, z.

g sounds like the " ch " in the Scottish " *richt*," ex. *gaan* (to go) usually at the beginning or end of a word, except when it is preceded by " n " at the end of a word, ex. *liefling* (darling). in most other instances it sounds like the English " g " in " go." Ex. *berge* (mountains).

h is called " *hah*."

j is called " *yay*." It has the sound of " y " in *year*, ex. *jong* (young).

k is called " *kah*."

r sounds like the Scottish " *r*."

v sounds like " *f*."

w sounds like " *v*," except when it is preceded by a consonant, ex. *kwaad* (angry), *twee* (two), when it has the sound of the English " *w*."

sj sounds like " sh " in " she," ex. sjokolade (chocolate), sjampanje (champagne).

tj sounds like " ch " in cheque, ex. tjek (cheque).

UITSPRAAK (PRONUNCIATION).

- A. The long " a " is always found at the end of a syllable or word or when written double : ex. la-ken (sheet), ma (mother), maat (comrade), aan (on).
 - E. The same as for the long " a," except at the end of a word or prefix : ex. be-ne (legs), een (one), ge-le-de (ago), nee (no).
 - I. The long " i " is found at the end of a syllable, as in in-di-widu (individual). When the long " i " sound is found at the beginning or the end of a word, it is written " ie," ex. famielie (family), ieder (each), also when it is in an accented syllable, as in, ri-vier (river).
 - O. The long " o " is found in an open syllable, or when written double : ex. bo-me (trees), kno-pe (buttons), loop (to walk), ook (also), oom (uncle).
 - U. The long " u " is found at the end of a syllable, the beginning of a word, or when written double ; ex. mu-re (walls), u-re (hours), vuur (fire).
- In most other cases the vowel sounds are short.

OEFENING A.

Onderstreep al die lang klanke (Underline all the long sounds).

Saam (with), Son-dag (Sunday), Pre-to-ri-a, koe-rant (news-paper), be-amb-te (official), hoen-der-hok (fowlpen), we-du-wee (widow), maan (moon), strand (beach), trem (tram), straat (street), Jo-han-na (Jane), wan-de-laar (pedestrian), wed-den-skap (betting), re-geer-der (ruler), pos-se-els (stamps), oor-han-dig (to deliver), mid-del-punt (centre), mei-sie-skool (girls' school), ja-loers (jealous) mō-re (morning), kē-rel (fellow), aan-bod (offer), u-ni-wer-si-teit (university), oom-blik (moment), een-de (ducks), ie-mand (somebody)

Ex. saam.

OEFENING B.

Onderstreep al die kort en swak klanke (Underline all the short and weak sounds).

Mak-ker (mate), ta-me-lik (fairly), le-wens-loop (career), on-be-sorg (unconcerned), na-la-tig (careless), on-af-hank-likheid

(independence), kerk-to-ring (church tower) *we-ten-skap-lik* (scientific), lo-ko-mo-tief (locomotive), ver-ne-de-ring (humiliation), ta-fel-kleed (tablecloth), kom-buis-meid (kitchengirl) *dis-sel-boom* (shaft), per-de-wa (carriage), vlieg-ma-sjien (aeroplane), trem-spoor (tramline), ter-pen-tyn (terpentine), vrug-te-bo-me (fruit-trees), stad-saal (town hall), stand-beeld, (monument), win-kel-klerk (shop assistant), skoen riem (bootlace), ta-fel-poot (table leg), ko-mas-te (leggings), skryf-ma-sjien (typewriter).

Ex. Tamelik.

LETTERGREPE (SYLLABLES).

(1) In Afrikaans every letter is pronounced. Every word contains the same number of syllables as it has diphthongs or vowels, the preference always being given to the diphthongs, as in the word "*paaie*" (ways, pl. of pad), although there are four vowels, there is only one diphthong, namely, "aa," and only one vowel, namely, "e," and therefore there are only two syllables and not four.

(2) If there is more than one syllable, then always break off before a consonant, as in : *wa-ter* (water), *hoe-da-nig-heid* (quality), *ta-fel* (table).

(3) If there are two consonants together, then break off between these two consonants, as in : *mak-lik* (easy), *be-hoor-lik* (properly except when the two consonants are "tr," as in *pa-trys* (partridge), *pa-troon* (cartridge), *ma-tras* (mattress), *ma-troos* (sailor).

(4) If there are three or more consonants together, the method of dividing is, within limits, optional, as in : *ernstig* (serious) *ern-stig* or *erns-tig*; *angstig* (afraid), *ang-stig* or *angs-tig*.

(5) In compound words divide first into the component parts, and then into syllables, as in rules 1-4, as in :

Musiekinstrument (musical instrument).

Musiek-instrument.

Mu-siek-in-stru-ment.

(6) All prefixes and suffixes form separate syllables :

be : *be-klee* (to occupy), *ge* : *ge-bed* (prayer).

her : *her-denk* (to commemorate), *ont* : *ont-snap* (to escape).

ver : *ver-moei* (to weary), *on* *on-ge-lyk* (uneven).

aarts : *aarts-va-der* (patriarch), *-aard* : *grys-aard* (old man).

-ryk : *be-lang-ryk* (important), *-lik* : *ver-skrik-lik* (terrible).

-agtig : *se-nu-wee-ag-tig* (nervous).

OEFENING C.

Verdeel in lettergrepe (Divide into syllables).

Aardig (pretty), oorlog (war), treurig (sad), lelik (ugly), yster (iron), perde (horses), huise (houses), koring (wheat), oorlosies (watches), predikant (minister), Johannesburg, maatskappy (company), oorspronklik (original), skole (school), kamers (rooms), potlood (pencil), leesboek (reader), skepe (ships), hotel (hotel), bosagtig (bushy), moederlik (motherly), ossewa (ox wagon), olifant (elephant), seewater (seawater), tuingereedskap (garden implement), spoorwegmaatskappy (railway company), passasierskip (passenger boat), skryfpapier (writing paper), eetkamer (dining-room).

—o—

TRANSLATION RULES.

— —

It is advisable that these rules are read over carefully and always borne in mind when translating.

- RULE 1.** In a simple sentence the order of the words is usually the same as in English.
2. In a complex sentence the verb of the subordinate clause always comes at the end.
 3. If a sentence begins with an adverbial expression the finite verb comes before the subject.
 4. Adverbial expressions of time precede all other expressions.
 5. Put the infinitive at the end of the clause.
Put the P. Part. at the end of the clause.
 6. No adverb should stand between the subject and finite verb.

SPELLING (SPELLING).**LES EEN (LESSON ONE).****REEL (RULE).**

Write one a, e, i, o, u at the end of a syllable, except long "e" at end of word : twee (two), see (sea).

Never write a double consonant at the end of a word.

VIR LEE8, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).**MY KAMER.**

Ek is in my kamer. Piet is ook daar. Ons lees in die boeke. Aan die mure hang prente. Daar is een tafel. Piet eet 'n lemoen. In die lemoen is pitte. Die lemoen is soet. Die ink is op die tafel. Daar lê 'n pen by die ink. Ek sit op die stoel. Piet skrywe met 'n pen op papier. In die kaggel is 'n vuur. In die hoek staan die wastafel. Op die wastafel is 'n skottel en 'n beker. In die beker is water. Daar is ook 'n speeltafel in my kamer. Op die speeltafel lê 'n borsel en twee kamme. Ek was my gesig en hande elke mōre. My skoene staan onder my bed. Op my bed lê twee komberse en twee kussings. My klere hang in die klerekas. Op die vloer lê 'n paar matte. Die mure is wit. Daar is twee lampe in die kamer.

WOORDELYS—VOCABULARY.

N.B.—Students are strongly advised to connect the Afrikaans word direct with the concrete object rather than with the English word. Ex. Kamer (think of the room *itself* rather than the word "room.")

my	my	in	in
ons	we	daar	there
kamer	room	boeke	books
Piet	Peter	aan	on, against
lees	read	papier	paper
ek	I	mure	walls
ook	also	kaggel	fireplace
die	the	hang	hang
is	am, are	vuur	fire
hoek	corner	naby	near

prente	pictures	onder	under
staan	stands	bed	bed
een	one	sit	sit
wastafel	washstand	komberse	blankets
tafel	table	stoel	chair
skottel	basin	kussings	pillows
en	and	skrywe	writes
eet	eats	klere	clothes
beker	jug	met	with
lemoen	orange	klerekas	wardrobe
water	water	vloer	floor
pitte	pips	paar	few
spieëltafel	dressing table	matte	mats
soet	sweet	wit	white
borsel	brush	lampe	lamps
ink	ink	kamme	combes
was	wash	op	on, on top of
gesig	face	lê	lies
hande	hands	'n	a, an
elke	each, every	môre	morning
pen	pen	skoene	boots, shoes

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Waar (where) is ek ?
2. Wie (who) is ook daar ?
3. Wat (what) lees ons ?
4. Wat hang aan die mure ?
5. Waar (where) is die ink ?
6. Hoe (how) is die lemoen ?
7. Wat is in die kamers ?
8. Hoe is die kamer ?
9. Wat is onder my bed ?
10. Wat lê op my bed ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. Peter is in my room.
2. I write in the book.
3. My chair stands near the table.
4. The orange lies on the floor.
5. There are two brushes and one comb on the dressing table.
6. The mirror (spieel) hangs on the wall.
7. There are pictures on my table.
8. My coat is in the wardrobe.
9. I wash my hands with the water in the basin.
10. Where are the mats ? They are under the bed.

LES TWEE (LESSON TWO).**REEL (RULE) I.**

The use of "ei" and "y."

Ei: Write "ei."

1. When in the English cognate there are two vowels.
Ex.: meid (maid).
2. In the endings "heid," "teit" and "lei."
Ex.: goedheid (goodness), universiteit (university), allerlei (of all kinds).

Y: Write Y.

1. When in the English cognate there is only one vowel.
Ex.: hy (he), myne (mine), goudmyn (goldmine).
2. In the ending "y."
Ex.: bakkery (bakery).

REEL (RULE) II.

If a word ends in "f" the declined form changes "f" into "w," when it is preceded by a long vowel or diphthong, and into "ww," when preceded by a short vowel.

- Ex.: Stoof (stove)—stowe
 stof (dust, material)—stowwe
 lyf (body)—lywe
 staf (staff)—stawwe.

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).**DIE SKOOLKAMER.**

Ons klaskamer is baie groot. Daar is een stoof in die kamer, en in die ander kamers is ook stowe. My bank staan naby die stoof. My lei is op die bank. By die lei lê my griffel. Jan het ook 'n lei, maar sy griffel is gebreek. In ons klas is geen meisies nie. My suster is dus ook nie hier nie. Sy is in die meisieskool. Aan my regter sy sit Koos. Die onderwyser skrywe met die kryt op die swartbord. Die uitveer is nie van sy gemaak nie, maar van katoen. Piet Kruger het gister 'n pak gekry, en sy lyf is vandag seer. Sy onbeleefdheid was die oorsaak daarvan. Ons kamer is nie so wyd nie, as die saal van 'n universiteit. Die lessenaar is van 'n goeie

kwaliteit. Daar is 'n tafel, stoele banke en lessenaars in ons klas-kamer. Aan die mure hang prente en kaarte. Daar is ook 'n aardbol, waar baie stof op is. Ons het ook lineaals om lyne daar mee te trek. Langs die mure is lyste. Die onderwyser se pyp lê op die tafel. Hy is tamelijk klein. Daar is ook 'n boeketas met allerlei boeke. Die vloer is al oud en skurf. Dit is tyd, dat hy weer geverwe word. Daar is ses vensters met twaalf ruite elk. Daar is nie gordyne voor die vensters nie. Dit is 'n goeie beskrywing van ons klaskamer.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Ons	our	hy	he
klaskamer	classroom	uitveér	duster
baie	many, much, very	tamelik	fairly, rather
ander	other	is gemaak	is made
bank	form, seat	klein	small
lei	slate	boeketas	cupboard, book-case
griffel	slate-pencil	nie...nie	not
is gebreek	is broken	al	already
geen...nie	no (double negative)	sy	silk
meisies	girls	oud	old
suster	sister	maar	but
my	my	skurf	rough
dus	thus, therefore	van	of
hier	here	dit	it
sy	she	katoen	cotton
meisieskool	girls' school	tyd	time
aan	on	het gekry	received
regtersy	right-hand side	dat	that (conj.)
sit	sits	gister	yesterday
Koos	James	weer	again
onderwyser	teacher	pak	thrashing, hiding
skrywe	writes	lyf	body
met	with	geverwe word	is painted
lyste	picture-railings	ses	six
kryt	chalk	seer	sore
sy	his	vensters	windows

op	on	twaalf	twelve
pyp	pipe	onbeleefdheid	impudence
swartbord	blackboard	ruite	panes
was	was	gordyne	curtains
oorsaak	cause	voor	in front of, before
daarvan	of it, thereof	goeie	good (declined)
so	so	beskrywing	description
wyd	wide	as	as
saal	hall	lessenaars	desks
kaarte	maps	aardbol	globe
stof	dust	lineaals	rulers
om	in order to	daarmee	with them, therewith
lyne	lines	te trek	to draw
langs	along		

SPREEKLES (CONVERSATION LESSONS).

1. Wat is in ons klaskamer ?
2. Hoe is die vloer ?
3. Waarop sit Jan ?
4. Wat doen (does) die onderwyser ?
5. Waar gaan my suster skool ?
7. Hoe is die kryt ?
8. Hoeveel (hom many) vensters is daar ?
9. Wat het Piet gister gekry ?
10. Waar staan die aardbol ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. There are three stoves in the school.
2. Peter writes with a broken slate pencil.
3. The teacher's pipe is in the cupboard.
4. How many books are there on the table ?
5. The blackboard is on the wall in front of us (ons).
6. On my right side are six windows.
7. The panes of the windows are fairly large.
8. James has a ruler to draw lines with it.
9. The desks are very old and rough.
10. We write in our books with pen and ink.

LES DRIE (LESSON THREE).**REEL (RULE).**

The "i" sound is written "ie" in the following instances :

1. When at the end of a word. Ex.: famielie (family).
2. In the ending "ies," or "iese." Ex.: prakties (practical).
3. When the sound is accented. Ex.: musiek (music). In all other instances it is represented by "i."

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).**DIE VOORKAMER.**

In die meeste huise is 'n voorkamer. Gewoonlik is daar 'n klavier in hierdie kamer. Op die klavier lê papier. Na die ete sit die famielie in die voorkamer, en die meisie speel op die klavier. Sy ken al vier stukke. In die hoek staan 'n tafeltjie, waarop 'n blompot met lelies is. Bokant die kaggel is 'n spieël. Die kamer het olievloere. Die kinders van die huis het goeie maniere. Annie is op die uniwersiteit, waar sy onder andere ook botanie leer. Klein Pietie bind 'n riempie aan sy swepie. Die ouers is baie vriendelik teenoor die goeie bediende.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Meeste	most	ete	meal
voorkamer	drawing-room	famielie	family
gewoonlik	usually	meisie	girl
klavier	piano	speel	plays
hierdie	this one	ken	knows
olievloer	oil floor	sy	she
Annie	Anne	stukke	pieces
maniere	manners	vier	four
goeie	good	tafeltjie	little table
uniwersiteit	university	waarop	on which
papiere	papers	blompot	flowerpot
na	after	lelies	lilies
bokant	over, above	kaggel	fireplace

spieel	mirror	waar	where
onder andere	among others	botanie	botany
leer	studies	bind	ties
riempie	cord, strip of leather	swepie	little whip
ouers	parents	bediende	servant
baie	very	vriendlik	friendly, kind
teenoor	towards	doen	do
sien	see		

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Wat het die meeste huise ?
2. Waarop speel die meisie ?
3. Wat leer Annie op die uniwersiteit ?
4. Wat sien jy in die spieel ?
5. Wat doen klein Pietie ?
6. Wat doen die mense na die ete ?
7. Hoe is die ouers teenoor die bediende ?
8. Waarop staan die lelies ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. The girl sits in the drawing-room.
2. She plays on the piano.
3. The parents are kind towards the children.
4. The pieces lie on the table.
5. Anne puts (sit) the lilies into the flowerpot.
6. Usually there is a bookcase in the drawing-room.
7. There are two large windows.
8. The mirror is above the fireplace.
9. The girl studies botany at the university.
10. There is a carpet (tapyt) on the floor.

LES VIER (LESSON FOUR).

DIE HULPWERKWOORD (THE AUXILIARY VERB) :

IS OF WEES (to be).

ONBEPaalDE WYS (Infinitive) : is or wees.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek is—I am.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek was—I was.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal wees—I shall be.

VERLEDE DEELWOORD (Past Part.) : gewees—been.

TEENWOORDIGE TYD (PRESENT TENSE).

ENKELVOUD (Singular).

1. ek is	I am	ons is	we are
2. u is, jy is	you are	u is, julle is	you are
3. hy is	he is	hulle is	they are

MEERVOUD (Plural).

VERLEDE TYD (PAST TENSE).

ENKELVOUD (Singular).

1. ek was	I was	ons was	we were
2. u was, jy was	you were	u was, julle was	you were
3. hy was	he was	hulle was	they were

MEERVOUD (Plural).

TOEKOMENDE TYD (FUTURE TENSE).

ENKELVOUD (Singular).

1. ek sal wees	I shall be	ons sal wees	we shall be
2. u, jy sal wees	you will be	u, julle sal wees	you will be
3. hy sal wees	he will be	hulle sal wees	they will be

MEERVOUD (Plural).

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).

DIE BREKFISTAFEL.

In ons brekfiskamer staan 'n groot tafel. Oor die tafel is 'n wit tafellaken. Gister was die laken nog vuil, maar vandag is hy skoon. Na 'n paar dae sal hy weer gewas word. Daar is 'n teeservies op die onderste end van die tafel. Daar is ook borde, lepel,

messe en vurke. Gewoonlik eet die meeste mense eers pap met melk en suiker. Die suiker is nou baie duur. As die melk te lang staan, sal dit suur word. Hy sal nie thuis wees nie vir brekfis. Daarna is daar dikwels gebakte ham en eiers, gebakte vis of vleis. Party mense hou meer van gekookte eiers of gebraaide skaapribbetjies. Daarna is daar 'n lekker koppie koffie of tee, met brood, konfyt kaas en boter. Die kinders was laat vir die brekfis, want hulle was mark toe. Ma sal hulle mōre vroeër stuur. In die koshuis was die kos baie sleg, maar nou sal dit seker beter word. Die peper en sout is ook op die tafel, en die mostert staan daarby. Die asyn, wat in die bottel is, is van druwe gemaak. Die druwe was al te ryp vir wyn. Die kinders sal siek word, as hulle te veel peper en mostert gebruik. Na die ete sal die meide die tafel afdek. Wat sal pa vanmōre rook, 'n sigaar of 'n pyp ?

WOORDELYS (VOCABULARY).

Brekfistafel	breakfast table	pap	porridge
oor	over, on	gekookte	boiled
tafellaken	tablecloth	melk	milk
gister	yesterday	suiker	sugar
nog	still	duur	expensive, dear
vuil	dirty	te lang	too long
maar	but	suur	sour
skoon	clean	thuis	at home
paar	few	dikwels	often
dae	days	gebakte	fried
gewas word	be washed	gebraaide	fried
teeservies	tea service	ham	ham
onderste	bottom	eiers	eggs
end	end	vis	fish
borde	plates	vleis	meat (steak)
lepels	spoons	party	some
messe	knives	hou	like
vurke	forks	meer	more
mense	people	skaapribbetjies	chops
lekker	nice	koppie	cup
koffie	coffee	tee	tea
brood	bread	konfyt	jam
kaas	cheese	boter	butter
kinders	children	laat	late
want	because	mark toe	to the market

vroeg	early	stuur	send
koshuis	boarding-house	kos	food
sleg	bad	nou	now
peper	pepper	seker	certainly, probably
sout	salt	mostert	mustard
asyn	vinegar	bottel	bottle
druwe	grapes	gemaak	made
te ryp	too ripe	siek	sick, ill
gebruik	use	meid	servant, girl
afdek	clear	vanmôre	this morning
rook	smoke	sigaar	cigar

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Hoeveel pote (legs) het die tafel ?
2. Hoe is die tafellaken ?
3. Wat is die kleur van die melk en die koffie ?
4. Hoe smaak (tastes) die suiker ?
5. Waarmee eet die mense pap ?
6. Hou jy meer van gebraaide vleis as van gekookte eiers ?
7. Wat is in die koffie ?
8. Wat eet die kinders op die brood ?
9. Waarom was die kinders laat ?
10. Wat maak ons van druwe ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. What is there in our breakfast room ?
2. The large table has four legs, but some tables have five (vyf).
3. Most people begin with porridge, milk and sugar.
4. I do not like porridge, but begin with fried ham and eggs.
5. Mother sends the boys early in the morning to the market.
6. My father smokes a pipe after breakfast, but my uncle (oom) likes a cigar.
7. Food is very expensive at present, because there are many profiteers (winsmakers).
8. "The grapes were sour," said the fox (het die jakhals gesê).
9. The servant girl cleans the plates, knives, forks and spoons.
10. My mother likes a cup of tea without (sonder) sugar, but I like it with much sugar.

LES VYF (LESSON FIVE).

DIE HULPWERKWOORD (THE AUXILIARY VERB).

HÈ (to have).

ONBEPaalDE WYS (Infinitive) : hè—to have.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : Ek het—I have, do have, am having.

VERLEDE DEELWOORD (Past Part.) : gehad—had.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek het gehad—I had, have had, did have, was having.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal hè—I shall have.

VIR LEES, VERTALING EN DIKTEE (For Reading, Translation and Dictation).

DIE MIDDAGETE.

My suster het vandag die tafel vir die middagete gedek. Sy het die tafellaken oorgegooi. Ek het haar met die borde, messe en lepels gehelp. Sy het die goed met 'n droë vadoek afgevrywe. Nadat Pa die seen uitgespreek het, het ons met die ete begin. Daar was eers lekker sop, wat ons almal baie geniet het. Na ons sop gehad het, het ons met die vleis en groente aangegaan. Dit was lekker gebraaide vleis, heerlike ertappels, smaaklike blomkool, wortels, erte en bone. Dikwels het ons ook pampoen, groen mielies, spinasie, rys, rape en patats.

Toe ons hiermee klaar was, het ma die dessert op gedien. Ons kleintjies het vlapoeding geneem, terwyl die groot mense ryspoeding gehad het. Aanstaande Sondag sal ma ingelegde vrugte met room op die tafel hè. Partymaal het ons ook aarbeie, vrugteslaai, gestoofde vrugte of jellie.

Omdat ons almal baie van vrugte hou, is daar altyd lemoene, piesangs, appels, nartjies, pynappels, pere, druwe, perskes, appelkose of vye. Pa staan nooit van die tafel op nie, voordat hy 'n koppie koffie of glasie wyn gehad het. Ons kinders moet sonder dit tevrede wees, as daar nie melk is nie. As ons eers ouer is, sal ons natuurlik ook 'n bietjie wyn kry.

WOORDELYS (VOCABULARY).

het gedek	laid	kos	food
middagete	dinner	het opgeskep	dished up
het oorgegooi	put over	seën	grace
het gehelp	helped	het uitgespreek	has said.
goed	things	sop	soup
droë doek	dry towel	het geniet	enjoyed
het afgevrywe	wiped	groente	vegetables
het gesny	cut	het aangegaan	continued
heerlik	lovely	nartjies	naartjies
ertappels	potatoes	pynappels	pineapples
smaaklike	tasty	pere	pears
blomkool	cauliflower	druwe	grapes
wortels	carrots	perskes	peaches
erte	peas	appelkose	apricots
bone	beans	vye	ngs
pampoen	pumpkin	nooit	never
groen mielies	green mealies	staan op	gets up, rises
spinasie	spinach	glasie	little glass
rys	rice	wyn	wine
rape	turnips	sonder	without
patats	sweet potatoes	tevrede	satisfied
hiermee	with this	as eers	when
desert	desert	ouer	older
het opgedien	served	natuurlik	naturally
bietjie	little	kleintjies	little ones
vlapoeding	custard pudding	het geneem	had
ryspoeding	rice pudding	aanstaande	next
Sondag	Sunday	ingelegde	canned
vrugte	fruit	room	cream
aarbeie	strawberries	vrugteslaai	fruit salad
gestoofde	stewed fruit	jellie	jelly
vrugte			
hou	like	lemoene	oranges
piesangs	bananas	appels	apples

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Wie het vandag die tafel gedek ?
2. Wat het ma gedoen ?
3. Hou jy van die middagete ?

4. Sal jy jou suster met die borde help ?
5. Van watter soort vleis hou jy die meeste ?
6. Wie maak die groente skoon ?
7. Wie kook die kos ?
8. Wat sal die kinders op Sondag kry ?
9. Watter vrugte groei in Natal ?
10. Wat doen Suidafrika met sy vrugte ?
11. Wanneer drink pa sy wyn ?
12. Watter groente kan 'n mens op die mark (market) koop ?
(buy).

VERTALING (TRANSLATION).

The little girl helped her mother with the table. The servant-girl put the tablecloth over the table. Most people (die meeste mense) have their dinner at one o'clock (om een uur). The dinner usually begins with soup and ends with desert. We always have fruit on our table, such as apples, pears, oranges, etc. (ens.). Nartjies and bananas grow in Natal. In winter (winter) the plates are always hot (warm), to keep the food warm (om die kos warm te hou). The Indians (Indiers) are very fond of (hou van) rice. We often have rice pudding on our table.

OEFENING (EXERCISE).

Write ten sentences about the house. (See lessons 1-5.)

LES SES (LESSON SIX).**DIE HULPWERKWOORDE (THE AUXILIARY VERBS).**

sal, wil, kan, mag, moet, laat.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek sal—I shall or will.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek sou—I should or would.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek wil—I want to, or wish to.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek wou—I wanted to, or wished to.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal wil—I shall want to, wish to.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek...kan—I can, am able to.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek kon—I could, was able to.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal kan—I shall be able to.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek mag—I may, am allowed to.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek mog—I might, was allowed to.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal mag—I shall be allowed to.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek moet—I must, have to.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek moes—I had to.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal moet—I shall have to.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek laat—I let, allow.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek het laat—I let, did allow.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal laat—I shall allow.

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).

DIE STAD.

Ons sal jou nou eers iets van die stad vertel, want jy weet nou seker al genoeg van die huis.

Jy het seker al 'n stad gesien of tenminste daarvan gehoor. Dit is die moeite werd om 'n stad te besoek, as 'n mens nie self daar woon nie. Gewoonlik kan 'n mens 'n stad per spoor bereik,

of as jy wil, kan jy met 'n motor daarheen ry. As jy op die stasie uitklim, moet jy sorg, dat jy 'n veilige thuis kry, want daar is dikwels baie plekke, wat vir geen fatsoenlike mens geskik is nie. Dan kan jy 'n wandelinkie deur die stad doen om die stadslewe te beskou. Die strate is gewoonlik breed en in 'n goeie toestand. Aan weersye van die strate is hoë geboue, waarvan baie vyf tot ses verdiepings hoog is. Die onderste verdiepings is gewoonlik groot winkels met glas voorkante, waarin baie aantreklike dinge vertoon word. By die boekwinkels sal jy mag ingaan om die boeke te besien, en omdat jy van lees hou, sal jy seker ook 'n paar wil koop. Vir byna ieder behoeftie is daar 'n aparte winkel, sodat jy jou skoene en klerasie in verskillende plekke sal moet koop.

Vernaamlik in die aand is dit 'n mooi gesig om al die verligte vensters te sien, want die ligte is dikwels van verskillende kleure. Die mense loop daar ook baie vinniger as op die plaas of in 'n dorp, en voordat jy dit regtig besef, word jy saamgesleep. Die drukte is soms so groot, dat dit moeilik is, om die strate te kruis. Veral in hawestede is daar 'n bonte mensemenigte, omdat 'n mens daar alle nasionaliteite en klasse kan vind.

In die volgende les sal ons van die belangrykste geboue en vernaamste vervoermiddels vertel.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Stad	town, city	sorg	take care
tenminste	at least	veilige	safe
het...gehoor	have heard	thuis	lodging-place
moeite werd	worth the trouble	kry	get
te besoek	to visit	vir	for
woon	lives, dwells	fatsoenlike	decent
per spoor	by rail	geskik...is	suited
bereik	reach	wandelinkie	little walk
motor	motor	deur	through
daarheen	to it	doen	(do) here : take
ry	ride, drive	stadslewe	town life
stasie	station	te beskou	to see
uitklim	step out	strate	streets
breed	broad	verligte	lit up
goeie	good	ligte	lights
toestand	condition	van	of
weersye	both sides	kleure	colours

hoe	high	vinniger	more quickly
geboue	buildings	plaas	farm
waarvan	of which	dorp	village
tot	to	voordat	before
verdiepings	storeys	regtig	really
hoog	high	besef	realize
onderste	lowest, ground floor	saamgesleep	carried along
winkels	stores	drukte	bustle
glas	glass	soms	sometimes
voorkante	fronts	so	so
aantreklike	attractive	moeilik	difficult
dinge	things	te kruis	to cross
vertoon word	are shown	veral	especially
boekwinkels	bookstores	hawestede	sea-ports
ingaan	go in	bonte	mixed, motley
te besien	to inspect, view	mense menigte	crowd
hou...van	like	nasionaliteit	nationalities
koop	buy	klasse	classes
ieder	each, every	volgende	following
byna	almost, nearly	belangrykste	most important
behoefte	need	vernaamste	chief
aparte	separate	vervoermiddels	means of con- veyance
sodat	so that	skoene	boots
klerasie	clothes	verskillende	different
plekke	places	vernaamlik	especially
aand	evening	mooi	pretty
gesig	sight		

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Waaroor is ons les vandag ?
2. Waar woon jy ?
3. Hoe kan 'n mens 'n stad bereik ?
4. Hoë bereik jy jou losieshuis (boarding-house) ?
5. Waarom is die strate van 'n stad so aantreklik in die aand ?
6. Was jy al in 'n gebou met verskillende verdiepings ?
Waar was dit ?
7. Wat doen die mense in 'n stad ?

8. Hoe is die voorkante van die winkels ?
9. Hoe het jy in die aand gevoel ? (feel).
10. Hoekom is dit soms moeilik om in die strate te loop ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. We shall tell you something of the pretty places of the city and the streets.
2. Early in the morning my sister and I left by train to visit the city.
3. We arrived (het aangekom) there and from the station a motor conveyed (het vervoer) us to the boarding-house.
4. There were many people in the streets, and it was a motley crowd.
5. The lower parts of the big buildings are used for stores, and the upper (boonste) storeys for offices (kantore).
6. We have bought many books, because we are fond of reading.
7. One is allowed to enter the shops and inspect things.
8. We shall tell you something about the most important sights in the next lesson.

LES SEWE (LESSON SEVEN).**DIE HULPWERKWOORD (THE AUXILIARY VERB).**
word (to become).

or also used to form the Passive Voice.

word (is, is being).

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek word—I become, am being.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek het geword—I became, was being.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal word—I shall become, I shall be.

VOORBEELDE (Examples) :

Hy word 'n groot seun—He is becoming a big boy.

Passive Voice : Die kind word deur die meester gestraf.

The child is being punished by the teacher.

VIR LEES, VERTALING EN DIKTEE (For Reading, Translation and Dictation).**DIE STAD (Vervolg).**

Sien jy daardie gebou ? Dit is die poskantoor. As jy posseëls, poswissels en sulke dinge nodig het, kan jy hulle daar koop. Telegramme word ook daar ingelewer om weggestuur te word. Verder kan jy ook pakette daarheen neem, wat met die pos vervoer moet word. Die mense, wat 'n groot korrespondensie het, huur daar gewoonlik 'n privaat bus, waar hulle briewe ingesit word. Die grootste drukte kan egter op die stasie gesien word. As jy daar nie goed rondkyk nie, sal jy baie rondgestamp word, want iedereen is daar haastig. Party klim in hulle treine, terwyl weer ander besig is om hulle bagasie te boek. Voortdurend hoor 'n mens die waarskuwende geroep van die kruiers "Gee pad, asseblief !" Maar die mooiste gebou is tog die stadshuis. Daar is, buiten die stadsaal, ook nog ander sale, wat as openbare leeskamer, museum en kunssaal gebruik word. Dikwels is daar ook nog ander sale, wat verhuur kan word vir publieke vergaderings en resepsies.

Dit is 'n ware genot om die fraai skilderye in die kunssaal te sien en die opgestopte diere in die museum, wat as lewendig daar staan en die aanskouer 'n uitstekende idee gee van die dier

in sy natuurlike staat. Baie aangename ure kan ook in die leeskamer deurgebring word. Die gereghof is ook 'n gebou, wat van baie belang is, want daar word regspraak uitgeoefen. Natuurlik is daar ook altyd 'n paar banke, waar geldelike transaksies verrig word. Vroeër werd die mense gewoonlik per perdebus vervoer, maar vandag word dit met motorkarre of trems gedoen, en in Natal is daar nog die riksjas. Die trems behoor aan die munisipaliteit, maar die motorkarre en riksjas aan private persone. Een van die grootste geriewe, wat die besigheidsman het, is die telefoon, want dit spaar hom baie tyd.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Poskantoor	Post Office	posseëls	stamps
poswissels	money orders	sulke	such
nodig	necessary	telegramme	telegrams
pakette	parcels	word ingelewer	are handed in
neem	take	weggestuur te	to be sent away
		word	
word vervoer	conveyed	korrespondensie	correspondence
huur	hire, rent	privaat	private
bus	box	briewe	letters
word ingesit	are put in	egter	however
stasie	station	word gesien	be seen
rondkyk	look about	word rondgestamp	pushed
iedereen	everyone	haastig	in a hurry
party	some	klim uit	alight
trein (e)	train (s)	weer	again
ander	others	is besig	are busy
bagasie	luggage	uur, ure	hour, hours
te boek	to book	word deurge-	be spent
		bring	
voortdurend	continually	gereghof	law courts
waarskuwende	warning	belang	importance
geroep	shouting	regspraak	judgment
kruier (s)	porter (s)	word uitgeoefen	is given
gee pad	give away	bank (e)	bank (s)
asseblief	please	geldelike	money
transaksies	transactions	stadshuis	town hall (building)
		stadsaal	town hall
word verrig	are done	vroeër	formerly
sale	halls		

perdebus	horse bus	openbare lees-kamer	library, reading room
word gesien	be seen	trem (s)	tram (s)
museum	museum	riksjas	rikshas
kunssaal	art gallery	behoor aan	belong to
word gebruik	is used	munisipaliteit	municipality
word verhuur	are being let	persones	persons
publieke	public	geriewe	conveniences
vergaderings	meetings	stadsbewoner	city dweller
resepries	receptions	telefoon	telephone
ware	true, real	spaar	saves
genot	pleasure	tyd	time
fraai	pretty	skilderye	paintings
opgestopte	stuffed	diere	animals
lewendig	alive	asof	as if
aanskouer	spectator	uitstekende	splendid
idee	idea	natuurlike	natural
staat	state	aangename	pleasant, enjoyable

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Watter is die vernaamste geboue van die stad ?
2. Watter transaksies word in die poskantoor verrig ?
3. Waarom is daar altyd so 'n drukte op die stasie ?
4. Hoekom is 'n stadshuis so nuttig (useful) ?
5. Watter werk word in 'n gereghof gedoen ?
6. Waar wil jy liewer woon, in die stad of op die land, en waarom ?
7. Watter geriewe het die dorpsbewoner ?
8. Wat is daar nog meer in 'n stad te sien ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. The porters are for the convenience of the travelling (reisende) public and are often very busy.
2. Which conveniences are in the town that are not in the country ?
3. Where are stamps and postal orders bought ?
4. The pretty paintings in the art gallery belong to the municipality.

5. In the library there are many books and newspapers, which can be read by the public.
6. The stuffed animals in the museum look (lyk) as if they were alive, and they give a good idea of their natural state.
7. The trams convey the people quickly (gou) from one part of the town to the other.
8. The people who travel on the tram may take their luggage with them (saam...met).

OEFENING (EXERCISE).

Write a short essay on the town.

LES AGT (LESSON EIGHT).**DIE REELMATIGE WERKWOORD (THE REGULAR VERB).**

Contrary to English, there is only one class of finite verbs (i.e., there are no weak and strong verbs).

The Past Participle is always formed by adding " ge " to the infinitive, except with verbs beginning with one of the following prefixes : be, ge, er, her, ont ver.

Ex.: gaan (to go). P.P. gegaan (gone).

Exceptions : Ex. be bedrieg (to betray), Past P. (het) bedrieg.
 ge gebeur (to happen), Past P. (het) gebeur.
 er erken (to acknowledge), Past P. (het) erken.
 her herinner (to remind), Past P. (het) herinner.
 ont ontken (to deny), Past P. (het) ontken.
 ver verloor (to lose), Past. P. (het) verloor.

The Past Tense is formed by putting " het " before the infinitive.

DIE VERVOEGING (CONJUGATION).

ONBEPALDE WYS (Infinitive) : skrywe—to write.

TEENWOORDIGE TYD (Present T.) : ek skrywe—I write.

VERLEDE TYD (Past T.) : ek het geskrywe—I wrote, was writing,
 did write, have written.

TOEKOMENDE TYD (Future T.) : ek sal skrywe—I shall write.

'n BRIEF (A LETTER).

Platrand,

P.K. Rietfontein,

distr. Senekal.

3 Junie, 1920.

Beste Piet,

Jannie skrywe my, dat die Kaapse skole oor veertien dae sluit, dan kom hy na ons toe. Ma het my toe gesê om aan jou te skrywe en jou uit te nooi, om jou vakansie by ons te kom deurbring.

Vra jou ouers hulle toestemming en kom seker. Ek het Jannie alreeds geskrywe, dat jy sal kom. Stel ons nou nie teleur nie. Ons sal baie pret hê. Jy weet, die koeie het nou kalwertjies. Ons

kan die kalwers ry of ons kan jong perde inspan. Saans kan ons jongspan met die honde ystervarke ja. Hulle is byna elke nag in die lande en verniel die tuine. Ek sal my neefs, wat op "Die Put" woon, ook skrywe om oor te kom vir die ystervarkjag, dan sal ons omtrent 'n half dosyn wees, wat aan die jagtog kan deelneem. Jy kan dan 'n verslag daarvan skrywe vir julle joernaal.

Vrydagaand was ek en ou Windvoël met die honde op jag. Die honde het 'n ystervark in die mielieland gekry. Ons het toe natuurlik op die geblaf afgestorm. Eers trap ou Windvoël in 'n gat en slaan neer soos 'n os. 'n Endjie verder trap ek weer 'n wal af en val bollemakiesie onder in die sloot. Maar op dié ou end was ons maat dood. Ons bind toe sy pote aanmekaar, steek 'n stok daardeur en stap toe so trots as poue met die ystervark huistoe.

Een Saterdagmiddag sal my suster haar vriendinnetjies oorvra, dan kan ons 'n lekker middag onder die koel bome deurbring. My moeder sal ons daar op koek, tee en lemoenstroop trakteer. Ek geniet al by voorbaat al die pret, wat ons sal hé.

Bring jou B.S.A. windbuks saam om voëls te skiet en as jy ook die gedigte van Jan Celliers het, bring hulle saam. My ouers hou veel van goeie boeke en geniet hulle altyd.

Skrywe dadelik, wanneer ek jou kan gaan afhaal op die stasie.
Ontvang die hartlike groete van

Jou vriend,
NEELS.

WOORDELYS (VOCABULARY).

P.K.,	P.O,	ja	hunt (verb)
poskantoor	post office		
distrik	district	byna	nearly
3 Junie	3rd June	elke	every
beste	dear	hag (te)	nights (s)
Kaapse	Cape	land (e)	land (s), field (s)
skool, skole	school (s)	verniel	destroy
oor	over	tuin (e)	garden (s)
veertien dae	14 days, fortnight	neef (s)	cousin (s)
sluit	close, break up	jag	hunt (noun)
kom	comes	omtrent	about
na...toe	to	half dosyn	half a dozen
(double use of preposition)			

gesê	said p.p.)	jagtog	hunting expedition
uit te nooi	to invite	deelneem	take part
vakansie	holidays	verslag	report
deurbring	spend	joernaal	journal
vra	ask	Vrydag	Friday
ouers	parents	aand	evening
toestemming	consent	mielieland	mealieland
hulle	their	geblaf	barking
seker	for sure	het afgestorm	charged towards
alreeds	already	trap	stepped
teleurstel	disappoint	eers	at first
pret	fun	gat	hole
weet	know	neerslaan	fall down
koei koeie	cow (s)	os	ox
kalwertjies	little calves	endjie	little
ry	ride	verder	further
jong	young	trap af	stepped down
perd (e)	horse (s)	wal	bank
inspan	inspan	val	fell
saans	in the evening	bollemakiesie	head over heels
jongspan	youngsters	onder	below
hond (e)	dog (s)	sloot	ditch
ystervark (e)	porcupine (s)	ou end	at last
maat	friend	dood	dead
sy	(his), its	poot, pote	leg (s)
bind	tied	aanmekaar	together
steek	put	stok	stick, pole
trots	proud	pou (e)	peacock (s)
Saterdag	Saturday	middag	afternoon
koel	cool	vriendinnetjies	little friends
moeder	mother	koek	cake
lemoenstroop	lemon juice	trakteer	treat
by voorbaat	in anticipation	windbuks	air gun
voël (s)	bird(s)	te skiet	to shoot
gedig (te)	poem (s)	goed, goeie	good
boek (e)	book (s)	daadlik	immediately
afhaal	fetch, meet	ontvang	accept
hartlike	hearty, kind	groete	regards
vriend	friend		

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Beskrywe die begin van 'n brief in Afrikaans.
2. Waarom het Neels vir Piet uitgenooi ?
3. Wat sou die seuns op die plaas doen ?
4. Wat het met ou Windvogl gebeur ?
5. Waarom hét hulle op ystervarke jag gemaak ?
6. Hoe het hulle die ystervark huistoe gedra ?
7. Kon Piet somaar kom ?
8. Wie sou almal aan die jag deelneem ?
9. Hoe sou hulle een Saterdagmiddag deurbring ?
10. Hoe eindig 'n mens 'n brief ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. The Natal Schools closed on the 15th December.
2. The boys wanted to hunt porcupines during the night.
3. The boys have much fun with the little calves.
4. The porcupines destroy the mealiefield, and therefore we want to kill them.
5. Neels and old Windvoël carried the porcupine on a stick on their shoulders (skouers).
6. " You must come for sure, and not disappoint us," wrote Neels to Piet.
7. The dogs went with the hunters (jagtters) on the hunting expedition, and soon the boys heard the barking.
8. My parents are fond of poems, and you must therefore bring all your poems of Jan Celliers with you.
9. The children spent a pleasant afternoon under the cool trees while (terwyl) the servant girl served the refreshments (verversings).
10. I want to write a letter to my friend and ask him to spend his holidays at our house.

LES NEGE (LESSON NINE).

Posbus 41,

Fauresmith.

7 Junie, 1920.

Liewe Neels,

Vanmôre was ek net toevallig thuis, toe die posbode met die briewe omkom. Hy gee my 'n paar briewe. Op een koevert staan "Die Jonge Heer Piet Venter." Ek vee my oë 'n slaggie uit, kyk nog eens en ja waarlik, dit was niks anders nie as "Piet Venter," geskrywe in die handskrif van Neels Vermooten. Die brief was dan ook gou genoeg gelees, en so bedaard as ek kon, loop ek na Ma toe en begin te klae oor die gebonde lewe op die dorp. Ma belowe my toe, sodra as ons die eksamen klaar geskrywe sal hê, sal sy my na 'n plaas stuur. Jy sien dus my plan het goed geluk.

Toe sy jou brief gesien het, was sy heeltemal opgenome met jou uitnodiging, en met haar as voorspraak het Pa gou sy toestemming gegee. Moeder maak nou alles reg vir my vertrek op die 25 ste. Ontmoet my op die 26 ste e.k. asseblief, op die stasie.

Dié week het ons net smoer. Maandag het ons Latyn geskrywe, vandag skrywe ons geskiedenis en môre sal ons Hollands skrywe; dan moet ons nog matesis, gemie en Engels skrywe. Man, nou verstaan ek eers wat die digter bedoel, as hy sê :

" Van al die skrywe doeù my vingers seer,
 Van al die sit is ek so styf as leer."

Gelukkig het ek al die werke van Jan Celliers en sal hulle saambring. My B.S.A. sal ek ook meeneem. My Pa het geskrywe om 1,000 patronê vir die B.S.A. Met so 'n klompie patronê kan ons veel doen. Is daar ook springbokke by julle? Pa sê, hy sal ons 50 Lee Metford patronê gee as ons vir hom 'n bok sal stuur. Skrywe my gou of dit die 25 ste geleë vir jou sal wees om my op die stasie te ontmoet.

My ouers stuur hulle beste groete aan joune. Met beste groete, verblyf ek

Jou vriend,

PIET.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Posbus	post box	uitnodiging	invitation
liewe	dear	voorspraak	spokesman
vanmôre	this morning	gou	quickly, soon
toevallig	by chance	maak reg	prepares
net	just	vertrek	departure
thuis	at home	eers komende	next
posbode	postman	asseblief	please
omkom	came round	die	this
gee	gave	week	week
koevert	envelope	smoor	hard lines
Die jonge	master	Maandag	Monday
Heer			
uitvee	to rule	Latyn	latin
oog, oë	eye (s)	vandag	to-day
slaggie	first (a time)	geskiëdenis	history
nogeens	once again	Hollands	Dutch
waarlik	really	matesis	mathematics
niks	nothing	gemie	chemistry
handskrif	handwriting	Engels	English
bedaard	calmly	gou genoeg	quickly enough
digter	poet	verstaan	understand
kla	complain	bedoel	means
gebonde	tied down	vinger (s)	finger (s)
dêrp	village	seer	sore
belowe	promise	sit	sitting
sodra as	as soon as	styf	stiff
leer	leather	eksamen	examination
gelukkig	luckily	klaar...geskrywe	finished
plaas	farm	werke	books
plan	plan	saambring	bring along
het geluk	succeeded	meeneem	take with me
patrone	pellets	heeltemal	quite
opgenome	taken in	klompie	so many
springbokke	springbuck	patrone	cartridges
gelee	suitable	verblyf	remain

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Hoe was Piet, toe hy Neels se brief gekry het ?
2. Wat sou hy saam bring ?
3. Waaroor het Piet gekla ?
4. Wat het sy moeder gedoen ?
5. Wat het Piet gedurende die week gedoen ?
6. Watter vakke (subjects) moes hy skrywe ?
7. Wat doen 'n digter ?
8. Waarvan hou die ouers van Neels ?
9. Waar kry 'n mens springbokke ?
10. Wat het 'n mens vir 'n jagtog nodig ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. Piet was very glad when he received the letter from Neels, because he was fond of farm life (lewe).
2. Neels invited his friend to spend his holidays on their farm.
3. He wanted him to take part (deel neem) in a hunting expedition on porcupines.
4. Piet wrote his examination during that week and felt very tired.
5. He complained about the life in town, and wanted to enjoy the free (vry) farm life.
6. The boy walks calmly to his father and asks him for a hundred cartridges to shoot springbuck.
7. The boy fell into the ditch and hurt his leg (seer maak).
8. Sometimes the porcupines destroyed the gardens, and therefore the boys had to kill them.

LES TIEN (LESSON TEN).**DIE SELFSTANDIGE NAAMWOORD (THE NOUN).****DIE MEERVOUD (The Plural).**

The chief ways in which nouns form their plurals are by adding "e," "s," "ers," or "eren" to the singular.

The following nouns take "e" for their plural :

(1) Nouns of one syllable :

- Exs.: hond—honde (dog—dogs).
- skaap—skape (sheep—sheep).
- mens—mense (person—persons).

Except the following :

- (a) The names of relatives take "s."
- oom, ooms (uncle, uncles).
- seun, seuns (boy, boys or son, sons).
- broer, broers (brother, brothers) and
- maat, maats (mate, mates).
- (b) Nouns ending in "lm" and "rm."
- Skelm, skelms (rogue, rogues),
- arm, arms (arm, arms).

Attention is drawn to the fact that the addition of "e" for the plural requires an adjustment in spelling.

(2) Nouns ending in a consonant preceded by a short vowel double the final consonant and add "e."

- Exs.: Kop, koppe (head, heads).
- pan, panne (pan, pans).
- klip, klippe (stone, stones).

(3) "f" becomes "w" after a long vowel or diphthong.

- Exs.: dief, diewe (thief, thieves).
- duif, duive (pigeon, pigeons).

DIE PLAAS (THE FARM).

Saans en smôrens is dit baie woelig op die plaas. 'n Wakker boer roep vroeg in die môre sy mense, want as die boere op die landerye werk, is daar nie tyd nie om te slaap tot die son uitkom. Die landerye eis spoed. Hy moet sien, dat sy knegte die graan afsny en die gerwe opbind. Sy seuns moet weer die landmure

opstapel met klippe. Die koeie moet gemelk word, en die damme moet skoongemaak word. Die boerevrou moet sorg, dat die eende, duwe, poue, honde en katte kos kry. Saans moet sy die hoenderhokke sluit, sodat die pluimvee diewe nie kan inkom nie. As die boere nie presies is nie, steel die diewe hulle grawe en ander gereedskappe. Al die goed word saans in buitekamers gebêre, behalwe die ploë en ee, die kom in skure. As die skape na die water kom, loop hulle, dat die stowwe hoog in die lug opstyg, en die veewagter moet lang tree maak om by te hou. Die stowwe waai soms in jou oë, want die weë en paaie is sanderig. Maar die boere het gelukkig plekke vir die werksmense, waar hulle die stof kan awas.

Twee van my broers en ek was verlede somer by ons oom op die plaas. Toe ons daar aankom, was dit vir ons 'n bietjie vreemd, maar gou het ons maats gemaak met ons neefs, die seuns van oom Jan. Die eerste aand het ons die skelms gaan voorsit onder die bome. Ons was nie lank daar nie, of daar kom 'n ou Boesman vrugte steel. Ons vang hom, bind sy arms aan mekaar en vat hom huistoe. Natuurlik, magistrate, advokate, die mense van die universiteite, kry jy nie op 'n plaas nie. Wel, ons het toe maar my oudste broer aangestel as magistraat en my twee neefs was die publieke aanklaers. Een, twee, drie was die ou Boesman voor die hof. Die magistraat sit op 'n stoel, die ander kry nie stoele nie, maar sit op kaste en ou Jan staan met die sak pere op die rug in die hoek. Ek het die aanklagte, in my kapasiteit as publieke vervolger, voorgelees en die saak ingeleei. Ek het die getuie behoorlik ondervra. Die advokate het in hulle kapasiteite as verdedigers, dan ook pragtige pleidooie gelewer ten gunste van die ou jong. Na altwee kante gehoor was, staan die magistraat op onder plegtige stilte, en hy begin : Jantjie, ek vind jou skuldig aan diefstal van vrugte, en die tien geboorie sê : " Jy sal nie steel nie." Die uitspraak is : Jy moet sorg, dat die klein basies nou voor dag warm koffie in die bedde kry en hulle skoene moet blink skoon gemaak wees. Ou Jan Jantjie het na dit nooit weer pere gesteel nie.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Saans smorens	evenings mornings	koeie moet gemelk word	cows have to be milked
woelig damme	bustling ponds, dams	buite kamers wakker	outside rooms enterprising, vigilant

boer	farmer	skoongemaak	cleaned
roep	calls	boervrou	farmer's wife
sorg	see, attend to	werksmense	working people, labourers
boere	farmers	eende	ducks
landerye	fields	duiwe	pigeons
werk	work	poue	peacocks
te slaap	to sleep	honde	dogs
son	sun	kos kry	get food
uitkom	rises	hoenderhokke	fowlpens
eis	demands	sluit	lock
spoed	hurry, speed	pluimvee	poultry
diewe	thieves	knegte	servants, labourers
graan	grain	inkom	get in
afsnyn	cut	steel	steal
opbind	bind	presies	careful
seuns	sons	grawe	spades
vrugte	fruit	stilte	quietness, silence
dietstal	thift	straf	sentence
sorg	see to	klein basies	little masters
koffie	coffee	bedde	beds
tien geboore	ten command- ments	fy	thou
blink	shining	nooit	never
ek vind jou skuldig		I find you guilty	

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Wat doen die boer vroeg in die mōre ?
2. Wat werk die knegte ?
3. Wat doen die boervrou ?
4. Met watter soort pluimvee boer die vrou ?
5. Waarom bêre die boer sy gereedskap ?
6. Wat gebeur (happens) as die vee na die water kom ?
7. Wat het die seuns een aand gedoen ?
8. Watter soort mense kry jy nie op 'n plaas nie ?
9. Wie het die ou jong verdedig ?
10. Wat was sy straf ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. The farmer calls his labourers before sunrise to harvest (oes) his fields.
2. The herdsman takes his sheep in the evening to the dam.
3. The wind blows the dust from the roads in clouds over the grain fields.
4. A bushman is fond of (hou van) stealing fruit in the night.
5. The boys caught the thief, bound his hands together and brought him home.
6. It is easier (makliker) to hunt porcupines than to catch thieves among trees in the night.
7. My father has been magistrate at A. and my uncles are advocates at Z., but I am a sheep farmer in the Transvaal.
8. Women (vrouens) are fond of poultry farming ; some keep fowls, ducks, pigeons, others again keep peacocks, geese and turkeys (kalkoene).

LES ELF (LESSON ELEVEN).**DIE MEERVOUD VAN SELFSTANDIGE NAAMWOORDE
(Vervolg).****THE PLURAL OF NOUNS (Continued).**

(1) The following nouns take " s " for their plural :

(a) Nouns of more than one syllable ending in one of the following : aar, aard, e, el, en, er, erd, eur, ie, oe, or and u.

Exs.: aar :	bedelaar, bedelaars—beggar, beggars.
aard :	luaard, luaards—sluggard, sluggards.
e :	meule, meules—mill, mills.
el :	lepel, lepels—spoon, spoons.
en :	deken, dekens—quilt, quilts.
er :	hoender, hoenders—fowl, fowls.
erd :	wingerd, wingerds—vineyard, vineyards.
eur :	administrateur (s)—administrator (s).
ie :	famielie, famielies—family, families.
oe :	Basoetoe Basoetoes—Basutu, Basutus.
or :	professor, professors—professor, professors.
u :	indiwidu, indiwidus—individual, individuals.

(b) Nouns designating the ranks in the army.

Exs.: korporaal,	korporaals—corporal, corporals.
kaptein,	kapteins—captain, captains.

(c) All diminutives take an " s."

Exs.: blikkie,	blikkies—little tin, little tins.
----------------	-----------------------------------

(2) The following nouns form their plural by adding " ers " or " ere " to the singular :

Exs.: kind,	kinders—child, children.
lam,	lammers—lamb, lambs.
kalf,	kalwers—calf, calves.
rund,	runders—cattle.
lied,	lieders—song, songs.
been,	beenders—bone, bones.
goed,	goeders—good, goods.
gelid,	geledere—rank, ranks.

(3) Nouns ending in " heid " change the " heid " into " hede."

Ex.: goedheid, goedhede—kindness.

(4) The following nouns have irregular plurals :

Exs.: buurman, bure—neighbour (s).

Engelsman, Engelse—Englishman, Englishmen.

Fransman, Franse—Frenchman, Frenchmen.

skip, skepe—ships, ships.

stad, stede—town, towns.

smid, smede—smith, smiths.

vrou, vrouens—woman, women.

lid, lede—member, members limb (s).

hemp, hemde—shirt, shirts.

wa, waens—wagon, wagons.

vrug, vrugte—fruit, fruits.

nag, nagte—night, nights.

(5) Getuie, plural getuie—witness, witnesses.

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).

DIE LEWE IN DIE STAD.

Daar is seker geen woeliger en vermoedender lewe as die stadslewe nie. 'n Mens vind daar allerlei soorte en klasse mense en daarom is daar 'n tamelike mensekennis nodig, om tevreden in so 'n stad te kan lewe. Hier in Suidafrika het ons nie baie groot stede nie. Tog het ons die geleentheid om 'n regte kosmopolietiese stad te leer ken, as ons na Johannesburg gaan. Daar vind 'n mens pragtige geboue langs armoedige huisies, bedelaars en miljoenêrs op dieselfde straat, luiards en vooruitstrewende mense in die selfde kafee, besig om hulle maal te gebruik. Gedurende die oorlogtyd was daar ook baie soldate, offisiere en kapteins te sien.

Dit is 'n gejaagde lewe en selfs kinders is haastig. Daar is 'n gedurige kom en gaan, sodat jy dikwels jou bene nie ken nie. Daar is Afrikaners, Engelse, Franse, Hollanders, Italianers, ens. In die vensters van die winkels sien 'n mens hemde, skoene, sakdoeke, en dan weer lepel, messe, vurke; juwele, ~~of~~ ^{en} vrugte winkel is daar baie soorte vrugte. Die baie rytuie soos waens, karre, motorkarre en fietse (rywiele) en die trems dra baie daartoe by om die gewoel nog erger te maak.

Sodra 'n mens uit die besigheidsdele van die stad uit is, is daar fraai voorstede te sien, met pragtige tuine en woonhuise. Daar is groot plantasies, afgewissel deur mooi blomtuine. Aan die rand van die

voorstede is oop vlaktes, waar beeste wei, en lammers en kalwers rondspeel. Dikwels is daar ook 'n hoenderboerdery naby die stad te sien, wat die mark van hoenders, eende, ganse en eiers voorsien. Soms is daar gevalle, waar die vrouens as 'n tydverdryf hoenders aanhou, terwyl die mans hulle werk in die stad het. Maar, soos in al die groot stede, is daar ook baie diewe in Johannesburg. Daar is verskillende geregshowe, waar die misdadigers verhoor word, en die getuie hulle getuenis moet afle.

Wat natuurlik die meeste in die oog val, is die groot hope sand; wat uit die myne kom. Die myne, wat die vernaamste bron van rykdom vir Suidafrika is, en wat tegelyker tyd ook al so baie verdriet en ellende veroorsaak het!

Daar is nog baie meer oor die stede te vertel, maar ons het nie genoeg ruimte daarvoor nie, en moet dit dus voor 'n later les laat oorstaan.

WOORDELYS (VOCABULARY).

woeliger	livelier	besigheidsdele	business parts
vermoeiender	more wearying	voorstede	suburbs
soorte	kinds	tuine	gardens
tamelike	fair	woonhuise	dwelling houses
mensekennis	knowledge of men	plantasies	plantations
tevrede	satisfied	afgewissel word	alternate
hier	here	blomtuine	flower gardens
stede	towns	rand	border
geleenheid	opportunity	vlaktes	meadows
regte	real	beeste	cattle
wei	graze	kosmopolietiese	cosmopolitan
ken	know	hoenderboerdery	poultry farm
armoedige	poor	voorsien	supply
miljoen'rs	millionaires	gevalle	cases
dieselfde	the same	tydverdryf	pastime
straat	street	aankom	keep
diewe	thieves	voortuitstrewende	ambitious
oorlogtyd	wartime	misdadigers	criminals
soldate	soldiers	verhoor word	are tried
getuenis	evidence	gejaagde	hurried, restless
haastig	in a hurry	aflé	give

gedurige	continual	in die oog val	are noticed at
			once
juwele	jewellery	hope	heaps
rytue	vehicles	myne	mines
dra by (by dra)	add to	rykdom	riches
gewoel	bustle	bron	source
erger	worse	tegelyker tyd	at the same time
verdriet	sorrow	ellende	grief
veroorsaak	caused	oor	about
ruimte	space	oorstaan	leave—stand over

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON.)

1. Waarom maak die stadslewe 'n mens moeg ?
2. Waarom is daar so baie verskillende soorte mense ?
3. Het Suidafrika baie groot stede ? Noem die name daarvan.
4. Wat is daar op die strate van Johannesburg te sien ?
5. Was jy al in 'n myn gewees ? Indien so, hoe lyk dit binnekant ?
6. Noem die name van die verskillende range in die leë.
7. Hoe lyk die voorstede ?
8. Vertel wat daar op 'n hoenderboerdery te sien is.
9. Waarom is daar so baie diewe in groot stede ?
10. Hoe word die misdadigers gestraf ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. London is probably the largest (grootste) city of the world but New York is the most (mees) cosmopolitan.
2. The large towns of South Africa have many beautiful buildings, gardens and streets.
3. In some shop windows one can see knives, forks, spoons, and in others handkerchiefs, shirts, boots and stockings.
4. The heaps of sand which one can see from the railway line (spoorwegiyn) are the crushed stones from the mines
5. On a poultry farm there are many fowls, ducks, geese, and eggs, and also chickens (kuikens).
6. Some of the cafés have a bioscope during the whole day, and during the lunch hour they are usually very full.

7. On the streets one can see beggars and rich people, sluggards and business men.
8. Why has the gold of South Africa caused so much sadness to many people and ruined (het geruineer) the health of thousands (duisende).

OEFENING (EXERCISE).

Write five sentences of at least eight to ten words each on town life.

LES TWAALF (LESSON TWELVE).**GESLAG (GENDER).**

Gender in Afrikaans, like in English, follows sex.

Persons and **animals** belonging to the male sex are Masculine Gender (**manlike geslag**) and those belonging to the female sex are Feminine Gender (**vrouelike geslag**).

Nouns which may be used for either sex are Common Gender (**gemeen geslag**).

Things without animal life are Neuter Gender (**onsydig geslag**).
Gender is distinguished by :—

- (a) **The use of affixes** (e, -es, -iese, -in, -ster), as :
 - e : president (president) presidente, eggenoot (husband) eggenote, kwekeling (pupil teacher) kwekelinge.
 - es : onderwyser (teacher) onderwyseres, prins (prince) prinses, profeet (prophet) profetes.
 - iese : Redakteur (editor) redaktriese, direkteur (director) direktriese.
 - in : Keiser (Emperor) Keiserin, held (hero), heldin, heiden (heathen) heidin.
 - ster : Vryer (bachelor) vryster, spreker (speaker) spreekster
- (b) Different words, as : Vader (father), moeder, man (husband), vrou, seun (son), dogter, neef (nephew), niggie, haan (cock), hen, bul (bull), koei, hengs (horse or stallion), merrie, reuhond (dog), teef.
- (c) Exs.: of **Common Gender** : kind (child), skolier (scholar), skaap (sheep), vark (pig), student (student).
- (d) The Gender of **most animals** is indicated by either pre- or affixing the word **mannetjie** (male) for male animals, and **wyfie** (female) for female animals, as :
 - mannetjieduif, wyfieduif, mannetjetier, tierwyfie, leeu mannetjie, leeuwyfie, mannetjeeend, eendewyfie.

As it is of course necessary to know the gender of a noun chiefly for the sake of being able to use the correct pronoun for it, we have here given a short list of the common pronouns.

(1) When the pronoun is used as a subject :

Masculine gender	Feminine gender.
hy — he	sy — she
Neuter gender.	Common gender.
dit — it	same as masculine

(2) When the pronoun is used as the object :

Masculine gender.	Feminine gender.
hom — him	haar — her
Neuter gender.	Common gender.
dit — it	same as masculine

(3) The possessive pronoun :

Masculine gender.	Feminine gender.
sy — his	haar — her
Neuter gender.	Common gender.
sy — its	same as masculine

OEFENING (EXERCISE).

Skrywe die geslag van die volgende selfst. n.w. en sit die regte voornaamwoord daar agter, as onderwerp, as voorwerp en as besitter (Write down the gender of the following nouns and put the correct pronoun after it used as subject, as object and as possessor) :

Oom, dogter, niggie, vogt, seun, stoel, kind, papier, maat, vriend, appel, hond, skaap, pen, ink, boom, tante, direkteur, heiden, vader, merrie, teef, haan, boerin, onderwyser, koningin, prinses, student, eggenote, kwekeling.

Ex.: Selfst, nw. Geslag Onderw. Voorw. Besitter
 oom manlik hy hom sy

VERKLEINWOORDE (DIMINUTIVES).

Diminutives are used very often in Afrikaans, and they are formed by changing the ending of the word.

They are formed by adding the following suffixes to the words : ie, jie, tjie, etjie, kie, pie.

VOORBEELDE (Examples).

ie : Words ending in k, p, f, s and g :

huis, huisie (little house).
 boek, boekie (little book).

rug, ruggie (little back).
 duif, duifie (little pigeon).
 kamp, kampie (little camp).

jie : Words ending in d and t :

lied, liedjie (little song).
 pit, pitjie (pip).

tjie : (1) Words ending in l, n, and r, preceded by a long vowel :

stoel, stoeltjie (little chair).
 blaar, blaartjie little leaf—of a tree).
 tuin, tuintjie (little garden).

(2) words ending in a vowel or diphthongs :

Pa, paatjie (little father).
 slee, sleetjie (little sledge).
 leeu, leeutjie (little lion).
 knie, knietjie (little knee).
 vlooii, vlooitjie (little flea).
 eggo, eggootjie (little echo).
 mou, moutjie (little sleeve).
 paraplu, parapluutjie (little umbrella).

(3) Words ending in a unaccented el, er, en :

skottel, skotteltjie (little basin).
 beker, bekertjie (little jug).
 deken, dekentjie (little quilt).

etjie : Words ending in l, m, n, r preceded by a short accented vowel :

kol, kolletjie (little speck, dot).
 dam, dammetjie (dam).
 kan, kannetjie (can).
 ster, sterretjie (star).

kie : Words of more than two syllables ending in " g " :

koning, koninkie (little king).
 sening, seninkie (little sinew).

pie : Words ending in m, preceded by a long sound or consonant :

toom, toompie (little bridle).
 skelm, skelmpie (little rogue).

OEFENING (EXERCISE).

Skrywe die verkleinwoordjies van die volgende selfstandige naamwoorde (Write down the diminutives of the following nouns) : Oom tafel, raam (frame), pad, stoel, oomblik, lam (lamb), rotting (cane), stok (stick), pruim (plum), koppie (cup), kind, mes, deur tapyt (carpet), tuin, peer, prent, wa (wagon), pen, kamer, nag (night), lug (air), drie, koerant (newspaper), blompot (vase), vlerk wing), posseël (stamp), gebou, toring (tower), rivier, vis (fish),jas (coat), druif (grape), brief (letter), strooi (straw), pou, lettergreep, poskantoor, lokomotief.

DIE DIERETUIN (THE ZOOLOGICAL GARDENS).

Die dieretuin, waarheen ons gegaan het, is aan die voet van 'n hoë berg geleë. Deur die een kant loop 'n riviertjie helder water. Die reusebome aan sy oewers strek hulle bœe takke ver oor die water uit. Tussen die digte takke hang baie nessies, waarin die vogltjies hulle kindertjies uitbroei en hulle môreliedjies sing. Onder die bome in die skaduwee staan die hokkies, waarin die wilde diere aangehou word.

Ons oom en tante met hulle seuns en dogters, ons neefs en niggies en hulle onderwyseres, was by my Ma en Pa om te kuier. Ons kinders maak toe 'n plan om na die dieretuin te gaan. Ons hou toe 'n vergaderinkie om alles te bespreek. Annie werd gekies as presidente, maar sy wou nie aanneem nie ; toe is Fransie gekies as president. Daar het verskeie sprekers en spreeksters deelgeneem aan die diskussies. Ons besluit toe om die middag te gaan. Nadat ons ouers hulle toestemming gegee het, stap ons as helde en heldinne na die dieretuin. Die man en vrou of soos Oom hulle noem : "direkteur en direktriese" van die dieretuin, het ons vriendelik ontvang en 'n gids gegee om ons rond te lei, by die woninkies van die diere. In die eerste hok was 'n pragtige mannetjieleeu en 'n wyfie-leeu. Die mure aan die agterkant van die hok is hoog, die voorkant het ystertralies. Daar agter sit die koning en koningin van die woud opgesluit. Daarnaas was 'n Australiese reunhond en 'n teef met drie kleintjies. Hulle lyk heel gelukkig in hulle net huisie.

In die voëlfafdeling stap die mannetjiepou en wyfiepou as prins en prinses rond. Hulle vere is baie fraai. Ek wonder of die kroonprins en prinses van Griekeland so mooi gekleed is. Die voëls dra waarlik 'n kleureprag.

Daar is nog baie ander voëltjies, wat hulle liedjies ewe vrolik sing. Die lyster sing nog mooier as die sangeres op die konsert.

In 'n klein kampie loop 'n wildebeesbul en twee koeie met kalwers. My vriendin het die wit haan en die henne heel aardig gevind. 'n Meisie hou altyd van hoenders. Ons het al die afdelinge besoek. Die slange lyk maar grillerig. Die ape was die vermaakklikste. 'n Dieretuyn is 'n paradys vir 'n kind en 'n goudmyn vir 'n skolier, want hier is nie alleen veel moois te sien nie, maar 'n mens kan veel daar leer van die diere van ander lande.

Ons het 'n heel genoeglike middag deurgebring. Maar as 'n mens daar aan dink, dat die diere daar almal teen hulle sin en wil opgesluit is, dan voel mens maar droewig. Dit laat mens dink aan 'n land, waar die vyand indring; hulle sluit manne, vrouens, jongetjies, meisies, kinders, akteurs, aktriese, onderwysers, onderwyseresse, vorste, vorstinne, mense van rang en gewone burgers en burgeresse in kampe op. Al sorg die vyand nog so goed vir die mense, tog verlang hulle na die vrye lewe, en die heimwee verteer hulle. Net so is dit met die diere in die dieretuyn. Al word daar nog so goed vir die diere gesorg, tog verlang hulle na die vrye natuur, waar hulle na hartelus kan rondwaal.

WOORDELYS (VOCABULARY).

voet	base, foot	leeu	lion
berg	mountain	agterkant	back part
woninkies	little dwellings	ystertralies	iron railings
kant	side	koning	kings
riviertjie	rivulet	woud	wood, forest
helder	clear	daarnaas	next to it
reus	giant	Australiese	Australian
oewers	banks	kleintjies	pups, little ones
strek uit	spread	gelukkig	happy
takke	branches	huisie	little house
digte	thick	voëlaufdeling	bird section
nessies	little nests	kroonprins	crown prince
voëltjies	little birds	Griekeland	Greece
gekleed	dressed	kleureprag	array of colours
kindertjies	little children	vrolik	happily
uitbroei	hatch	lyster	thrush
liedjies	little songs	mooier	prettier
hokkies	little cages	sangeres	singer (female)
vergaderinkie	little meeting	konsert	concert

bespreek	discuss	kampie	little camp
werd gekies	was chosen	wildebees	gnu
Fransie	little Frank	aardig	pretty
besoek	visited	slange	snakes
verskeie	several	grillig	repulsive
sprekers	speakers	ape	monkies
het deelgencem	took part	vermaaklikste	most amusing
besluit	decided	paradys	paradise
diskussie	discussion	goudmyn	gold mine
stap	walked	skolier	pupil
het ontvang	received	veel moois	much pretty
gids	guide	leer	learn
te lei	to lead	genoeglike	pleasant
rond	about	het deurgebring	spent
droewig	sad	burgers	citizens
vyand	enemy	sorg	looks after
indring	enters	verlang	long for
akteurs	actors	heimwee hulle	home sickness,
		verteer	pine away with
vorste	rulers, kings	natuur	nature
rang	rank	hartelus	to their hearts' content
ronddwaal	roam about		

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Wie het na die dieretuyn gegaan ?
2. Waarom het hulle 'n vergaderinkie gehou ?
3. Wie was al in 'n dieretuyn ? Hoe lyk dit daar ?
4. Wat weet jy van die voëlaufdeling ?
5. Hoe lewe die diere daar ?
6. Waarom is die dieretuyn net soos 'n paradys vir kinders ?
7. Hou die diere van die lewe in die dieretuyn ?
8. Is dit reg, dat daar so icts as 'n dieretuyn is ? Gee die redes.
9. Wat doen 'n vyand as hy 'n land indring ?
10. Wat gebeur daar in oorlogstyd ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. In the morning we decided to hold a meeting to discuss our programme (programma) for the day.
2. The children elected a president for their little meeting.

3. The little animals in the zoo are in small cages and look very poor (maer).
4. The young ones of the tigress were playing in the cage, where they were born (gebore was).
5. Through (deur) the iron railings we could see the little monkeys, who were eating the sweets (lekkers) which we gave them.
6. It was a pleasant afternoon in the zoo, and we enjoyed the singing of the little birds in the giant trees.
7. At most (die meeste) zoos one has to pay entrance money (ingangsgeld), and this money is used to buy the food for the animals.
8. The trams run past (verby) the gate (hek) of the zoo, and therefore (daarom) you can easily reach the gardens in a short time.
9. The children of the farm do not like to see the tame animals in the zoo, because they can see them in a much better (beter) condition (kondisie, toestand) at their own homes (huise).

LES DERTIEN (LESSON THIRTEEN).

DAE VAN DIE WEEK.

DAYS OF THE WEEK.

Sondag	Sunday
Maandag	Monday
Dinsdag	Tuesday
Woensdag	Wednesday
Donderdag	Thursday
Vrydag	Friday
Saterdag	Saturday

DIE MAANDE VAN DIE JAAR. THE MONTHS OF THE YEAR.

Januarie	January
Februarie	February
Maart	March
April	April
Mei	May
Junie	June
Julie	July
Augustus	August
September	September
Oktober	October
November	November
Desember	December

DIE JAARGETYE.	The Seasons.	DIE GETYE.	The Tides.
lente	spring	hoogwater	high tide
somer	summer	laagwater	low tide
herfs	autumn		
winter	winter		

DIE JAARGETYE.

(‘n Kinderpraatjie.)

“ Soe ! dit is buite vreeslik warm, ek wens die warm somer is verby ” sê Petrus, toe hy met ‘n los halsboordjie die huis instap en die sweet van sy gesig afvee.

“ Boetie, moenie so ongeduldig wees nie, neem die glas lemoenstroop, dit sal jou gou koel maak ” merk Hannie op, wat net besig was ‘n storie aan die kleintjies te vertel.

“ Die stroop is baie lekker ; nou voel ek weer ‘n pure man. Julle meisies kom tog partymaal van pas.”

“ Jy lyk nou ook veel mooier van die lelike rimpels van ongeduld uit jou gesig is. Maar kyk, as ons nie die warm somermaande Desember, Januarie en Februarie het nie, sal ons ook nooit die lekker ryp vrugte in die herfsmaande, namelik Maart, April en Mei, hê nie. Of lus jy nie meer die geel pere, rooiwang perskes en die safte vye nie ? En as dit so warm in die somer is en jy is by die see, kan jy lekker in die see swem of jy kan sit en kyk, hoe die hoog en laagwater, of soos die Hollanders sê “ Vloed en eb ” mekaar awissel. Of as jy op ‘n plaas is, kan jy saans buite op die kweekgras sit en die sterretjies en die maan bekijk. Dit is wonderlik, hoe die maan groei van Nuwe maan, wanneer hy heeltemaal nie in die nag skyn nie, tot hy na sewe dae half is ; dan is dit Eerste kwartier. Na nog sewe dae is dit volle maan. Dit is pragtig om te sien, hoe hy dan net soos ‘n groot vuurbol in die Ooste uitkom, net as die son ondergaan. Kinders vind dit so prettig om in die maanskyn buite op die gras te speel. Sewe dae later is die maan weer half ; dan is dit Laaste kwartier.”

“ Ek hou nog meer van die lang aande in die wintermaande Junie, Julie en Augustus ” sê Sokkie, “ want dan vertel ou Danster ons mooi dierestories. Partykeer vertel hy ons ook spookstories. Maar ons word soms so bang, dat ons die hele nag van spoke droom. Dog die volgende aand luister ons maar weer.”

“ Ek dink, die lentemaande September, Oktober en November is nog die beste van almal.”

“ Waarom ? ”

" Dit is maklik om te sê," antwoord Truikie." In die eerste plek, die winter is so doods. Smôrens vroeg lê die ryp op die grond en dis bitter koud om jou werk te doen. Die vrugtebome se blare is afgeval en die gras is wit en droog. Selfs baie soorte voëls trek na die Noorde streke, waar dit warm is. Die vlermuise fladder dan ook nie eers rond nie. Hulle hang onderstebo aan die balke of kruip in gate of skeure tot die koue winter verby is en die lieflike lente weer begin. Sodra die lente hom laat voel, kom die trekvoëls weer terug en maak weer hulle nessies in die bome of ander plekke. Daar broei hulle kleintjies uit en sing hulle vrolike liedjies. In die tweede plek hou ek van blomme en in dié maande is dit net die tyd om blomme te plant. Dan blom die bome ook en kry nuwe blare. In die lentemaande is alles fris en groen en mens het somaar lus om weer te werk."

" Lenielief, waarvan hou jy die meeste ? "

" Boetie, ek is nog te klein, ek weet nie, waarvan julle praat nie."

" Maar jy het so mooi geluister, jy moet nou ook iets sê."

" Kan ek maar die name van die dae opsê ? "

" Ja seker, begin maar by die eerste dag van die week."

" Die name van die dae van die week is : Sondag, Maandag. Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Vrydag en Saterdag."

" Dit is pragtig gedaan. Wie kan my nou sê, watter jaar is die langste ? "

" Skrikkeljaar ! " skrêeu die meisiekinders in 'n koor.

Ek wonder, waarom hulle dit so goed onthou.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Buite	outside	Desember	December
vreeslik	terrible	Januarie	January
warm	hot	Februarie	February
wens	wish	ryp	ripe
somer	summer	herfs	autumn
verby	past	half	half
Petrus	Peter	namelik	namely
los	loose	Maart	March
halsboordjie	collar	April	April
instap	enter	Mei	May
sweet	perspiration	lus	like
gesig	face	geel	yellow
afvee	wiped off	rooiwang	red cheek

Boetie	brother	perskes	peaches
'moenie	don't	satte	sott
ongeduldig	impatient	see	sea
glas	glass	swem	swim
lemoenstroop	lemon syrup	hoog en laag	high and low
koel	cool	vloed en eb	high and low tide
maak	make	sewe	seven
merk op	remarked	Hollanders	Hollanders
Dutch			Dutch
Hannie	Johanna	atwissel	succeed
besig was	was busy	kweekgras	quick grass
storie	story	sterretjies	little stars
kleintjies	little ones	maan	moon
vertel	told	bekyk	study
pure man	real man	wonderlik	wonderful
partymaal	sometimes	groei	wax
kom van pas	are useful	nuwe maan	new moon
mooier	prettier	skyn	shines
lelike	ugly	riempels	wrinkles
eerste kwartier	first quarter	grond	ground
volle maan	full moon	bitter	bitterly
vuurbol	ball of fire	wit	white
Ooste	East	vrugtebome	fruit trees
uitkom	rises	blare	leaves
ondergaan	sets	adgeval	shed, fallen off
ryp	frost	droog	dry
prettig	nice	soorte	kinds
maanskyn	moonshine	trek	migrate
speel	play	Noorde	North
laaste kwartier	last quarter	streke	regions
winter	winter	vlermuise	bats
Junie	June	fladder	hover
Julie	July	hang	hang
Augustus	August	onderstebo	upside down
danster	dancer	balke	beams, rafters
diere	animals	kruip	creep
stories	stories	gate	holes
partykeer	sometimes	skeure	crevices

lieflike	lovely	spookstories	stories about ghosts
bang	frightened	begin	begins
spoke	ghosts	trekvoëls	birds of passage
droom	dream	Lente	spring
September	September	plekke	places
Oktober	October	vrolike	cheerful
November	November	twede	second
almal	all	te plant	to plant
waarom	why	blom	flower
maklik	easy	fris	fresh
antwoord	answered	groen	green
Truikie	little Gertrude	Lenielief	dear Lenie
eerste plek	first place	praat	speak
geluister	listened	name	names
opsê	say	jaar	year
langste	longest	seker	certainly
week	week	skrikkeljaar	leap year
Sondag	Sunday	onthou	remember
Maandag	Monday	skreeu	shout
Dinsdag	Tuesday	koor	chorus
Woensdag	Wednesday	Donderdag	Thursday
Vrydag	Friday	Saterdag	Saturday

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Waarom was Petrus se halsboordjie los ?
2. Waarom kom meisies ons soms van pas ?
3. Wat kan mens by die see doen ?
4. Waarom hou kinders so baie van mooi lig (light) ?
5. Waarom hou Sokkie van die winter aande ?
6. Watter soort stories laat die kinders snags droom ?
7. Wat is die name van die twaalf maande ?
8. Wat is die name van die dae van die week ?
9. Waarom hou Truikie van die lente ?
10. Wat doen die voëls in die lente ?
11. Waar is die vlermuise in die winter ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. Johanna gave Peter some lemon syrup to drink because he was very hot and had to work outside in the sun.

2. I like Autumn best because then there is plenty (baie) of ripe fruit, such as pears, figs, grapes and peaches.
3. Children like to play on the grass when the moon shines (skyn), because then they can easily see each other and it is not hot.
4. During the long winter evenings the old native (jong) told the children stories about animals and ghosts.
5. Migratory birds go north to warmer regions when the winter sets in (begin) and return again in spring. They build their nests among the branches of the trees and sing their little songs.
6. Bats do not migrate, but they creep into crevices where they sleep till winter is passed (verby).
7. Spring is the best season (gety) of the year, because then it is the right time to plant seeds (saad), the grass begins to grow, and the trees get their new leaves and blossoms.
8. It is very cold to work outside early on a winter morning, because the frost lies white on the ground.

LES VEERTIEN (LESSON FOURTEEN).**DIE VOORNAAMWOORD (THE PRONOUN).**

The different kinds of pronouns are :

1. **PERSOONLIKE VOORNAAMWOORDE** (Personal pronouns).
2. **BESITLIKE** " (Possessive ").
3. **BETREKLIKE** " (Relative ").
4. **AANWYSENDE** " (Demonstrative ").
5. **VRPGENDE** " (Interrogative ").
6. **ONBEPaalDE** " (Indefinite ")

DIE PERSOONLIKE VOORNAAMWOORDE (THE PERSONAL PRONOUNS).

The personal pronouns may be used in two ways :

- (1) as subject of a sentence,
- (2) as object of a sentence.

(1) As subject :

ENKELVOUD (Singular).	MEERVOUD (Plural).		
ek	I	ons	we
jy or u	you	julle or u	you
hy	he	hulle	they
sy	she	"	"
dit	it	"	"

(2) As object :

ENKELVOUD (Singular).	MEERVOUD (Plural).		
my	me	ons	us
jou or u	you	julle or u	you
hom	him	hulle	them
haar	her	"	"
dit	it	"	"

DIE BESITLIKE VOORNAAMWOORDE (THE POSSESSIVE PRONOUNS).

The possessive pronouns are used in two ways :

- (1) To form a part of the predicate (predicative use, predikatiewe gebruik).

(2) To stand before a noun and often in a declined form (attributive use, attributiewe gebruik).

(1) Attributiewe gebruik :

ENKELVOUD (Singular).	MEERVOUD (Plural).
my	my
jou or u	your
sy	his

ons	our
julle or u	your
hulle	their

written "se" is used instead of the apostrophe 's of the possessor

haar	her	"	"
sy	its	"	"

(2) Predikatiewe gebruik :

ENKELVOUD.	MEERVOUD.
myne	mine
joune or u	yours
syne	his
hare, syne	hers
syne	its

ons syne (sinne)	ours
julle syne (sinne)	yours
hulle syne (sinne)	theirs
"	"
"	"

Contrary to English, the apostrophe "'s" is never used to indicate the possessor, but possession is expressed in the following way : father's book (die boek van pa) or pa (sy) se boek.

DIE BETREKLIKE VOORNAAMWOORD (THE RELATIVE PRONOUN).

The only relative pronoun is " wat." It means : who, which, that. It may be used in three ways :

(1) As subject of a sentence " wat."

- (a) Die man, **wat** daar gaan, isiek (who).
- (b) Die tafel, **wat** daar staan, behoor aan my (which).
- (c) Alles, **wat** aan my behoor, is op die wa (that).

(2) In the **possessive** form : " Wie se (sy)" : of whom, whose.

Waarvan : of which, whose. " Wie se " is used only of persons, and " waarvan " of things and animals.

- (a) Die man, **wie se** (sy) motorkar daar staan, is baie ryk (whose).
- (b) Dit is die koei **waarvan** die kalf dood is (of which, whose).
- (c) Die boek waarvan die blad uitgeskeur is, lê in my kamer (of which).

(3) As the **direct object** : wat (whom, which, that).

Die seun, wat jy na die winkel gestuur het, is weer terug.
(whom).

(4) As the **Indirect object** : wie (to whom, to which).

Dit is die man, aan wie jy die kos gegee het.

DIE AANWYSENDE VOORNAAMWOORD (THE DEMONSTRATIVE PRONOUN).

The two demonstrative pronouns are : hierdie (this), daardie (that).

Hierdie is myne (this), daardie is joune (that). When standing before a noun they are of course adjectives.

DIE VRAGENDE VOORNAAMWOORD (THE INTERROGATIVE PRONOUN).

The interrogative pronouns are : wie (who), wat (what), watter (which). They are used :

(1) As subject : **Wie** gaan daar ? (who). **Wat** is dit ? (what).

(2) As the possessor : Wie se (Whose ?) Wat se (whose).

Wie se (sy) pen is dit ? (whose). **Wat se** pote is daardie (whose) ?

(3) As the object : wat (what), wie (whom).

DIE ONBEPALDE VOORNAAMWOORD (THE INDEFINITE PRONOUN).

The indefinite pronouns are : 'n mens (one), iedereen (everyone) elkeen (everyone), niemand (nobody), iemand (somebody), iets (something), niiks (nothing), alles (all), (everything), geen een (no one), wat (what), almal (all), 'n mens is often used without the " 'n. " (Do not confuse it with mens (person, human being)).

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).

DIE KANTOOR.

Die kantoor, waarvan ek julle hier gaan vertel, is nie die Poskantoor of die telegraafkantoor nie, maar my kantoor.

Waar is jou kantoor ? Myne is naby die baai, en as ek uit die venster kyk, kan ek al die skepe sien, wat in die baai lê. Wanneer gaan jy na jou kantoor ? Ek staan ieder mōre om sewe uur op ; om agtuur eet ek, en dan is ek op tyd, naamlik om half nege

op my kantoor. My vriende hulle kantore lê in die middel van die stad, waar dit baie warm is. My broer en ek het eers 'n kantoor in die stad saamgehad, maar nadat hy weggetrek het, het ons dit verkoop. Gelukkig kry ek toe kort daarna hierdie een, waar ek nou in is. 'n Mens weet nooit, watter geluk jy kan kry nie. Julle moet julle syne (sinne) ook verkoop, en dan hier naby myne een koop, want dit is hier baie gesonder en koeler. Die kantoorseun, wat vir my werk, is 'n flukse kereletjie en iedereen is met hom tevrede. Wie se geboue staan langs die stadsaal? Die man, aan wie hulle behoor, het sy besigheid verkoop en verhuur nou daardie geboue.

In my kantoor staan 'n lessenaar, en 'n paar stoele. Voor mens in my privaat kantoor kom, is daar eers 'n groot kamer, waarin my klerke werk. Daar is vyf klerke buiten die kantoorseun. Die oudste is 'n man, wie se bekwaamheid ek baie waardeer. Aan die muur teenoor my sitplek hang 'n almanak. Op die almanak sien ek die name van die dae en die verskillende datums van die maand. Wie is die oudste klerk in julle kantoor? Daardie een, wat daar langs die tafel sit, doen sy work tamelijk slordig. Ik het 'n paar gemaklike stoele naby my tafel vir my kliënte. My pyp lê natuurlik altyd langs my, want ek hou baie van hom. Waar is joune? Het jy hom gebreek, want ek sien jou nooit meer met hom nie? Die man, van wie ek hierdie boeketas, wat in die hoek staan, gekoop het, wou na Europa vertrek, en daarom moes hy al sy meubels verkoop.

Om een uur gaan ek huis toe vir my middagete. My vrou is dan gewoonlik ook al met haar mōrewerk klaar, en dan gesels ons aangenaam onder die ete.

Om half vier sluit ons die kantoor, want ons hou almal van 'n bietjie oefening vir ons lyf, en dan gaan ons tennisspeel of roei. Soms gaan ons ook swem.

Maar op Saterdag sluit ons al om een uur, dan het ons die hele agtermiddag vry.

WOORDELYS (VOCABULARY).

kantoor	office	telegraaf	telegraph
saamgehad	had together	het weggetrek	went away
gesonder	healthier	flukse	diligent
verhuur	let (s)	klerke	clerks
buiteen	except	kantoorseun	office boy

oudste	eldest	bekwaamheid	ability
teenoor	opposite	waardeer	value, appreciate
sitplek	seat	almanak	almanack
datums	dates	slordig	carelessly
het gebreek	have broken	meubels	furniture
gesels	chat	môrewerk	morning work
lyf	body	roei	row

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Hoeveel kantore ken jy ? (watter), Waar is hulle ?
2. Wat sien 'n mens gewoonlik in 'n kantoor ?
3. Waar lê die kantoor van jou broer ?
4. Hoekom is dit gesond om nabij die see te woon ?
5. Wat is die werk van die kantoorseun ?
6. Wat doen die klerk met die skryfmasjien ?
7. Waarvoor gebruik 'n mens 'n almanak ?
8. Wanneer sluit jy jou kantoor ?
9. Wat doen jy, als jy jou kantoor gesluit het ?
10. Hoekom is dit nodig om liggaamlike oefening te neem ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. Your office boy has taken the letters to the post office and from there he will go to the bank.
2. The desk which stands in my office is made of oak, and there is a green cloth on it.
3. To whom does this pen belong ? It is mine ; I left it there yesterday.
4. Their books were in the bookcase, but ours were lying on your table.
5. Everybody must come to the meeting (vergadering), which will be held in the town hall.
6. I have brought something for you, and I know that you will like it.
7. There is nothing in the office that does not belong to them.
8. From whom did you receive the letter which is lying on your table ?
9. Everything that is in the office has been sold to your friends.
10. This box of books is ours, but that washstand which stands in your room is theirs.

OEFENING.

Ex.: (a) Write down all the pronouns from the above exercise and classify them under the different kinds of pronouns.

Ex.: (b) Make five sentences with each kind of pronoun.

LES VYFTIEN (LESSON FIFTEEN).

DIE BYVOEGLIKE NAAMWOORD (ADJECTIVE).

VERSKILLENDÉ SOORTE (Different kinds).

1. Byvoeglike naamwoord van hoedanigheid (adjectives of quality) :

byvoorbeeld (for example), **goed**, **sleg** (bad), **bly**.

2. Stoffelike byvoeglike naamwoorde (adjectives expressing material) :

byvoorbeeld : 'n silwer lepel (a silver spoon).

3. Aanwysende byvoeglike naamwoord (demonstrative adjectives) :

byvoorbeeld : **hierdie** (this), **daardie** (that).

4. Verlede Deelwoorde (Past Participles), when used as adjectives, take a " d " at the end when ending in l, m, n, or r.

byvoorbeeld : **teleurgestel** (disappointed), P.P. teleurgestel, adj. teleurgesteld.

5. Teenwoordige Deelwoorde (Present Participles) :

byvoorbeeld : **vliegende** voëls (flying birds).

The adjective is used in two ways.

(a) Predikatief (Predicatively)

(b) Attributief (Attributively) when it forms part of the predicate.

 byvoorbeeld : Die leeu is groot (the lion is large).

When it stands before a noun :

(B) byvoorbeeld : die mooi prent (the pretty picture).
 die goeie seun (the good boy).

KLEIN NAMAKWALAND.

(Die Byvoegelike Naamwoord Predikatief gebruik. The Adjective Predicatively used.)

Namakwaland is net die teenoorgestelde van Natal. Dit lê in dieselfde breedtegraad as Natal, maar die seestroom aan die Weskus van Afrika is koud. Daarom is die reenval gering, dus is die streek baie droog. Die gras en bossies groei nie hoog nie, die gras is kort. Die veld lyk byna altyd vaal. As dit reent, word

die gras maar 'n paar duim hoog. Maar die klimaat is gesond. Die Boesmans werd vroeer oud voor hulle sterwe. Nou is hulle of weggetrek of uitgesterwe. Vandag is die bevolking wat daar woon blankes. Dit gaan moeilik met die opvoeding van die kinders daar, want die skole is ver van mekaar en die weë is sanderig en swaar. Min onderwysers het lus om daar heen te gaan, want die land is lelik, droog, stownwig en ver van spoorweë. Die kinders is skrander, hardwerkend en trou, as hulle maar net 'n skool kan kry om by te woon. Die Boesmans, wat vroeër daar gewoon het, was almal jagters, hulle kon goed diere opspoor. Die Boesman lyk treurig met sy velkaros, maar as hy eers die spoor van 'n dier het, volg hy die myle ver, al is die spoor ook dof. Vroeër het die Boesmans met pyl en boog geskiet. Skiet hy 'n bok, dan volg hy die bok tot hy val en so gou as die bok dood is, gaan hy sy vrou en kinders haal, want hy bring sy huis by die wild en nie die wild na die huis toe nie. As hy by die wild kom, maak hy 'n skerm van takke en velle, die skerm is laag, want 'n Boesman is kort, dus behoef sy huis nie hoog te wees nie. Die vel, waarop die Boesman slaap, is klein ; alles wat hy het is klein. Die Boesman se lewe was allertreurigs.

Aan die anderkant is die plase groot, die koedoes en elande is groot, die wild is byna almal groot. Die water van Namakwaland is meesal brak.

Die son skyn helder en dit viroorsaak die lugspieëls, wat so bedriegelik is vir die reisiger. So 'n lugspieel lyk soms groot en net soos water, maar as mens nader kom, verdwyn dit. Die lugspieël lei die reisiger partymaal net verder van die water. As hy dan omdraai is sy spore onsigbaar, want die wind waai daar stof oor. Die son is so warm en bome is min, dus kry die reisiger nie eers skaduwee om in terus nie; in so 'n geval is sy toestand byna hope-loos. Nou dat die Goewernement daar spoorweë bou, sal dit beter gaan. Die toekoms van Namakwaland is groot.

WOORDELYS (VOCABULARY).

Daarheen	to, thither	teenoorgestel	opposite
lê	lies	stownwig	dusty
dieselfde	the same	spoorweë	railways
skrander	clever	breedtegraad	latitude
seestroom	ocean current	hardwerkend	hard working
weskus	west coast	jagters	hunters

daarom	therefore	diere	animals
reenval	rainfall	opspoor	track, follow up
gering	little, light	sien uit	looks, is
velkaros	skin carros	trou	reliable
streek	region	spoor	spoor, foot- prints
droog	dry	volg	follows
groei	grow	myle	miles
veld	field	dof	indistinct
lyk	looks	pyl	arrow
vaal	grey, dry	boog	bow
reen	rains	geskiet	shot
paar	few	bok	buck
duim	inches	dood is	is dead
klimaat	climate	wild	game
gesond	healthy	skerm	shelter
Boesmans	Bushmen	takke	branches
velle	skins	laag	low
sterwe	die	behoef	needs
weg	moved away	waarop	on which
uitgesterf	died out	allertreurigs	most miserable
vandag	to-day	aan anderkant	on the other hand
bevolking	population	koedoes	kudus
woon	lives	eland	elands
blank	white	meesal	mostly
moeilik	difficult	brak	brakish
opvoeding	education	helder	clearly, brilliantly
sanderig	sandy	viroorsaak	causes
swaar	heavy	bedriegelik	false, deceptive
reisiger	traveller	pertymaal	sometimes
verder	further	omdraai	turn back
onsigbaar	invisible	wind	wind
min	few	skaduwee	shade
rus	rest	toestand	position
byna	almost	hopeloos	hopeless
Goewernement	Government	bou	build
toekoms	future		

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Watter soort land is Klein Namakwaland?
2. Waarom wil onderwysers nie na Namakwaland toe gaan nie?
3. Wat weet jy van die Boesmans?
4. Waarom kry Namakwaland so min reen?
5. Wat het 'n Boesman gedoen as hy 'n bok geskiet het?
6. Waarom is dit moeilik om in Namakwaland te reis?

VERTALING (TRANSLATION).

1. There is a cold current on the West Coast of Africa, which causes (veroorsaak) the light rainfall in Namaqualand. Namaqualand has a healthy climate, and consequently the Bushmen often reached the good old age of a century (eeu).
3. Travelling is very difficult there because the roads are sandy and the sun is very hot, and often the mirages mislead the unwary traveller.
4. The Bushmen used the bow and arrow to kill his game.
5. They built small huts because they themselves were very small, and everything they possessed as well.
6. They were keen hunters, and could track animals for a long distance.
7. The Government has built a number of schools in Namaqualand, but they are still too few in number.

LES SESTIEN (LESSON SIXTEEN).**DIE ATTRIBUTIEWE BYVOEGLIKE NAAMWOORD.****(The Attributive Adjective.)**

N.B.—The adjective does *not* depend for its declined form on the noun which follows it.

The attributive adjective is used before a noun, and is often declined, i.e., it changes its ending.

Voorbeeld : Die **goeie** seun, 'n **Aangename** aand.

The following adjectives are declined when used attributively :

- (a) Monosyllable adjectives ending in " d." When the " d " is preceded by a vowel or diphthong the " d " is dropped and " ie " is added.

goed — goeie ; dood — dooie.

When the " d " is preceded by a consonant " e " is added :

hard — harde.

- (b) Those which end in " g."

(1) When the " g " is preceded by a long vowel or diphthong, drop the " g " and add " e."

hoog — hoë ; laag — lae.

(2) When the " g " is preceded by a short vowel, " te " is added.

sag (soft) — sagte.

(3) When the " g " is preceded by a consonant, " e " is added.

lang — lange.

- (c) Those which end in " f."

(1) When the " f " is preceded by a short vowel, it is changed into " ww " and " e " is added.

grof (rough) — growwe ; laf (silly) — lawwe.

(2) When the " f " is preceded by a long vowel or diphthong, the " f " is changed into " w " and " e " is added.

lief (dear) — liewe, gaaf (decent) — gawe.

- (d) Those ending in " s " add " te."

woes (desolate) — woeste.

(e) Those ending in "r" add "e."

waar (true) — ware ; duur (expensive) — dure.

(f) All adjectives of more than one syllable add "e."

aangenaam — aangename ; aardig — aardige.

In the following instances the adjective does not take an "e":

(a) When used predicatively.

(b) When expressing material.

(c) The comparative degree of adjectives.

Examples : (a) Die weer is baie aangenaam (The weather is very pleasant).

(b) Dit is 'n silwer lepel (This is a silver spoon).

(c) Jan is groter as Piet (John is taller than Peter).

OEFENING (EXERCISE).

Write the adjectives correctly.

Die (groot) koning, 'n (goed) seun, 'n (aangenaam) reis, 'n (silwer) lepel, 'n (groter) huis, 'n (dood) os, (hard) hout—(wood), 'n (kosbaar) borspeld, 'n (beroemd)—(famous) sanger, 'n (droog)—(dry), somer, 'n (nat)—(wet) winter, 'n (vrolik)—(happy) meisie, 'n (moeiliker)—(more difficult) vraagtuk (problem), 'n (hoog) toering (tower), 'n (groot) plank, 'n (gaaf) krel, 'n (waar) verhaal, 'n (helder) —(clear) dag, 'n (versigtig)—(careful) werker, 'n (lief)—kind, 'n (yster)—(iron) hamer, die werk is (swaar).

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).

DIE WATERVAL.

" Hoor jy, die dowwe, dreunende geluid daar in die verte ? " Dit was die woorde, wat my uit 'n stille, maar diepe bewondering van die indrukwekkende natuur, wat ons omring het, opgewek het. Die spreker was 'n jong, bruingebrander man, wie se fiere houding en goed ontwikkelde liggaaam, wat 'n mens aan 'n Hercules kon laat dink, 'n duidelike bewys was van die gesonde plaaslike. Hy was eenvoudig aangetrek; sy drag het bestaan uit geel hemp, wat by die nek oop was, en 'n broek van dieselfde kleur. Op sy kop was 'n vaal hoed met 'n bree rand, wat half oor sy oë gehang het. Sy skoene, wat tamelijk verslete was, was van growwe leer gemaak

en getuie van buitegebruik. Ons was altwee op twee lewendige perde, wat aan die vader van my gids behoor het.

Vroeg in dieoggend, toe dit nog halfdonker was, het ons van die plaas, Rietfontein, weggery. My doel was om 'n paar portrette te neem van die beroemde waterval, wat drie uur ver van die plaas was. Na nog 'n half uur het ons op die rand van die diep kloof, wie se kante byna loodreg afgaan, gestaan.

Die gesig, wat hom daar voor my oë vertoon het, kan noueliks beskrywe word. Die opgaande son het 'n paar wolkies, wat aan die horison was, met 'n goue glans oorgooi; sy alles deurdringende strale het 'n reenboog gevorm op die damp, wat uit die waterval verrys het. Die gedreun van die massas water, wat oor 'n loodregte rotsmuur neerval, was so oorverdowend, dat dit tevergeefs was om ons gedagtes uit te spreek. In stille eerbied het ek die grootse natuuroneel aanskou. Die waterval was omtrent drie honderd voet hoog, en die water het in 'n bruisende kolk met so 'n vreeslike geweld neer gestort, dat 'n mens skaars die bome kon sien, wat onder gestaan het, ten gevolg van die damp, wat daar was. Die kloof was dig begroei met groot bome, waarvan die stamme bedek was met welig groeiende slingerplante, terwyl hier en daar 'n swarte rotswand deur die digte loof deurgeskyn het. Ver onderkant ons, kon ons die rivier weer te voorskyn sien kom, soos 'n silwer draadjie, wat hom deur die donkergroene bosse deurvleg.

My vriend het my langs 'n styl bobelaanspaadjie 'n kort end afgelei, vanwaar ek 'n duidelik oorsig oor die waterval kon kry en dus 'n paar bevredigende portrette kon neem. Dit was moeilik vir my om my van die pragtige gesig los te skeur, maar, omdat die rit huistoe tamelijk lang sou duur, moes ons na 'n uur weer huistoe ry.

WOORDELYS (VOCABULARY).

waterval	waterfall	rand	brim
dowwe	dull	verslede	worn
dreunende	rumbling	getuie	proof, evidence
geluid	sound, noise	buitegebruik	outdoor use
verte	distance	gids	guide
bewondering	admiraion	oggend	morning
halfdonker	dusk	indrukwekkende	impressive
doel	purpose	het omring	surrounded
rand	edge	het opgewek	awoke

kloof	valley	bruingebrande	sunburnt
fiere	firm	loodreg	perpendicular
houding	bearing	gesig	sight, view
ontwikkelde	developed	het vertoon	appeared
noueliks	hardly	duidelyke	evident, plain
bewys	proof	beskrywe word	be described
gesonde	healthy	opgaande	rising
plaaslewe	farmlife	wolkies	little clouds
eenvoudig	simple	glans	gloss, lustre
aangetrek	dressed	oorgooi	covered
drag	dress	broek	pair of trousers
vaal	fawn, drab	strale	sunbeams, rays
hoed	hat	bree	broad
reenboog	rainbow	het gevorm	formed
damp	steam	bevredigende	satisfactory
rit	ride	los te skeur	to tear away
verrys	arose	gedreun	shaking, rumbling
rotsmuur	rocky wall	neerval	drops down
oorverdowend	deafening	eerbied	reverence
grootse	majestic	natuurtoneel	phenomenon or nature
aanskou	look at, to view	brisende	foaming
kolk	whirlpool, pool	geweld	force
neergestort	rushes down	ten gevolge van	on account of
dig	thickly	begroeい	overgrown
bome	trees	stamme	stems
welig	luxurious	groeiente	growing
slingerplante	creepers	het deurgeskyn	shone through
draadjie	line, thread	te voorskyn kom	to appear
donkergroene	dark green	deurvleg	winds through
het afgelei	lead down	bobejaanspaadjie	baboonspath
duidelike	clear	oorsig	view
allesdeurdringende		penetrating	everything

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Wat het my uit my diepe bewondering opgewek ?
2. Watter geluid kon 'n mens in die verte hoor ?
3. Hoe was my gids aangetrek ?
4. Waarop het ons gery ?
5. Waarheen het ons gery ?

6. Wat was die doel van die rit ?
7. Hoekom is die plaaslewe so gesond ?
8. Hoe was die kante van die kloof ?
9. Watter tyd van die dag was dit ?
10. Wat het die strale van die son gedoen ?
11. Hoekom was dit te vergeefs om te probeer te praat ?
12. Hoe lyk die water in die kolk ?
13. Beskrywe die plantegroei (vegetation) in die kloof ?
14. Hoe het die rivier in die kloof gelyk ?
15. Wat moes my vriend doen, sodat ek die portre e kon neem ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. We rode from the farm on the brown horses of my guide's father.
2. The firm bearing of the young guide was a proof of the healthy farm life.
3. The sunburnt face was half covered by the broad brim of the hat.
4. The green trees below in the valley were half hidden by the vapour, that was rising from the waterfall.
5. The famous waterfall was three hours farther away from the farm, and we had a long ride.
6. The perpendicular walls of the valley were shining through the green foliage of the trees.
7. The majestic phenomenon of nature made a great impression (indruck) upon me, and I admired it with silent reverence.
8. The river was winding its course like a silent thread through the green trees.
9. The waterfall was three hundred feet high, and the water fell into a large pool.
10. I took several satisfactory photographs of the beautiful scene.

OEFENING.

Write a short essay describing any trip or picnic to a waterfall.

LES SEVENTIEN (LESSON SEVENTEEN).**TRAPPE VAN VERGELYKING (DEGREES OF COMPARISON).**

The names of the degrees of comparison are :

STELLENDE TRAP (Positive degree).

VERGROTE NDE TRAP (Comparative degree).

OORTREFFENDE TRAP (Superlative degree).

Voorbeelde :

Stellende trap : groot, swak (weak).

Vergrötende trap : groter, swakker.

It is formed by adding "er" to the stellende trap.

Oortreffende trap : grootste, swakste.

It is formed by adding "ste" to the stellende trap.

N.B.—For the Comparative :

(a) "F" after a long vowel or diphthong becomes "w."

Ex.: doof, dower (deaf), skurf (rough), skurwer.

"F" after a short vowel becomes "ww."

Ex.: grof, growwer (rough).

(b) "G" after a long vowel or diphthong is dropped.

Ex.: hoog, hoër (high); laag, laer (low).

"G" after a short vowel : "ter" is added.

Ex.: sag, sagter (soft).

(c) "D" is dropped after a long vowel and "ier" or "er" is added for the comparative.

Ex.: dood, dooier (dead); breed, breer (broad).

(d) Words ending in "r" take "der."

Ex.: duur, duurder (expensive); swaar, swaarder (heavy)

(e) If the positive ends in "s" the superlative is formed by adding "te" only, and not "ste."

Ex.: woes, woeste (desolate).

ONREELMATIGE VORME (IRREGULAR FORMS).

goed, beter, beste	(good),
baie } meer, meeste	(much, many),
veel }	
vroeg } vroeër, vroegste	(early),
eerder, eerste	
nuut, nuwer, nuuste	(new),
sleg { slechter, slegste	(bad),
{ erger, ergste	
min, minder, minste	(few, little).

" Than " is translated by " as."

The spelling rules must of course be borne in mind, namely, that an end consonant is doubled if it is preceded by a SHORT

ACCENTED vowel:

Ex.: dik, dikker (thick); krom, krommer (crooked, bent), but not in "heerlik, heerliker."

N.B.—When two things are compared with one another the superlative degree is used in Afrikaans: Van die twee seuns is Piet die grootste (Of these two boys Peter is the taller).

OEFENING (EXERCISE).

Write down the other two degrees of comparison of the following adjectives:

Lelik, grót, langer, skoon, mooiste, vuiler, (dirtier), siek gesond, swarter, skerpste, gladder, koud, helder, baie, eerder, min, koelate, warm, rooi, stom, grof, winderig (windy), aardigste, vrolik, heerlik, sleg, swaar, hoog, wyd (wide), bly, stomp, pragtiger dun, groenste, lief, min, beste.

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).**ONS HUISDIERE.**

Laat ek julle nou korteliks 'n beskrywing gee van ons ver-naamste huisdiere. Die van julle, wat al op 'n plaas was of daar opgegroei het, is natuurlik goed bekend met ons meeste huisdiere, maar ek is seker, dat daar nog 'n hele klomp van die

stadsbewoners is, wat maar min van die gewone huisdiere af weet. Dit is moeiliker, as 'n mens dink, om te sê, watter van ons huisdiere die nuttigste is. Onder huisdiere verstaan ons in Suidafrika, gewoonlik die volgende, die perd, os, koei, esel, skaap, bok, hond, kat en pluimvee. Die grootste van die is seker die perd. Hy is ongetwyfel groter as al die ander behalwe miskien die os. Sy dunner en langer bene maak hom gesikter vir vinnige werk, en daarom dien hy meesal ook as rydier of karperd. Sy oë is groter en lyk verstandiger as die van 'n hond of kat. Sy hoërs voorlyf en fierder houding onderskei hom ook van die langssamer en growwer geboude os. Vir swaarder waens en ploee gebruik ons gewoonlik die os. Sy sterker nek en breer skouers is gesikter vir moeiliker werk. Die beste van die koeie is die melk, wat voedsamer is as enige ander kos. Die vel en vleis van die koei is van minder waarde. Van die melk word natuurlik boter en kaas gemaak. Die lekkerste kaas kom uit Holland en Switserland. Van die skaap en die bok kry ons die wol, waarvan die warmste klere gemaak word. Die vleis van 'n skaap is baie aangenamer as die van 'n bok. In die vroeër dae het die mense meestal gewone skape gehad, maar in die laaste tyd voer hulle beter soorte van Australië in. Die beste spek kry 'n mens van varke en dis daarom, dat op die meeste please ook varke gevind word.

Die hond en die kat is altwee baie nuttige diere. Die hond is die beste wagter om 'n huis en werf op te pas, terwyl die kat die doodlikste vyand van die muise is.

Die mooiste kussings word met die vere van die ganse en eende gestop, en een van die lekkerste maaltye is seker die, waar 'n heerlik gebraaide kalkoen of hoender is, terwyl daar min dinge is, wat voedsamer is dan eiers.

WOORDELYS (VOCABULARY).

korteliks	shortly	huisdiere	domestic animals
het opgegroei	have grown up	is bekend	are acquainted
nuttigste	most useful	pluimvee	poultry
ongetwyfel	undoubtedly	behalwe	except
gesikter	more suited	voorlyf	front body
onderskei	distinguish	voedsamer	more nourishing
voer...in	import	spek	bacon
wagter	watcher	doodlikste	most deadly
vere	feathers	word gestop	are stuffed

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Wat is 'n huisdier ?
2. Noem op die verskillende huisdiere ?
3. Hoe lyk 'n perd ?
4. Waarvoor gebruik 'n mens 'n perd ?
5. Hoekom is 'n os 'n nuttige dier ?
6. Hoekom hou ons koeie aan ?
7. Waarvoor word 'n skaap en 'n bok gebruik ?
8. Wat doen die boer met sy skape ?
9. Noem my die verskillende soorte honde, wat jy ken.
10. Wat doen die kat ?
11. Wat maak die boervrou met die pluimvee ?
12. Watter is in jou opinie (opinion) die nuttigste huisdier en waarom ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. The firm bearing of the horse soon distinguishes it from the other domestic animals.
2. The dog looks after the house and the farmyard, and the cat catches all the mice.
3. The ox draws the plough and the heavy wagon.
4. The milk of the cow is very nourishing, and it is also used for butter and cheese.
5. The stock farmer (veeboer) rides on his horse when he wants to inspect (inspekteer) his sheep.
6. The wool of the sheep and the goat is very useful, because we make our warm clothing (winterklere) from it.
7. The farmer's wife likes her poultry, because she obtains the soft feathers from them.
8. That soft pillow which lies on your bed has been stuffed with the feathers of a goose.
9. The young one of a horse is called foal (vul ; of a cow, calf ; of a sheep, lamb ; and of a hen, chicken).
10. The farmer inspans (span in) the oxen in the wagon to fetch the mealies from his lands.

OEFENING.

Write a short essay on "Ons huisdiere."

LES AGTIEN (LESSON EIGHTEEN).

1 een	one	eerste	first
2 twee	two	twede	second
3 drie	three	derde	third
4 vier	four	vierde	fourth
5 vyf	five	vyfde	fifth
6 ses	six	sesde	sixth
7 sewe	seven	sewende	seventh
8 agt	eight	agste	eighth
9 nege	nine	negende	ninth
10 tien	ten	tiende	tenth
11 elf	eleven	elfde	eleventh
12 twaalf	twelve	twaalfde	twelfth
13 dertien	thirteen	dertiende	thirteenth
14 veertien	fourteen	veertiende	fourteenth
15 vyftien	fifteen	vyftiende	fifteenth
16 sestien	sixteen	sestiente	sixteenth
17 sewentien	seventeen	sewentiente	seventeenth
18 agtien	eighteen	agtien	eighteen
19 negentien	nineteen	negentiende	nineteenth
20 twintig	twenty	twintigste	twentieth
21 een en twintig	twenty-one	een en twintigste	twenty-first
30 dertig	thirty	dertigste	thirtieth
40 veertig	forty	veertigste	fortieth
50 vyftig	fifty	vyftigste	fiftieth
60 sestig	sixty	sestigste	sixtieth
70 sewentig	seventy	sewentigste	seventieth
80 tagtig	eighty	tagtigste	eightieth
88 agt en tagtig	eighty-eight		
90 negentig	ninety	negentigste	ninetieth
99 negen en negentig	ninety-nine	nege en negentigste	ninety-ninth
100 honderd	one hundred	honderdste	hundredth
101 honderd en een	one hundred and one	honderd en eerste	one hundred and first
120 honderd twintig	one hundred and twenty		

200	twee honderd	two hundred	twee honderste	two hundredth
550	vyfhon- derd en vyf- tig	five hundred and fifty	vyf honderd en vyftigste	five hundred and fiftieth
1,000	duisend	one thousand	duisendste	one-thousandth
1,000,000	miljoen	one million	miljoenste	one-millionth

BREUKE (FRACTIONS).

- $\frac{1}{2}$ half (half), $1\frac{1}{2}$ anderhalf of een en een half (one and a half).
 $\frac{1}{4}$ kwart (quarter), $\frac{3}{4}$ drie kwart (three-quarters).
 $\frac{5}{8}$ vyf agste (five-eighths), $11/20$ elf twintigste (eleven-twentieths).
 $3\frac{2}{18}$ drie en twee agtiende (three and two-eighteenths).
 12·5 twaalf punt vyf (twelve point five).
 ·125 punt een, twee, vyf (point one, two, five).
 333·555 drie honderd drie en dertig punt vyf, vyf, vyf (three hundred and thirty-three point five, five, five).

TYD (TIME).

/ 8.15 v.m. (8.15 a.m.).

Ses uur vyftien voormiddag (six fifteen a.m.).

11.45 n.m. (11.45 p.m.).

Elf uur vyf en veertig v.m. (eleven forty-five a.m.).

v.m. means, voormiddags; n.m. means, namiddags; half twaalf (half past eleven), tien voor drie (ten to three), vyf en twintig oor sewe (twenty-five past seven), noon (noon).

DIE MIERE.

Die miere is wonderlike diertjies. Hulle woon in kolonies Party soorte woon in gate in die grond, andere bou weer vir hulle huise of mierhope. Die mierhope is soms tot ses voet hoog en twintig voet in omtrek. In so 'n mierhoop woon duisende, selfs miljoene miere. As mens by 'n mierestad kom, is alles stil en rustig. Mens sien nie een mier rondloop nie. Maar steek net met 'n stok een of twee gate daarin. Dan stuur hulle eers een spioen uit, dan kom daar twee, drie, tien, vyf en dertig, honderd en nog meer. As hulle dan alles goed afgekyk het, stuur hulle 'n rapport na binne. Dan word 'n regiment soldate uitgestuur. Hulle is klein en het rooi koppies; raak mens hulle aan dan kom mieresuur uit hulle bek. Dit is hulle verdedegingswapen. Die soldate loop in klompies van tien, vyftien, twintig, dertig, vyftig of honderd; in 'n paar

minute is die mierhoop rooi van die soldate. Dan is daar seker vyf, ses, agthonderd of duisend miere. Na die soldate kom die genietroepe. Hulle kom in klompies van agtien, drie en twintig, sestig en so meer. As die kolonie groot is, sien mens soms seshonderd, sewehonderd, duisend, tienduisend of nog meer miere. Die genietroepe kom dan om die gebroke vesting weer op te bou ; omtrent een kwart van die miere is troepe en omtrent een twintigste is toeskouers en die res is die rooikruis-draer-korps, want as 'n mier seer kry, is daar daadlik ses, agt, elf of meer draers om kom na binne te dra. Hulle stad is waarlik 'n kunswerk. Daar is honderde gange, kruispaaie en tonnels in die stad. Drie vyfde van die onderraardse vertrekke word vir provisiekamers gebruik. Die bouliede is die helfte groter as die ander miere of soldate, want hulle moet die water of vog, waarmee hulle die klei aanmaak saam dra.

In die hart van die mierestad woon die koningin, sy is verbasend groot. Soms is sy meer dan twee duim lank. Sy lê baie eiers, 'n dosyn eiers word in een twaalfde van 'n dag gelê ; 'n twintigtal is die eier produksie van een agste van 'n dag. Die koningin word opgepas deur 'n lyfwag. Hulle moet ook haar kos aandra en haar kamer skoon hou.

In 'n geveg met 'n naburige kolonie, het Frans eenmaal gesien, dat aan die een kant agt en tagtig gesneuwel is en aan die ander kant is daar ses en negentig geval.

Dit is 'n pragtige gesig om die grondbewoners te sien veg. Frans het van kwart voor drie daar gesit tot half vyf. Omtrent tien oor vier het die geveg opgehou en toe is die gewondes weggedra. Twintig oor ses het hy weer gaan kyk, toe was die miere se vesting alweer herstel, 'n kwartier later is hy huis toe gegaan. Tot laat in die nag het hy nog gelê en dink oor die reusewerk, wat die diertjies gedaan het, en oor die verwoede geveg, wat hulle gelewer het. Mens moet die organsasie en samenwerking van die miere bewonder. Die miere beoefen die spreuk " Eendrag maak mag."

WOORDELYS (VOCABULARY).

Wonderlike diertjies	wonderful little animals	een kwart toeskouers	a quarter lookers on, spectators
woon kolonies	live colonies	res rooikruis	remainder red cross

soorte	kinds	draer-korps	bearer corps
gate	holes	seer kry	gets hurt
grond	ground	daadlik	at once
mierhope	ant hills	waarlik	really
omtrek	circumference	kunswerk	work of art
selfs	even	gange	passages
mierestad	ant city	kruispaaie	cross-roads
stil	quiet, still	tonnels	tunnels
rustig	peaceful	onderaardse	subterranean
rondloop	wander about	vertrekke	compartments
steek gate in	make holes in	provisiekamer	storeroom
stok	stick	gebruik	used
spioen	scout	bouliede	builders, masons
vyf en dertig	thirty-five	helfte	half
afgekyk	spied	vog	liquid, moisture
stuur	send	waarmee	with which
rapport	report	klei	clay, mortar
resiment	regiment	hart	heart
soldate	soldiers	koningin	queen
rooi	red	verbasend	astonishingly
koppies	little heads	dosyn	dozen
raak aan	touch	eiers	eggs
lê	lay	een twaalfe	one-twelfth
mieresuur	formic acid	twintigtal	score (20)
verdedigings	defensive	eier produksie	egg production
wapen	weapon, arm	opgepas	cared, looked after
paar	few	lyfwag	bodyguard
minute	minutes	geveg	battle, fight
genietroepe	engineers	naburige	neighbouring
klompies	little companies	ene kant	one side
gebroke]	broken	gesneuwel	killed in action
vesting	fortification	gesig	scene
veg	fight	grondbewoners	inhabitants of the earth
gewondes	wounded ones	beoefenen	practise
herstel	repaired	spreuk	motto, proverb
kwartier	quarter of an hour	Eendrag maak	Unity is strength
reuse	gigantic	mag	furious
gelewer	fought	verwoede	organisation
samenwerking	co-operation	organisasie	admire

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Waar woon die miere ?
2. Hoeveel soorte miere is daar in 'n mierhoop ?
3. Wat is die werk van die soldate ?
4. Wat doen die genietroepe ?
5. Wat doen die koningin ?
6. As 'n mierhoop gate ingestek word, wie word eers uitgestuur ?
7. Hoe lyk 'n mierhoop van binne ?
8. Wat het Frans gesien ?
9. Waar bêre die miere hulle kos ?
10. Wat kan ons van die miere leer ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. The ants build high ant-hills in which they live.
2. In a small ant-hill live thousands and sometimes a hundred thousand or a million.
3. One-fifth of the troops were killed in the furious fight.
4. The ants use formic acid as a weapon of defence, and if any ants are killed or wounded the bearer corps comes and carries them into the subterranean rooms.
5. The ants in an ant-hill are of three kinds, that is, the queen, engineers and soldiers.
6. I can count by fours to hundred : four, eight, twelve, sixteen, twenty, twenty-four, twenty-eight, thirty-two, thirty-six, forty, forty-four, forty-eight, fifty-two, fifty-six, sixty, sixty-four, sixty-eight, seventy-two, seventy-six, eighty, eighty-four, eighty-eight, ninety-two, ninety-six, one hundred.
7. Three-sevenths of the ants are engineers, and one-fortieth is used as a bodyguard for the queen.
8. At half past eight in the morning we left home and reached the garden at ten to nine, and stayed there till twenty five to ten, when we went back and arrived (kom aan) at home at 10.15 a.m., but my cousin did not arrive before 1.25 p.m.

LES NEGENTIEN (LESSON NINETEEN).**DIE BYWOORD (THE ADVERB).**

There are four chief kinds of adverbs, namely :

BYWOORDE VAN TYD	Adverbs of time.
BYWOORDE VAN PLAAS	Adverbs of place.
BYWOORDE VAN GRAAD	Adverbs of degree.
BYWOORDE VAN WYSE	Adverbs of manner.
VOORBEELDE (Examples).	

- 1—bywoorde van tyd : mōre (to-morrow), gister (yesterday), oormōre (the day after to-morrow), eergister (the day before yesterday), vanaand (to-night), vanmiddag (this afternoon), altyd (always), dageliks (daily).
- 2—bywoorde van plaas : hier (here), daar (there), waar (where), ooral (everywhere), nērens (nowhere), ērens (somewhere), buite (outside), bo (above), links (left), hierheen (hither), daarheen (thither).
- 3—bywoorde van graad : baie (very), hoogs (extremely), besonder (especially), buitegewoon (exceptionally).
- 4—bywoorde van wyse : mooi (beautifully), goed (well), vinnig (quickly), gou (quickly, soon), stadig (slowly).

DIE GEBRUIK VAN DIE BYWOORDE (THE USE OF THE ADVERBS).**DIE DONDERSTORM.**

Die son het die mōre brandend warm uitgekom. Mens kon voel, daar sou die dag iets gaan gebeur. Teen elf uur kom daar 'n sagte windjie uit die Noorde, maar dit duur nie lank nie of die wind waai sterk. Bietjie later blaas die wind geweldig. Die windvlae slaan verwoed teen die huise aan en buig die slap bome tot byna op die grond. Die vrugte word afgeskud en rol vinnig na alle kante toe.

Teen twee-uur word dit doodstil. Dit word so drukkend, dat die diere angstig rondkyk. Hulle steek die koppe omhoog en snuiwe in die rigting, waar vandaan die luggie trek. Die wolke begin in die Weste op te pak. Hulle lyk soos grote kastele op mekaar. Die wolkemassa kruip stadig hoēr in die lug. Die son gly saggies agter die luggevarte in en verberg die gesig vir die naderende

onheil. Die voëltjies vlieg haastig van tak tot tak of verdwyn gou onder die dakke van die huise. Die weerlig skiet oogverblindend deur die lug; 'n dowe dreuning word in die verte gehoor. 'n Tweede en 'n derde blitsstraal skiet deur die ruimte, waarop onmiddelik 'n donderslag op die grond neerkom, sodat die stof hoog in die lug vlie en 'n ou boom heeltemal verpletterd is. 'n Paar groot haelstene kom rollend en springend oor die grond. Die wind steek weer op en ruk die bome heen en weer. Die hael en water val toe oorverdowend op die dak. Die vrugte en blare van die bome spat uiteen en die grond word herskape in 'n uitgestrekte waterplas, wat snel afsak na die lae grond, alles meevoerende en wegspoelende. Nog 'n paar sagte dreunings word gehoor en die reent breek kort af en die wolke gly statig weg na die Ooste.

Omdat die reent so hard geval het, kon die boer nie uitgaan nie om na sy boerdery te kyk, maar na die reent kom 'n waterstroom teen die landmure aan; daarom moet die boer uitgaan om die water weg te keer. Die hael het baie skade gedoen, maar nou is die grond deurweek, dus kan die boer weer lekker saai en plant. Die son skyn heerlik, omdat die wind die wolke weggedryf het. Die springhase moes uit hulle gate wegvlug, want die water loop sterk daarin. Die honde kon die springhase maklik vang, want hulle was half versuip. Die kindertjies speel vrolik buite in die waterkuiltjies.

So 'n haelstorm doen seer veel skade, maar partymaal doen dit ook veel goed, want na die storm groei die gras welig en die boer het dan ook volop water om sy landerye water te lei. Natuurlik die boer moet nou baie vroeg opstaan, want sy lande is ver van die huis. Gister was hy nog by die vee. Toe was hulle baie dun, want die kos was baie skaars. Oormore kom die wagter met die vee na die huis, want hulle moet dan getel word. Baie boere tel hulle vee smôrens en saans.

WOORDELYS (VOCABULARY).

brandend	burning	lug	sky
warm	hot	gly	glided
gebeur	happen	saggies	gently
sagte	soft	luggevaarte	clouds
windjie	little breeze	verberg	hid
duur	lasted	gesig	countenance, face
waai	blows	naderende	approaching

sterk	strongly	onheil	disaster
blaas	blew	vlie	flew
geweldig	violently	haastig	quickly
vlae	gusts	verdwyn	disappeared
verwoed	furiously	dakke	roofs
buig	bend	weerlig	lightning
slap	flexible	skiet	flashed
afgeskud	shaken off	oogverblindend	blindingly
rol	roll	dowwe	muffled sound, dull
alle kante toe	to all sides	dreuning	rumbling
vinnig	quickly	verte	distance
doodstil	quiet, calm	blitsstraal	lightning flash
drukkend	oppressive	ruimte	space
angstig	uneasily	onmiddellik	immediately
rondkyk	look about	donderslag	thunder clap
steek	put	neerkom	struck the ground
koppe	heads	verpletterd	crushed
omhoog	up	haelstene	hailstones

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Hoe was die dag, voor die donderstorm begin het ?
2. Het die wind en die wolke van dieselfde kant gekom ?
3. Wat het die diere gedoen, voor die storm losgebreek het ?
4. Het jy al 'n donderstorm gesien ? Hoe was dit ?
5. Wat het met die ou boom gebeur ?
6. Wat het die wind met die vrugte en blare gedoen ?
7. Wat het die boer na die reent gedoen ?
8. Waarom moes die springhase uit die gate vlug ?
9. Hoekom kon die honde hulle maklik vang ?
10. Wat doen die boere saans en smôrens met hulle vee ?

VERTALING (TRANSLATION).

1. Yesterday, when I went to my uncle on the farm, a terrible thunderstorm began.
2. The wind blew all the fruit and leaves from the trees and scattered them all over the place.
3. After a thunderclap the hailstones began to fall heavily on the roof of the house.
4. It was very quiet just before the storm started, and the animals ran about frightened.

5. The lightning struck a large tree and smashed it to pieces.
6. The water flowed into the holes of the springhares, and therefore they had to come out.
7. The springhares could not run fast because they were half drowned, and were easily caught by the dogs.
8. After the rain the children played happily outside in the water.
9. The rain caused much damage, but the ground was thoroughly soaked (doorweekt, doortrokken), and therefore the farmer could plough his lands.
10. In the morning and in the evening the farmer counts his sheep to see if they are still the right number.

OEFENING (EXERCISE).

Write a short essay on a thunderstorm.

LES TWINTIG (LESSON TWENTY).

DIE VOORSETSEL (THE PREPOSITION).

The most important prepositions are :

aan	on, against, to	teen	against
op	on, at	per	per, by
onder	underneath,	binne	inside
	among		
om	around	buite	outside
by	at	van	of, from
na	after, to	deur	through, by
naby	near	naas	next to
tot	till	oor	over, across
uit	out of	oorkant	other side
vir	for	binnekant	inside
met	with	buitekant	outside
agter	behind	deuskant	this side
sonder	without	bokant	above
in	in, into	voor	before
		onderkant	below

VOORBEELDE (EXAMPLES).

VIR VERTALING (FOR TRANSLATION).

Die prent hang **aan** die muur (against, on).

Hy skrywe **aan** sy suster (to).

Die pen lê **op** die tafel (on, on top of).

Die dokter is nou **op** Pretoria (at).

Die kussing lê **onder** die stoel (underneath).

Onder die mense, wat daar was, was ook my vriend (among).

Hy sê " Dat die vyand **om** die stad is " (around).

Na die ete het my oom 'n sigaar gerook (after).

Die reisiger wou **na** Potchefstroom vertrek (to).

By die rivier staan die meule van my swaar (at).

Die plaas van Mr Du Preez was **naby** die stad (near).

Van die rivier **tot** daardie berge sal jy altyd deur bosse ry (till).

Die kneg haal die water **uit** die dam (out of).

In die vlaktes (plains) van Rusland vind 'n mens nog wilde perde (in).

Gooi die melk **in** daardie beker (into).

Die vrugtebome staan **voor** die huis van die boer (in front of, before).

Jy moet die storie nie **vir** hom vertel nie (to).

Het jy die brief **met** Piet gestuur (with) ?

Agter die berge is die plaas van sy neef (behind).

Sonder baie moeite (trouble) het ons die dorp bereik (without).

In 1838 het die witmense **teen** die kaffers geveg (against).

Hy sal die boeke **per** pos stuur (per, by).

Waar is jou broer ? Hy is **binne** in die huis (inside).

Buite die werf lê die groentetuyn (outside).

Die perde **van** die winkelier loop in die veld (of).

Die man het **van** Johannesburg na Ermelo gery (from).

Ons moes **deur** die digte bos gaan om by die water te kom (through).

Die kontrak is **deur** daardie Prokureur geskrywe (by).

Naas die rivier lê die goudvelde (next to).

Jy moet die klere **oor** die rivier dra (across).

Die kind het **oor** die verlore (lost) mes gehuil (over).

Oorkant die spruit kry 'n mens koedoes en as 'n mens eers **binnekant** die wildreserwe is, kry mens daar leeus te sien (on the other side).

Buitekant die dorp lê groot plantasies (plantations), wat aan die munisipaliteit behoor (outside).

Deuskant die berge is dit regte winter, maar aan die **aanderkant** is dit al somer (on this side, on the other side).

Bokant die waterval is baie groot rotse, maar **onderkant** is meestal bosse (above, below).

VIR LEES, DIKTEE EN VERTALING (For Reading, Dictation and Translation).

DINGAANS DAG.

Die 16de Desember sal 'n belangryke dag bly solank as daar 'n Afrikaner-volk bestaan. Dit is 'n dag, wat 'n duidelike mylpaal in die bestaan van die blanke ras in Suidafrika is. Wie is daar, wat binne die grense van Suidafrika gebore is, en nie weet nie, wat op die 16de Desember 1838 plaasgevind het ! Op die dag het Andries Pretorius met sy kommando die mag van die wrede Dingaan verpletter. Op die wal van Bloedrivier was die laer getrek. Aan die eenkant was 'n spruit, wat van die tyd af die naam van Bloedrivier dra, en aan die anderkant was 'n droë loop.

Vroeg in die mōre het die kaffers al begin om die laer aan te val, maar hulle rye werd verpletter deur die doodlike geweervuur van die boere. Tevergeefs het hulle teen die laer aangestorm, of probeer om oor die rivier te swem en op die manier die laer binne te dring. Met 'n groot verlies moes hulle terugtrek. Toe die boere gemerk het, dat die kaffers begin het om te vlug, het hulle die oorblyfsel van Dingaan se leer te perd vervolg, tot ver in hulle eie land. Onder die gesneuweldes was daar 'n paar van Dingaan se dapperste indoenas. Deur die oorwinning werd die blanke mag in Natal bevestig. Wie weet, hoever die Soeloe mag hom nie sou uitgebrei het nie, as die Boere op die dag verslaan geword het! Die hele geskiedenis van Suidafrika sou 'mis kien, met betrekking tot Natal verander gewees het.

Dit is dus met reg, dat die dag ieder jaar herdink word deur die Afrikaner volk.

WOORDELYS (VOCABULARY).

mypaal	milestone	loop	river bed
bestaan	existence	het aangestorm	charged
grense	boundaries	het gemerk	noticed
het plaasgevind	happened	oorblyfsels	remnants
het verpletter	crushed	gesneuweldes	fallen
laer	lager	indoenas	chiefs (native word)
spruit	sprout	betrekking	reference
het bevestig	established	mag	power, prestige
word herdenk	is remembered		

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).

1. Wanneer is Dingaansdag?
2. Waarom het die dag die naam?
3. Wat het op die dag gebeur?
4. Was jy al op 'n Dingaansdag fees?
5. Hoe was die laer getrek?
6. Hoekom was dit belangryk, dat Dingaan se mag gebreek moes word?
7. Wat het met die Voortrekkers by Weenen en Blauwkrans gebeur?
8. Wat was die gevolg (result) van die slag by Bloedrivier?

VERTALING (TRANSLATION).

Dingaan's Day is celebrated (word gevier) annually over the whole of South Africa because it is an important day in our history. On that day the Boers defeated the Zulu power at Blood River. Pretorius had drawn his lager on the bank of the spruit, which at present is called Blood River. On the one side there was this river, and on the other side was a dry river bed. Although the kaffirs attacked the lager time after time (keer na keer), they were finally defeated and pursued till far into their own land. Dingaan was killed later on by some other natives. If the kaffirs had defeated the Boers, then Natal might still have been in the power of the Zulus. It is therefore certain that this day is a milestone in the history of South Africa. Every South African ought to know the reason why this is remembered every year and the importance of it in establishing the prestige of the white race in South Africa.

OEFENING (EXERCISE).

Write a letter to a friend telling him or her how you spent your last "Dingaan's Day."

LES EEN EN TWINTIG (LESSON TWENTY-ONE).**KORRESPONDENSIE TERME (TERMS USED IN CORRESPONDENCE).**

Die Heer	Mr.
Mnr. (Meneer)	Mr.
Die Here	Messrs.
Die Weledele Heer	Esq., Mr.
Die Jongeheer	Master
Ds (Dominus)	Rev.
Weleerwaarde Heer	Rev.
Eerwaarde Heer	Rev. (Missionary)
Mev. (Mevrouw)	Mrs.
Mej. (Mejuffrouw)	Miss
Mejuff. (Mejuffrouwe)	Misses
Gebr. (Gebroeders)	Bros.
P.A. (per adres)	C/O
P.K. (Poskantoor)	P.O.
Bkp (Beperk)	Ltd.
Firma	Firm
Waarde Heer	Dear Sir
Waarde Here	Gentlemen
Waarde Mevrouw (Mev.)	Dear Madam
Waarde Mej.	Dear Madam
U dw dnr (U dienswillige dienaar)	Your Obedient Servant
Hoogagtend die Uwe	Yours faithfully, Yours truly

BESIGHEIDS BRIEWE (BUSINESS LETTERS).**BENODIG.**

A.

Applikasies word uitgenodig vir die betrekking van junior klerk op die Kantoor van die Wets-firma "Jorissen & De Vos, Bpk," van Ysna.

Aanvang salaris is £180 per jaar met 'n jaarlikse verhoging van £12 tot £300 per jaar.

Werksaamhede moet begin word op 1 Desember, 1920. Applikasies vergesel van sertifikate en getuigskrifte moet voor of op 20 November in hande wees van,

J. ELSHOORN,
Bestuurder
Firma, Jorissen & De Vos Bpk,
Ysna, O.V.S.
Posbus 10,
Venterskroon,
Kaap Provincie,

Die Bestuurder, 12 Nov., 1920.
Firma Jorissen & De Vos, Bpk,
Ysna, O.V.S.

Waarde Heer,

Ek sien van oggend in "Die Volksblad," dat U firma applikasies uitnodig vir die betrekking van Junior Klerk vir u firma, daarom neem ek die vryheid hiermee aansoek te doen vir bedoelde pos.

Ek het verlede jaar met goed gevolg die Matrikulasië Eksamens afgelê en is sedert die tyd werksaam by die "Wets-firma Gansendonck, Bpk," alhier.

Ek sluit 'n paar sertifikate en getuigskrifte, ter ondersteuning van my aansoek in. Ek is agtien jaar oud.

As my aansoek slaag, sal ek dit 'n eer reken om u firma met my beste kragte te dien.

U by voorbaat dankende vir 'n gunstig antwoord,

Het ik die eer, my te noem,

U dw dr.

J. v. APPELDOORN.

WOORDELYS (VOCABULARY).

A.

Benodig	wanted
hiermee	herewith
uitgenodig	invited
betrekking	situation
junior	junior
klerk	clerk
kantoor	office
wets-firma	lawyer's firm
aanvang	commencing

B.

vryheid	liberty
applikasies	applications
aansoek doen	apply
bedoelde	mentioned
pos	post, situation
verlede	last
goed gevolg	successfully
Matrikulasië	Matriculation
eksame	examination

jaarliks	annual	afgelê	passed
sedert	since	verhoging	increment
is werksaam	work	werksaamhede	duties
begin	commence	sluit in	enclose
vergesel	accompanied	ter ondersteuning	in support of
sertifikate	certificates	aansoek	application
getuigskrifte	testimonials	slaag	succeed
in hande wees	reached	bestuurder	manager
alhier	here	eer reken	take as an honour
byvoorbaat	in anticipation	dankende	thanking
gunstig	favourable	het die eer	have the honour
my te noem	to remain, to be		
my beste kragte te dien		serve to the best of my abilities	

SPREEKLES (CONVERSATION LESSON).**A.**

1. Wat vra die firma Jorissen & De Vos ?
2. Hoeveel was die jaarlikse salaris ?
3. Wanneer moet die werk begin ?
4. Wat moet saam met die applikasie gestuur word ?

B.

1. Wat het Appeldoorn in die " Volksblad " gesien ?
2. Wat het Appeldoorn aan Elshoorn geskrywe ?
3. Hoever was Appeldoorn geleerd ?
4. Wat het hy gedoen na hy uit die skool gekom het ?
5. Wat moes hom help in sy aansoek ?
6. Wat belowe hy as sy aansoek slaag ?

VERTALING (TRANSLATION).**A.**

1. Wanted, a clerk in magistrate's office.
2. The commencing salary of the teacher is £500 per annum (jaar), but he gets an annual increment of fifty pounds up to twelve hundred pounds per year.
3. When I left school after I passed my Matriculation Examination, the Headmaster (Hoofonderwyser) gave me a very good testimonial.

B.

1. He placed an advertisement (advertensie) in the " Mercury " inviting applications for the post of manager in the firm of Sharks Bros., Ltd., Wasbank, O.F.S., and the

D

successful applicant (applikant) will have to commence duties on the 25th Jan., 1921.

2. Since he passed his L.L.B. he practises (praktiseer) as a lawyer (wetgeleerde) in Bloemfontein.
3. I enclosed several certificates and testimonials in support of my application for the situation of market master.
4. The usual form for closing an official (offisiele) letter is :

I have the honour to be,

Sir,

Your obedient servant,

X. Y. Z.

READING LESSONS.

DIE PERSKES.

'n Vader wat van die mark af thuis gekom het, bring vyf heerlike ryp perskes saam. Hy deel die perskes onder sy vrou en vier seun uit. Hulle het nog nooit van tevore die vrugte geëet nie. Die volgende dag vra hy hulle of hulle die perskes opgeëet het of iets anders daarmee gedoen het : "Ek" sê "Jan" het my perske opgeëet, maar die pit het ek in die tuin geplant. Nou sal ek oor 'n paar jaar self perskes hê en dan kan ek julle almal daarop trakteer." "Goed gedoen my seun ; jy sorg vir die dag van mûre, dit noem ek verstandig handel met wat jy het. En jy Piet ?" Ek het myne opgeëet en toe het moeder my nog die helfte van hare gegee. O ! hulle was lekker, aan die pit het ek nooit gedink nie, ek het dit weggegooi," Jy het nie verstandig gehandel nie, maar dit is net, wat 'n mens van 'n kind van jou ouderdom kan verwag." En jy Willem ? "Ek het die pit, wat Pieter weggegooi het opgetel en die binnekanste van die pit geëet. Dit was baie lekker. My perskes het ek aan Mietjie van die dokter verkoop vir twee pennies, as ek nou in die dorp kom, kan ek vier perskes koop." Die vader skud die hoof en sê : "Jou handelwyse toon daar sit 'n koopman in jou, maar dit is tog nie mooi nie, dat die sug vir profytmaak so vroeg in die lewe van 'n kind openbaar word nie. En jy Arnold ? "Ek, sê Arnold skamerig, "het myne weggegee, Kees die veldwagter moet soveel slechte medisyne drink; ek het toe gedink, dat die perske baie lekker vir hom sal smaak. Hy wou dit nie eers vat nie, maar ek het die perske op sy bed gesit en weg gehardloop."

Nou kinders wie het nou die beste gedoen met sy perske ? "Ons broer Arnold" skreeu die kinders tegelyk.

Die moeder kyk haar seun vol liefde aan, terwyl 'n traan van vreugde oor haar wang rol

MY KINDERJARE.

Omtrent twintig myl Suid van die Oranje Rivier aan die transport pad van Colesberg na Philipstown lê 'n plaas met die naam van Boskop. Daar het ek my kinderjare deurgebring.

Die huis is op 'n lae kliprandjie gebou. Omtrent agt honderd tree noord-wes van die huis begin 'n hoë bergreeks. Die berge is baie steil en hulle het hoë kranse bo om. In die onsaglike groot kranse is diep skeure en gate, waarin duisende dassies bly en ook baie heuningneste is. Daar het ons dikwels gaan dassies jag met die honde, of soms gaan ons heuningneste uithaal. Dan moet ons partykeer diep in die skeure en gate inkruip. Dit vat moed om daarin te gaan, want daar is baie slange in die berge en die bye steek vreeslik seer. Partykeer takel die bye ons lelik, maar gewoonlik kom ons oorwinnaars daar af. Tussen die huis en die berg is 'n spruit, waarin pragtig helder water loop. Aan die voet van die berg lê uitgestrekte landerye en groot vrugtetuin. Dan word die water uit die spruit uitgekeer en loop in twee leidamme. Op en onder die walle van die damme groei die heerlikste vrugtebome en daar is ook 'n groot populierbos. In die populierbos staan wingerdstokke; hulle rank tot bo in die toppe van die populier bome.

As die hanepootdruwe ryp is, klim ons tot bo in die bome, wat van dertig, vyf en dertig voet hoog is en daar eet ons die soppige vrugte en beskou die landskap om ons heen. Onder die bome groei lusern en die gras welig; daar speel ons soms vir ure aaneen, of anders swem ons in die leidamme. Partykeer maak ons oorlog met kleilate. As mens die vyand met 'n kleikoeël raak, skreeu hy soos 'n kat.

As die son na die weste wegsak, begin die skaduwees stadig teen die helling van die berg af te gly net soos 'n voortstuiwende gletsjer. Teen vier uur bereik die skaduwee die spruit en langsaam klim dit dan die bult aan die oorkant van die spruit uit.

Bietjie voor sononder lyk die skaduwees net soos spookgedaantes skerp afgetekend teen die bult.

As die son wegsink agter die weste kim, dan kleur sy laatste strale nog die toppe van die berge met 'n sagte rooiagtige kleur.

Eindelik trek die nagvors sy sluier oor die aarde en al die gewoel en geraas van die dag sterwe weg. Net hier en daar hoor mens die gebrom van 'n uil of in die verte huil 'n jakhals of die paddatjies sing hulle vrolike liedjies langs die watervore en daar

bo in die lug flikker die sterretjies net soos vuurvliegies. As ek nog terugdink aan my kinderjare, dan verstaan ek die ou spreuk : "Die mens wat in die verlede kan lewe, lewe tweemaal."

DIE VOORTREKKER.

Gisteraand was ek op die plaas van Mn. Jacobus du Plessis gewees, en daar het ek 'n baie aangename aand deurgebring. Daar was o.a. (onder ander) ou Oom Willem de Beer, die seun van een van die Voortrekkers; hy is nou al 'n baie ouman, maar sy geheue is nog baie goed en hy het ons van die "Groot Trek" vertel.

„ Die moedige Voortrekkers," so het hy begin, „ was, soos julle almal weet, groteliks afhankelik van die jag vir hulle voedsel. Maar die ouderwetse geweers, wat hulle gehad het, was nie soos die nie, wat ons nou het, dit was die ou "Voorlaaiers." Ek het nou nog een by my huis en as julle hom wil sien, kan julle mōre kom kyk, 'n paar van my maats en ek het eendag uitgery om olifante te skiet, want die ivoor was baie kosbaar. Toe ons naby die skietveld gekom het, het ons ons perde afgesaal, en eers 'n paar lekker droë beskuite geget. Kort daarna het ons kaffer ons kom vertel dat daar 'n trop olifante naby was. Iedereen het toe dadelik sy geweer geneem en ons het 'n paar honderd tree van mekaar die bos, waar die olifante was, ingegaan. Ek het op die rand van 'n styl klofie geloop, en kon dus goed sien waar die drinkplek van die olifante was. Opeens sien ek 'n trop van omtrent tien olifante, wat na die water afstap. Dit was 'n fraai gesig om die groot diere in 'n lang ry na die water te sien afstap, en ek het dadelik 'n sypaadjie ingeslaan, om die diere te bekruip voor hulle by die water was. Die lang dorings het my klere geskeur maar ek was te opgewonde om 'n olifant te skiet, om daarop te let, Eindelik was ek naby genoeg om met my ou Voorlaaier te skiet. Ek het my geweer stadig opgetel, om die diere nie te verwilder nie en was juis klaar om te skiet, toe ek kort agter my 'n harde gebrul hoor. Die olifante het daadlik die bos ingevlug en ek moes my gereed hou vir die gevvaar agter my, en omtrent vyftig tree agter my was 'n groot uitgegroeide leeu-mannetjie besig om 'n rooibok te verskeur. In my ywer om die olifant te skiet, het ek nooit die trop rooibokke gesien nie, wat ook na die water gekom het. Ek kan julle verseker dat ek bly was, dat ek nie in die rooibok se plek was nie. Gelukkig was die leeu so opgenome met sy maaltyd, dat ek goed kon korrelneem en hom met die eerste skoot kon doodskiet. Dit was die grootste leeu wat ek ooit geskiet het, en sy

vel lê nou nog in my voorkamer." Met meer sulke verhale, het die aand vir my te vinnig omgegaan, hoewel dit byna twaalf uur was toe ek vertrek het.

MOEDERLIEFDE.

'n Paar jaar gelede het daar in die Bosveld van die Transvaal 'n man, sy vrou en twee kinders gewoon. Die vader het swaar gewerk in die landerye en het sy vee goed versorg. Die moeder het haar huis en kinders mooi opgepas, en saans het vader, moeder en die kinders hulle tyd baie gesellig deurgebring.

Eendag was die vader weer in die veld by die vee en die moeder het haar huiswerk gedoen, terwyl Emmie en Willie heerlik onder die koel bome op die gras speel. Toe haar werk klaar was, staan die moeder en kyk, hoe mooi broertjie en sussie saam speel. Maar opeens hoor sy 'n hard geskreeu; sy hardloop na die kinders toe; Willie bly maar uitroep „Help! help! 'n slang het Emmie gebyt.“ Die moeder was radeloos, want die naaste dokter was twintig myl ver. Onder die geroep om hulp kom hulle buurman daar verby. Maar hy kon nie wag om te help nie, want sy vader lê op sterwe op die naaste plaas. Hy raai die moeder net aan om 'n hond te kry, om die gif uit te suig, toe gaan hy verder.

Die arme moeder staan 'n rukkie in vertwyfeling, dog gou—helder haar gelaat op en sy neem haar dogtertjie in haar arms en sê: „Wat 'n hond kan doen, kan 'n moeder ook doen.“ Sy begin daadlik aan die wond te suig en sy doen dit so innig net asof sy die onsterflikheid daar wil uitsuig. Intussen het Willie sy Pasienva aankom. Hy hardloop daadlik na hom toe en vertel hom wat gebeur het en wat sy moeder doen. Die arme man skrik hom, doodlam en moes teen 'n boom leun om nie om te val nie. Met eens sien Willie sy Pa dra 'n slang oor 'n stok en hy skreeu uit: „Dit is dieselfde soort slang, wat Emmie gebyt het.“ „Goddank“ sug die man, „die slang is nie giftig nie, maar is 'n dood onskuldig diertjie.“

Vlug loop hy na die vrou en kind, omarm hulle en sê: „Die kind is gered, want die slang is nie giftig nie, maar jou opofferende moederliefde sal die kinders en ek nooit vergeet nie.“ Vandag is Emmie die enigste steun van haar weduwee moeder.

EDUARD die DERDE voor CALAIS.

In die middeleeue het die Engelse en Franse langdurige oorlog met mekaar gevoer. In 1346 beleer Koning Eduard III. Calais. Maar die stad was so goed versterk en die mense veg so dapper, dat Eduard geen kans gehad het nie, om die stad in te neem.. Daarom besluit hy om die stad uit te honger. In die stad was Jan van Vienne, Kommandant. Hy verdedig die stad dapper en sy mense veg soos leeus. Al was die vyand baie meer as wat hulle was, tog kon hulle nie inkom nie. Maar op die 3 de Augustus, 1347, moes hulle oorgee. Hulle kos was op en baie siektes heers in die stad.

Koning Eduard was boos oor die langdurige en hardnekkige teenstand, daarom eis hy, dat die helfte van die manne moes omgebring word. Maar sy stafoffisiere haal hom oor om af te sien, van die wrede besluit. Hy beveel toe, dat ses van die vernaamste burgers met kaalvoete en stroppe om hulle nekke die sleutels van die stad aan hom moes kom oorhandig en dan moes hulle om die lewe gebring word, as soenoffers vir hulle stadsgenote. Die Engelse Generaal Mauny bring die besluit na die stad vir Kommandant Jan van Vienne. By die hore van die strenge kondiesie rol die trane oor die wange van die Kommandant, maar daar was geen ander uitweg nie, hulle moes die voorwaarde aanneem. Die stadsbewoners word toe saam geroep op die mark en hulle besluit toe om maar die wrede terme aan te neem. Toe die offers gevra word om vrywillig na vorentoe te kom, heers daar 'n doodse stilte. Eindelik kom daar beweging in die mensemassa en Eustatius de St. Pierre, een van die rykste en edelste van die ingesetene kom na vorentoe, en sy selfopofferende voorbeeld word gou gevolg deur nog vyf andere. Die Kommandant gaan saam met hulle tot by die stadsdeur en gee hulle oor aan Generaal Mauny. Hy neem hulle toe na Koning Eduard. Die stafoffisiërs kom toe en smeek die koning om genade vir die ongelukkige, maar hy weier beslis. Selfs die Prins van Wallis smeek die koning op sy knieë om genade, maar die koning volhard in sy weierung. Eindelik kom sy gemalin, Koningin Filippa, en tree in die bres vir die gevangene en sê : „Besoedel tog nie u oorwinning met 'n daad van wredeheid nie.“ Haar voorspraak tref doel en die koning antwoord : „Mevrou, dit sou beter gewees het, as U vandag op 'n ander plek was, maar u ernstig versoek kan ek nie van die hand wys nie Ek skenk hulle lewe aan U.“

Die Koningin gee hulle toe kos en klere en neem hulle terug na die stad, waar hulle dierbare hulle ontvang as komende uit die graf.

DIE BELEEFDE VARKOPPASSEER.

Meer as driehonderd jaar gelede het in Noord-Italië 'n land bouer gewoon. Hy het net een seun gehad. Die seun sy naam was Felix. Omdat sy ouers so arm as kerkmuise was, moes Felix van jongsaf al uitgaan om iets te verdien vir die huishouding. Felix word toe aan 'n ryk boer verhuur om varke op te pas. Nou en dan gaan hy na sy ouers kuier; dan vermaan hulle hom om altyd braaf, hulpvaardig en vriendlik te wees. Felix het die vermaninge goed onthou. Hy onderskei hom dan ook gou ver bokant sy ruwe maats.

Eenmaal wei die varkoppers hulle kuddes in 'n digte bos en daar kom by hulle 'n rondtrekkende monnik. Hy het sy pad verloor en was heeltemal verdwaal in die bos. Hy vra een van die seuns om hom deur die bos te lei, maar omdat dit net begin te reen, sê die een na die ander: „Ek gaan nie.“ Felix was vriendeliker en hulpvaardiger en sê: „Waarde Vader ek sal u die pad wys.“ Onderweg vra die priester hom verskeie, en hy gee die priester gou en gepaste antwoord: „Die seun word eendag nog 'n groot man.“ dink die wandelaar by homself.

Kort daarna kry die priester die toestemming van Felix sy vader om hom in die klooster op te neem. Felix was skrande^r en bestudeer verskeie wetenskappe en maak ook goeie vorderinge. Dit duur nie lank nie of hy was een van die geleerdste en knapste jonge mense van sy tyd, maar hy bly nederig en vroom. Enige jare later word hy aangestel as pastoor. Sy promosie tot biskop, aarts-biskop en kardinaal volg gou op mekaar. Al die betrekings beklee hy met die grootste bevrediging. Op die 24 ste April, 1585, is hy gekies as Pous. In die geskiedenis is hy bekend as Pous Sixtus V. Hy het die kerk so goed bestuur, dat hy vandag nog erkend word as een van die beroemste pouse van Rome.

SELFOPOFFERING.

Volney, die seun van 'n Ierse matroos, het altyd sy vader op die lang seetogte vergesel. Eenmaal gaan hulle van San Francisco, in Californië, na Calcutta in Indië. Aan boord was ook 'n vrou van 'n Amerikaanse miljoener en haar vierjarige dogtertjie. Terwyl hulle eendag voor anker in 'n baai lê, speel die kindermeid en die dogtertjie op die dek. Maar naderhand slaap die kindermeid in en die kindjie staan toe en kyk, hoe die golfies teen die skip slaan. Onverwags kom daar 'n groot brander en die skip swaai te ver oor en die meisie gly af in die water. Volney sy vader sien dit en spring haar na. Hy gryp haar aan die kleertjies en swem na die skip. Maar opeens hoor hy 'n vreeslike geskreeu en toe hy omkyk, sien hy 'n reusehaai storm met oop bek op hom aan. Die mense op dek skiet 'n paar skote op die haai, maar alles help niks nie. Volney gryp 'n dolk, spring in die water, duik onder die haai in en steek die dolk tot aan sy hef in die haai se maag. Die haai laat toe die ou man en die kindjie staan en maak 'n verwonde aanval op Volney. Daar vind toe 'n verskriklike tweegeveg plaas tussen die seun en die haai. Volney veg dapper, maar was eindelik genoodsaak om op die vlug te gaan. Die matrose gooï toue af, waarlangs Volney en sy vader na bo kon klim. Hulle was al bokant die water en die kreet „Hulle is gered!“ weerklink op die skip, toe die verwonde monster nog eens wegduik onder die water om des te hoër te kan spring. Die volgende oomblik spring die haai bliksemsnel omhoog, gryp Volney in die middel en byt hom aan twee. Volney het sy lewe opgeoffer vir sy vader en die kindjie. Met die grootste eerbied is die kranige jongeling in die golwe, wat hy so lief gehad het, begrawe.

DIE KAFFER en die SETLAAR.

Die kaffers van Noordrhodesië gaan dikwels op jag, maar, omdat hulle wapens so sleg is, gebeur dit baie, dat hulle geen wild in hande kry nie. In 1894 kom 'n kaffer van die jag af huistoe. Hy was 'n paar dae op jag gewees, maar het niks geskiet nie en sy kos en water het opgeraak. Hy was dus hongerig en dorstig. Op sy terugtoeg trek hy een aand net voor sononder by die woning van 'n setlaar verby. Die setlaar staan huis op die stoep voor die deur. Die kaffer vra hom toe beleef om 'n stukkie brood, maar dit word hom beslis geweiер. Hy vra toe weer 'n beker water, maar ook dit kry hy nie. Daar hy so aanhou om te vra, word die setlaar boos en sê : „ Voetsek, jou swarte tater,” en hy dreig om die kaffer aan te rand. Die kaffer kies die hasepad en was gou uit die oog verdwyn.

'n Paar maande later maak die setlaars 'n jagparty op om olifante te gaan jag. Daar aan die oewers van die Sambesierivier raak dieselfde setlaar verdwaald in die digte bosse. Die wolke steek swart in die Weste op, die blitstralé skiet deur die ruimte en 'n sagte dreuning word in die verte gehoor. Teen sononder begin die tropiese reen neer te stort en dit word al donkerder en donkerder. In moedeloosheid gaan Mnr. Grab, want so heet hy, onder 'n groot boom sit. Nadat hy 'n rukkie gesit het, hoor hy 'n geritsel in die blare agter hom en toe hy omkyk, kom daar 'n-kaffer in 'n velkaros te voorskyn. Mnr. Grab vra toe die kaffer om hom deur die bos te bring. Maar die kaffer sê, dat dit al te laat was, om so ver te loop, maar hy nooi die setlaar uit na sy kraal. Daar was g'n ander uitkoms nie, so moes Mnr. Grab maar die "swarte tater," so as hy hulle noem, volg. By die kraal gee die kaffer Mnr. Grab groen mielies en melk vir aandete, en 'n net, skoon hut met 'n groot vuur daarin om in te slaap. Gou was ons jagter in slaap. Die volgende mōre kry Mnr. Grab nog weer kos en die kaffer neem hom deur die bos.

Toe hulle buitenkant die bos was, gaan die kaffer voor die setlaar staan en sê : „ Baas, ken jy vir my ?” Opeens herken die setlaar die kaffer, wat hy in die pad gesteek het en word doodsbleek. Maar die kaffer sê net : „ As daar weer eendag 'n hongerige kaffer by Baas kom, behandel hom net soos ek vir Baas behandel het.”

En voor die setlaar kon praat, was ons swartjie in die digte bos verdwyn.

DIE BIRKENHEAD.

In die jare 1850-1852 was die Kaapkolonie, soos dit in die dae genoem was, in 'n langdurige oorlog gewikkel met die kaffers op die Oostlike grens. Die kaffers het die Goewernement kommerolle dae gegee. Die burgers was opgeroep en al die troepe, wat in die Kolonie was, was na die oorlogsveld gestuur. Maar die kaffers het goeie skuiling in die digte bosse en klowe gehad. Vandaar maak hulle invalle en roof en moor sover hulle kon. As hulle aangeval word, trek hulle eenvoudig terug in die berge, waar dit moeilik was om hulle uit te drywe. So 'n oorlog sit 'n land baie agteruit, want daar kan byna niks geproduseer word nie, omdat die werksmense op die oorlogsveld is. Daarby word daar nog baie koste gemaak, om die troepe van kos, uitrusting en ammunisie te voorsien. Die Kaapse regering was genoodsaak om die Britse regering om hulptroepe te vra.

In 1852 stuur die Engelse regering tussen vier en vyf honderd troepe met die transportskip Birkenhead na Suidafrika. Hulle land eers te Simonsbaai, maar 'n paar dae later vaar hulle vandaar om na Algoabaai. Die see was stil en so glad as 'n spiegel. Die ligte in die kajuite was uitgedaan en die mense aan boord slaap heerlik, toe die skip in die middel van die nag meteens 'n geweldige skok kry. Die skip kraak en beef van agter tot voor; die slapers spring verskrik op en hardloop na bo. By nader ondersoek blyk dit, dat die skip op 'n onderiese rif gespoed het naby Danger Point.

Die skip was lek geword en begin op te breek. Die trompet word geblaas en die soldate monster op die dek net soos op die paradeveld. Rondom die skip krioel die haaie en wag net om hulle prooi op te vang. Daar klink dit „Bote in see!“ en die matrose laat die reddingsbote in die water. Nogens kom die bevel deur die stilte van die dag: „Vrouens en kinders in die bote!“ en hulle word oorgeskeep op die bootjies. Maar die soldate bly swyend in gelid staan en wag op die onvermydelike. Toe die vrouens en kinders weg was, breek die skip heeltemal stukkend en die manskappe spring in die see. Die meeste word daadlik opgevang deur die haaie; die ander worstel nog 'n tyd met die see, maar ook hulle gaan die een na die ander onder, of word deur die haaie weggekaap, slegs 'n paar van die kragtigste swemmers bereik die kus. Vierhonderd sewe en dertig soldate vind hulle graf in die see. Die regiment het ons 'n pragtige voorbeeld van selfkontrole onder baie moeilike omstandighede gegee.

10. DIE SPRINKHAAN PLAAG.

Daar is min lande in die wêreld, waar die boere met meer plae te kamp het as in Suidafrika. Partymaal reen dit nie vir maande lank nie, dan gaan die vee by hope dood van maerte en die graan verdroog alles. Dan weer staan die landerye pragtig en word net ryp en die boer maak dan ook sy werksmense en gereedskappe bymekaar om te begin oes, dan kom daar 'n haelbui en slaan alles weg, of so nie, vreet die ruspes die bossies op. Dan weer kom daar bloutong onder die skape of perdesiekte onder die perde. In Natal pla weer die ooskuskoors onder die beeste. Die brandsiekte rig ook groot skade in die wol aan.

Maar die Sprinkhaanplaag is miskien die lastigste van almal. Gewoonlik lê die sprinkkhane hulle eiers in die najaar in die grond. Dan lê die eiers daar tot die reens in die voorjaar begin ; dan kom die klein sprinkhaantjies uit. As hulle uitkom, is hulle witvaal, maar nadat hulle 'n paar uur in die son gewees het, word hulle swart. Na 'n week of so vervel hulle ; dan is hulle rooiagtig. Na nog 'n tydjie vervel hulle weer. Eindelik vervel hulle vir die laatse, maal ; dan vlieg hulle. Voor hulle vlerke het, word hulle voetgangers genoem. Dit is eieaardig, dat die voetgangers altyd sonop trek. Dit is aan die eenkant 'n voordeel, want as hulle aan die oostekant van die landerye lê trek hulle weg, maar lê hulle aan die westekant van die landerye, dan trek hulle op die lande aan. Vroeer was dit beskou as 'n plaag deur die Voorsienigheid gestuur enhet die mense geglo, dat dit 'n groot sonde was om sprinkkhane dood te maak. Dan moet die sprinkkhane met vlae-rooivlae is die beste-weggeja word. Natuurlik help dit niks om hulle terug te ja nie, want more kom hulle maar weer. Mens moet hulle altyd skuins by die lande verby keer.

Twintig of vyf en twintig jaar gelede was dit 'n gewoon gesig gewees om in November en Desembermaand al die mense op die plase, mans, vrouens, kinders en volk almal met vlae in die warm son te sien staan. Daar was nie sprake van 'n agt uur dag nie. Nee, dit was van sonop tot sononder. Saans pak die sprinkkhane op mekaar in die bossies, smôrens trek hulle weer sonop. As hulle, begin te vlieg, is hulle in 'n paar dae se tyd almal weg. Maar dit gebeur dikwels, dat die vliers weer soos 'n misbank uit die Ooste terug kom en dan gaan hulle in die lande sit. Binne 'n paar

uur tyd het hulle alles opgevreet. Die enigste manier om die vliers weg te kry is om groot hope mis of strooi om die lande te ry, as die sprinkhane kom, steek mens die mis of strooi aan die brand, sodat die rook oor die lande trek, want die sprinkhane is baie bang vir rook.

Vandag word hulle anders behandel. Sodra 'n boer uitvind waar sprinkhane gebroei het, kry hy 'n gifmengsel van die Goewerne-ment. As die sprinkhaantjies uitkom, vat die boer, groen voer, sny dit fyn, gooи dit in 'n vat en los die gifmengsel in water op, maak dit soet met "treacle" of swart suiker en gooи dit op die voer.

Vroeg in die mōre strooi die boer die groen voer, waar die sprinkhane slaap. As hulle opstaan, is hulle honger, dan vreet hulle die voer en netnou gaan hulle dood. Dan kom die ander sprinkhane en vreet hulle dooie maats, dan gaan hulle ook dood.

Op die manier roei mens 'n groot swerm uit met 'n bietjie voer, want hulle help mekaar uitroei, omdat hulle mekaar opvreët. Vandag is dit dus baie makliker om die sprinkhaanplaag te beveg maar tog rig die sprinkhane nog baie skade in die landerye aan.

11. DIE VRYSTAATSE HELD.

Die jare 1865 en 1866 was sware jare vir die Vrystaatse Republiek. Die Basoetoes maak invalle en roof en moor sover hulle kon. Op die 25ste Julie 1865 het hulle 'n rooftog in die Smithfieldse distrik gemaak. Daar het hulle nege burgers vermoor en omtrent honderdduisend kleinvee en baie perde en beeste weggenem. In dieselfde jaar het hulle 'n strooptog in die Distrik van Reddersburg gemaak. Daar het hulle ook verskeie burgers vermoor en omtrent veertigduisend stuk vee weggevoer. In die Bloemfonteinse distrik het hulle Mn^r Lybrand sy twee knegs, die famielie Botes en 'n hele kraal basterds vermoor en hulle vee saamgevat. Daarom was President Brand verplig om hulle die oorlog te verklaar.

Die Boerekommandos ruk van alle kante op en in die eerste week van Augustus 1865 lê die Boereleers om Thaba Bosigo, die natuurlike vesting van Mosjes. Op die 8ste Augustus bestorm Kommandant Louw Wepener die berg, maar die onderneming misluk en hy moes terugtrek na die laers. Thaba Bosigo was 'n baie moeilike posisie om in te neem. Dit was 'n hoë berg met 'n plat kruin. Bo rondom was hoë kranse met net 'n paar voetpaadjies. Die voetpaadjies was toegestawel met groot rotse. As vyande die berg beklim, dan rol die Basoetoes die rotmassas op hulle af. Mosjes self was op die berg met sy kommandos. Hulle het baie beeste en graan ook daar gehad.

Die Krygsraad besluit om 'n tweede poging te doen om die berg te verower. Kommandant Wepener was toe al wyd en syd bekend as die dapperste Kommandant van die Republiek, en as bergklimmer was daar niemand om vir hom kers vas te hou nie. Andermaal word hy met Kommandant Wessels as tweede offisier aan die hoof van seshonderd dappere geplaas om die berg op die 15de Augustus te bestorm. Die kannonne moes op die kranse skiet, solang die stormers die berg beklim. Met sonop sit die kommando in beweging. Die dappere Kom. Wepener was altoos los voor sy burgers. Toe hulle halfpad teen die berg was, open die kaffers 'n hewige kleingeweer vuur en rol rotsblokke af op die Boerkommandos. Baie burgers laat die moed sak en bly agter, die kommandant vra om versterking, maar die kry hy nie bytyds nie. Daarby was baie van die bomme sleg en wou nie bars nie, dus kry die kaffers 'n kans om saam te trek op die brandpunt. Kort voor sononder bereik

Kom. Wepener en die syne die laatste forte van die Kaffers. Hulle veg soos leeus en beur altyd vorentoe. Die viktorie kreet was al op sy lippe, dog 'n geweldige kaffermassa storm op hulle af en 'n wrede koeël tref Kom. Wepener. Hy sak ineen, slaan 'n oog omhoog en met die woord "Vir God en Vaderland" verhuis hy na die onbekende wêreld. Die Vrystaatse held sneuwel bo-op Thababosigo. Toe die Kommandant daar nie meer was nie, blaas hulle die aftog en die Basoetoes behou die slagveld.

Saam met die kommandant het nog nege burgers op die berg geväl en nege is gewond, waaronder die volgende kommandante was : C. Wessel, Geo. Hudson, G. Venter en Geo. Lyon.

12. GEDIGTE-POEMS.

OM UIT DIE HOOF TE LEER EN TÉ PARAFRASEER
(FOR LEARNING AND PARAPHRASING).

EENSAAMHEID.

My vuurtjie en ek is op wag,
 My vuurtjie en ek alleen ;
 die awendster
 Wenk al van ver
 en die velde slaap om-heen.

En stadigies sterwe die dag,
 soos een in sy armoed verlaat.
 ongesien, ongeag,
 sonder suggie of lag,
 Waar niemand van weet of van praat.

Nou bly die lug alom
 in stil aanbidding staan,
 Geen tempende bel
 wat die ure tel
 Net die sterre wat kom en gaan.

Die osse met koppe gebuie,
 herkoue nog stil in die nag,
 tot een vir een buk
 en gaan lê by sy juk.
 met 'n sug, na die trek van die dag.

My vuurtjie is al wat nog leef
 in die eindeloos ruim met my,
 en sy stemmetjie dwaal
 soos 'n deuntjie wat draal
 om dae lang verby.

Om jonkheids blye mōre
en laggies lang verlewe.

Dan voel ek 'n traan
in my oë staan
en ek fluister: " Heer, vergewe ! "

Die slapende velde lê wyd,
en wyer die donker see,
wat my vuurtjie en sy
van awend skei
van die wêreld se vreugd en wee ;

ek weet daar is fees vanaand
in menig verligte saal,
maar geen een wat my mis
by die dans en die dis,
'n balling vergeet en verdwaal.

Maar al is ek ver van die skaar,
in eensaamheids woning getrede,
ek voel my soos een
met die Heer alleen—
'n Kind aan Sy boesem tevrede.

JAN F. E. CELLIERS.

13. DIE OSSEWA.

Die osse stap aan deur die stowwe,
geduldig, gediensdig, gedwee ;
die jukke, al drukkend hul skowwe,
hul dra dit getroos en tevree.

En stille, al stuiwend en stampend,
kom stadig die wa agterna,
die dowwe rooi stowwe, al dampend,
tersy op die windjie gedra.

Die middagson brand op die koppe,
gebuk in hul beurende krag,
hul swaai heen en weer in die stroppie,
en ver is die tog van die dag.

Dit kraak deur die brekende brokke ;
die opdraens is ver en is swaar,
dit knars in die knakkende knokke,
maar hul beur en die vrag breng hul daar.

So, stom tot die uur van hul sterwe,
blyf ieder 'n held van die daad,
—Hul bene, na swoege en swerwe,
� ver op die velde verlaat. . . .

JAN F. E. CELLIERS.

14. DIE SPRINKHAAN.

Ons kom, ons kom, soos ridders van oud
 en ons wapendos blink in die verte soos goud,
 geharnas, gespoor,—elke man op sy pos— ;
 en dit dreun soos ons storm met die teuels gelos.

Die dagvors alleen sal ons lei met sy gloed
 —ons vuur-suil en vaandel oor vlakte en vloed—
 ons tred sal die lande se grondveste roer
 want „eendrag maak mag” is die leus wat ons voer.

Erns is ons doël en na vore ons blik,
 geen geluid laat ons hoor dan ons wapen-geklik :
 ons kom oor die veld in geslote falanks,
 en die skepping se here verbleek in hul angs.

Geen vure of walm wat ons dromme kan keer,
 ons stort onversaag op die flamme ons neer
 en ons smoor dit tot as met ons dooie sonder tal,
 —elkeen is 'n held, waar hy staat, waar hy val !

Die stryd is gewonne, die buit is betaal,
 en wyd lê die akkers, geplunderd en kaal.
 ons leer is 'n wolk, wat die sonlig bedek,
 en 'n skadu volg na, waar ons heisksare trek.

O, ons is die ridders van outyds verhaal,
 die aarde ontspronge in rusting van staal,
 ontkiem in die vore uit draketand-saad
 oorwinnende helde, geweldig van daad.

JAN F. E. CELLIERS.

TRANSLATION EXERCISES.

1. THE MONKEY AND THE BOY.

One day a large monkey took a little boy in its arms and carried him on the roof of a house. The mother of the child was with a lady at the end of the village. When she saw the danger of her child, she ran back to her house, but a young Indian had already climbed through the chimney (1) on to the roof, where the monkey sat with the child, and brought it back to its poor mother. Great was the joy of the mother and all her friends. The young Indian received a fine reward (2).

(1) skoorsteen, (2) beloning.

2. CIRCUMSTANCES ALTER CASES.

A student in one of the colleges of Oxford sent his servant to another student to borrow a book. "I never lend my books," was the reply, "but if he will come to my room, he may make use of it as long as he pleases (1)." A few days after, he who had refused the book wanted to borrow a pair of bellows from the former student. "I never lend my bellows," said the other, "but if the gentleman will come to my room, he may make use of them as long as he pleases."

(1) so lang as hy wil, (2) blaasbalk.

3. EQUALITY.

A young Arab prince was once travelling through the dominions (1) of his ancestors (2) attended (3) by a great number of courtiers. On coming near the gates of the city, he saw an old Arab looking at a skull (5) with great attention. "What are you looking at?" asked the prince with great astonishment. "I am trying to discover whether this is a king's skull or a beggar's, and I cannot succeed." All distinctions disappear after death.

(1) besittinge, (2) voorvadere, (3) gevolg, (4) Arabier, (5) kop been.

4. INDUSTRY REWARDED.

Cleanthus was a poor student of Athens and a disciple (1) of the philosopher (2) Zeno. At night he used to work for a gar-

dener, to earn enough to live upon and to allow him to attend (3) the lessons of his master during the day.

One day he was, however, arrested (4) as a thief and brought before his judges (5). They asked him what he did to earn sufficient to pay his expenses (6), having no profession (7) or any means of subsistence (8). Cleanthus, to prove his innocence, had brought with him the honest gardener for whom he used to work.

The judges were at once convinced (9) of his innocence (10), and not only set him at liberty, but placed a sum of money at his disposal to enable him to continue his studies.

(1) leerling, (2) filiosoof, (3) by te woon, (4) gevang, (5) regters, (6) onkoste, (7) professie, (8) onderhoud, (9) oortuig, (10) onskuld,

5. THE LEGISLATIVE ASSEMBLY (1).

The Legislative Assembly of South Africa consists of two Houses. The larger of these two Houses is the House of Assembly (2), which consists at present of one hundred and thirty-two members. The work of each member of the House of Assembly is to introduce Bills (3), which are intended to become laws, and also to discuss (4) these Bills, which are brought before the House. When a Bill has been fully (5) discussed and passes three readings (6), then it is passed on to the Second Chamber, namely the Senate (7). Our Senate consists of forty members. Eight of these members are appointed by the Governor-General (8), and the remaining thirty-two are elected by the provinces—eight from each. Each Senator holds his office for a term of ten years, but if a vacancy (9) should occur through death or illness, then a new Senator has to be elected for the remainder of the term of office by the province concerned (10). The work of the Senate is to check (11) the laws which have been passed by the House of Assembly.

(1) Wetgewende Raad, (2) Volksraad, (3) Wetsontwerpe, (4) bespreek, (5) volledig, (6) lesings, (7) Senaat, (8) Goewerneur-Generaal, (9) vakature, (10) betrokke, (11) kontroleer.

6. THE FARMER AND HIS NEIGHBOUR.

One day a farmer came to his neighbour (1) and seemed very sorry (2) for something that had happened. "One of your oxen," said he, "has just been killed by a bull of mine, and I do not know how I am to pay you for the loss (3): I hope you will not be too hard on a poor man."—"No, certainly not," replied the neighbour;

" but you cannot think it is too much to give me one of your own bulls in return for my ox."—"This would be no more than just," (4), " answered the farmer, " but it happens to be a bull of yours that has killed one of my oxen."—" Oh, indeed, that alters the case (5), friend, I shall go and examine (6) the matter, and if . . ."—" And if," returned the farmer, " Why ! the business would have been settled without an if had you been as ready (8) to do justice to others as you are to exact (9) it of them."

(1) buurman, (2) jammer, (3) verlies, (4) reg, (5) saak, (6) ondersoek, (7) wat, (8) gewillig, (9) vorder.

7. THE PEASANT AND THE SPECTACLES.

An ignorant (1) peasant (2), who had observed that when old people wanted to read they generally put on spectacles (3), fancied (4) that he also would be able to read with a pair of spectacles. He therefore hastened to the neighbouring town and, entering the shop of an optician (5), asked for a pair of spectacles. The shopkeeper set first one pair on the fellow's nose, then another, but all to no purpose (6); our peasant could not distinguish a single letter. At last the optician, out of patience, said : " Friend, perhaps you never could read at all ? "—" What a fool you are !" exclaimed the peasant, bursting into a rage (7), " if I could read, do you suppose I should have come here to buy spectacles ? "

(1) ongeleerde, (2) werksman, (3) bril, (4) het hom verbeel, (5) brillemaker, (6) verniet, (7) toorn.

8. THE EARTHQUAKE (1) AT LISBON (2).

In the year 1755 one of the most terrible earthquakes occurred at Lisbon. There was a great loss of life and property. It can be compared only with some of the earthquakes of the New World, but in the Old World there has been none like it. On the 1st of November, at about nine o'clock in the morning, a low thunder-like rumbling was heard, although the sky was clear and serene.

Shortly afterwards, without any previous warning (3), there was a great upheaval (4) of the ground, which destroyed almost the whole city and caused a loss of over 30,000 human beings.

The shock (5) lasted barely three minutes. Many of the huge churches became regular catacombs (6), and hundreds of wounded were lying about imploring aid. The hospitals (7), the refuge for the sick and wounded, became the graves of these unfortunate ones.

(1) aardbewing, (2) Lissabon, (3) waarskuwing, (4) opheffing
 (5) skok, (6) katakombe, (7) hospitale.

9. THE WANDERINGS (1) OF ULYSSES (2).

This history tells us of the wanderings of Ulysses and his followers (3) and their return from Troy (4) after the destruction of that famous city of Asia (5) by the Grecians (6). He wanted to see his wife and children again, after an absence of ten years. Although he was the king of a dry and barren land in comparison (7), yet he thought that there was no soil like that of his own country. This made him refuse the offers of the Goddess Calypso (8) to stay with her and to share her immortality (9) and the beautiful island. This also gave him the strength to break from the enchantments (10) of Circe (11), the daughter of the sun.

From Troy ill winds cast Ulysses and his fleet upon the coast of the Cicons (12), a people hostile to the Grecians.

After he had landed his forces (13) he besieged (14) their chief city, Ismarus (15), which he took, and with it much spoil (16), and slew many people. But success proved fatal to him, for his soldiers fell (18) to eating and drinking, forgetful of their safety while the Cicons gathered their forces and defeated the Grecians, recovering all the spoil.

(From Ch. Lamb).

(1) swerftogte, (2) Ulysses, (3) volgelinge, (4) Troje, (5) Asië,
 (6) Grieke, (7) vergelyking, (8) Calipso, (9) onsterflikheid, (10)
 betowering, (11) Sirse, (12) Sikone, (13) mag, (14) het beleer, (15)
 Ismarus, (16) buit, (17) noodlottig, (18) begin.

10. THE AFRICAN NATIVES (1).

Some British (2) soldiers were searching for a large herd of cattle that had been recently carried off, when they suddenly found themselves surrounded by a ring of natives led by two chiefs (3) and threatened with assegais. The British were forced to fire in order to make their escape (4); and, having driven the kaffirs off, they rode on hastily to where they thought the stolen cattle were. As they expected, the animals had been driven to the kraal, not of the chief himself, but of some less important natives, who were immediately ordered to return the whole herd. Seko, the owner of the kraal, declared that all the cattle were his own, so he

was told that he might help to drive the cattle to their destination (5), where the stolen cattle would be separated from the rest, and the latter restored to him.

Guessing (6) from his ready acceptance of this arrangement (7) that mischief (8) was afoot, the British officer ordered all assegais to be left behind.

Suddenly a signal (9) was given. The herd, hustled (10) back by the natives in front, turned and began trampling (11) on the farmers and soldiers, and amid the thick cloud of dust raised assegais were thrown by unseen (12) foes. The Colonists fired, killing Seko and some of his men; but meantime the natives managed to drive off more than half the herd of cattle.

(1) Afrikaanse inboorlinge, (2) Britse, (3) hoofde, (4) om te kan vlug, (5) bestemming, (6) do not try to use the present participle, (7) regeling, (8) onraad, (9) te ken, (10) terug gebring, (11) te trap, (12) onsigbare.

11. THE BLESSING (1) OF FRIENDS.

Much certainly of the happiness and purity (2) of our lives depends on our making a wise choice (3) of our companions and friends. If our friends are badly chosen they will inevitably (4) drag (5) us down; if well they will raise us up. Yet many people seem to trust in this matter to accident (6). It is well and right, indeed, to be courteous (7) and considerate (8) to everyone with whom we are brought into contact, but to choose them as real friends is another matter. Some seem to make a man, a friend, or try to do so, because he lives near, because he is in the same business and travels on the same line of railway or for some other trivial reason. There cannot be a greater mistake. These are only, in the words of Plutarch (11), "the idols and images of friendship."

(From "The Pleasures of Life.")

(1) seen, (2) suiwerheid, (3) keuse, (4) onvermydelik, (5) aftrek, (6) toeval, (7) beleefd, (8) bedagsaam, (9) aanraking, (10) nietige, (11) Plutarchus).

12. THE MEETING (1) OF MR. MANETTE AND HIS DAUGHTER.

He stared (2) at her with a fearful look, and after a while his lips begun to form some words, though no sound proceeded (3) from them. By degrees, in the pauses of his quick and laboured (4) breathing, he was heard to say, "What is this?"

With the tears streaming (5) down her face, she put her two hands to her lips and kissed them to him, then clasped (6) them on her breast, as if she laid his ruined (7) head there.

" You are not the jailor's (8), daughter ? "

She sighed (9) " No."

" Who are you ? "

Not yet trusting (10) the tones of her voice, she sat down on the bench beside him. He recoiled (11), but she laid her hand on his arm. A strange (12) thrill struck (13) him when she did so, and visibly (14) passed over his frame (15). He laid the knife down softly, as he sat staring at her.

Her golden (16) hair, which she wore in long curls, had been hurriedly pushed aside, and fell over her neck.

Advancing his hand by little and little, he took it up and looked at it. In the midst of his action he went astray (17), and with another deep sigh fell to work at his shoemaking (18).

(From " The Tale of Two Cities." Dickens.)

(1) ontmoeting, (2) het...aangegaap, (3) voortgekom het, (4) gedwonge, (5) neerstroom, (6) sluit, (7) gebroke, (8) bewaarder, (9) sug, (10) siddering, (11) vertrou het, (12) gryp...aan, (13) merkbaar, (14) lyf, (15) goue, (16) het..gedwaal, (18) skoenmakery.

IDIOME.

IDIOMS.

- 1—Hoe gaan dit ? How are you ?
 2—Hoe laat is dit ? What is the time ?
 3—Sal ek hom laat weet ? Shall I send him word about it ?
 4—Hy weet, wat hy wil doen. He knows what he is about.
 5—Hoe verklaar jy dit ? How do you account for this ?
 6—Rekeninge opmaak. To cast accounts.
 7—Ek sal daaroor slaap. I shall think about it.
 8—My sak laat dit nie toe nie. I cannot afford it.
 9—Waarvoor is jy bang ? What are you afraid of ?
 10—Achterstallige geldie. Money in arrears.
 11—Morsdood. As dead as a door-nail.
 12—Hy is so dom as 'n esel. He is as stupid as an ass.
 13—Vandag oor agt dae. This day week.
 14—'n Handdruk gee. To shake hands.
 15—Sê groetnis. Give my regards.
 16—Min of meer. More or less.
 17—Die onderspit delwe. To come off second best.
 18—Daar skuil iets agter. There is something behind that.
 19—Hoe meer siele, hoe meer vreugde. The more the merrier.
 20—Ek is nie haastig nie. I am not in a hurry.
 21—Soort soek soort. Birds of the same feather flock together.
 22—Ek het 'n appeltjie met jou te skil. I have a bone to pick with you.
 23—Lugkastele bou. To build castles in the air.
 24—Rondvliegende kraaie kry altyd iets. The early bird catches the worm.
 25—End goed alles goed. All's well that ends well.
 26—Hy is 'n ou jakhals. He is as sharp as a fox.
 27—Hy is so bleek as die dood. He is as white as a sheet.
 28—Mag ek jou voorstel ? Allow me to introduce you ?
 29—Wind sonder stof. Much ado about nothing.
 30—Die appel val nie ver van die stam nie. Like father like son.
 31—Hy praat in die wind. He does not know what he is talking about.
 32—Dit is nie alles goud wat blink nie. All that glitters is not gold.

- 33—Die kar voor die perd span.
34—'n Ongeluk kom nooit alleen nie.
35—Iemand in die nek kyk.
36—Iemand in die rede val.
37—Boontjie kry sy loontjie.
38—Dit is bokant my vuurmaakplek.
39—Uit die oog uit die hart.
40—Hy het nie al sy varkies in sy hok nie.
41—Vee voor jou eie deur.
42—Eerlik duur die langste.
43—'n Goeie begin is die halwe werk.
44—Deur die vingers sien.
45—Ekskuus.
46—Hy is die aangewesene persoon.
47—Hy kan sy man staan.
48—Dit spreek vanself.
49—Die onderneming het in die duie geval.
50—Hy staan agter die deur.
51—Hy het dit onderduims gedoen.
52—Dit het naelskraap gegaan.
53—Jy het jou Moses gekry.
54—Hy hou my vir die gek.
55—Jy slaan daar munt uit.
56—Hy wil dit swart op wit hê.
57—Hy het dit op sy eie houtjie gedoen.
58—Hou jou hande thuis.
59—Aan die drank rank.
60—'n Halwe eier is beter as 'n lee dop.
61—Die druwe is suur.
62—'n Goeie plan is 'n halwe boerdery.
- To put the cart before the horse.
It never rains but it pours.
To leave one in the lurch.
To interrupt somebody.
Every dog gets its day.
It's too much for me.
Out of sight out of mind.
He has a screw loose.
Mind your own business.
Honesty is the best policy.
A good beginning is the half the battle.
To make an allowance for.
I beg your pardon.
He is the right man in the right place.
He can look after himself.
That speaks for itself.
The undertaking has failed.
He is standing behind the screen.
He did it on the sly.
It was a narrow shave.
That is too much for you.
He plays the fool with me.
You are making capital out of it.
He wants it black on white.
He did it on his own.
Mind your own business.
To take to drink.
Half a loaf is better than no bread.
The grapes are sour.
A good beginning is half the work.

WOORDELYS. VOCABULARY.

AFRIKAANS.	ENGLISH.	AFKIKAANS.	ENGLISH.
Aaklig	horrible.	afwesig	absent
aan	on, to	agt	eight
aand	evening	agteloos	careless
aandagtig	attentively	agter	behind
aandra	to carry on	agtermekaar	one behind the other
aandui	to point out		
aanhalingsteken	inverted com- mas	agtermiddag	afternoon
aanhou	to continue	agtien (de)	eighteen (th)
aanhoudend	continually	aia	native servant-woman
aankla	to accuse	akteur	actor
aanklaer	accuser	alfabet	alphabet
aanmerking	remark	alleen	alone
aanneem	to accept	allerhande, al-	of all kinds
aansoek	to apply	lerlei	
aansteek	to pin on, to light	alles	all, everything
aanstoot	to push against insult (n)	almal	all
		altyd	always
aantaal	number	Amerika	America
aanval	to attack	ammuniesie	ammunition
aanwesig	present	amper	nearly, almost
aarde	earth	ander	other
adel	nobility	anderhalf	one and a half
adelik	noble	angs	fear
administrateur	administrator	anker	anchor
adres	address	antwoord	to answer, an answer
advies	advice	appel	apple
afdroog	to dry, wipe	appetyt	appetite
afgee	to hand over	apteek	pharmacy
afneem	to photograph	Arabië	Arabia
Afrika	Africa	arbeid (er)	work (er)
afskeid	departure	arm	arm, poor
afskuwelik	awful	armoedig	poor (ly)
afslaer	auctioneer	as	if, when, as,
afval	to fall off (down)		than
afvee	to wipe, to dust	ashes	

asem	breath	asseblief	please
asgaaï	assegai	atmosfeer	atmosphere
Asië	Asia	avontuur	adventure
asyn	vinegar		

B.

baadje	coat	begrafenis	funeral
baai	bay	begrawe	to bury
baard	beard	behalwe	except
baas	master	bek	mouth
babetjie	baby	belangryk	important
bad	bath	beledig	insult
bad	to bathe, wash	Belgie	Belgium
baie	many, much, very	belowe	promise
bak	to bake	bepaalde	definite
bakkery	bakery	berg	mountain
bal (dansparty)	ball	beroemd	famous
bal	ball	beroof	to rob
ballon	balloon	berou	to repent, repentance
banana	banana	besem	broom
bang	afraid	besig	busy
bangheid	fear	besit	to possess
bank	bank, bench	besluit	decision
barbaar	barbarian	besonder (s)	especial (ly)
beampte	official	beteken	to mean
bed	bed	beter	better
bedags	at day time	beval	to please
bedank	to thank	bevredigend	satisfactory
bedek	to cover	bewaar	to keep
bedel	to beg	bewe	to tremble
bedelaar	beggar	beweeg	to move
bederwe	to spoil	bewys	proof
bediende	servant	bid	to pray
bedreig	to deceive	bietjie	little, few
been	leg	by	at
bees	head of cattle	by	bee
begeer	desire	byl	chopper, axe
begerig	desirous	byna	nearly
begin	to begin, the beginning	byt	bite
		bywoord	adverb

bind	to bind	boter	butter
binne	inside	bottel	bottle
binnekant	inside	bou	to build
bioskoop	bioscope	braai	to roast
bitter	bitter	breed	broad
blaar	leaf (of a tree)	brekfis	breakfast
blad	page	breuk	fraction
blaf	to bark	brief	letter
bly	to remain, to stay	bring	to bring
		Brittanje	Britain
bly	happy	broei	to hatch
blind	blind	broer	brother
blink	to shine	brood	bread
blits	lightning	brug	bridge
bloed	blood	bruid	bride
bliei	to flower	bruidegom	bridegroom
blom	flower	bruikbaar	useful
blompot	flowerpot, vase	bruilof	wedding
blou	blue	bruin	brown
bo	above	brul	roar
bobejaan	baboon	buig	to bend
bodem	bottom	buikgord	girth
boek	book	buit	booty
boenop	on top	buite	outside
bo-ent	top end	buitekant	outside
boer	farmer	buitengewoon	exceptional
Boer	Boer	buk	to bend
Boesman	Bushman	bul	bull
bok	goat	bulk	to low
bom	bomb	built	hill
bont	variegated	burgemeester	mayor
boodskap	message	burger	citizen
boog	bow	burgeroorlog	civil war
boom	tree	bus	box
boordjie	collar	buur	neighbour
boos	angry	buurman	neighbour (masculine)
bord	plate		
bors	breast, chest	buurvrouw	neighbour (feminine)
borsel	brush		
bos	bush		
botanie	botany		

C.

For C, see under s or k or g.

D.

daad	deed	dertien	thirteen
daagliks	daily	dertig	thirty
daar	there	Desember	December
daarby	at that	deur	door
daardie	that	deur	through, by
daarheen	there to	deurbring	to spend
daarin	in (to), that	deurmekaar	confused,
daarmee	with it, with that	deuskant	mixed
daarom	therefore	diamant	this side
daaroor	about that, it	die	diamond
daarop	on it (—that)	dief	the
dadelik	immediately	dien	thief
dag	day	dienaar	to serve
dak	roof	diens	servant
dal	valley	diensbode	service
dalk	perhaps	diep	servant
dam	dam, pond	diepte	deep
dame	lady	dier	depth
damp	vapour, steam	dierbaar	animal
dan	then	dieretuyn	dear
dank	thanks, grace	dig	zoological gar- dens
dank	to thank, to say grace	digter	near
dankbaar	grateful	digterby	poet
dankie	thank you	dik	nearer
dans	dance	diktee	thick
dapper	brave	dikwels	dictation
das	tie	dinamiet	often
datum	date	dinee	dynamite
Dawid	David	dink	dinner
dè	take it	Dinsdag	to think
deel	part	direkteur	Tuesday
deel	to divide	dis, dit is	director
deftig	stately	disselboom	it is
dek	to lay, cover		disselboom,
deken	quilt	distrik	shaft
deksel	lid	doodlik	district
departement	department	doek	deadly
derde	third	doel	cloth
			purpose

doen	to do	draai	to turn
dof	dull	draf	to trot
dogter	daughter	drank	drink
dokter	doctor	drempel	threshold
dokument	document	dreun	rumble
dom	foolish, silly	drie	three
dominee	reverend	drif	drift, ford
donder	thunder	drywe	to drive
donderbui	thunderstorm	drink	to drink
donker	dark	droog	dry
dood	dead	droef	sad
dood	death	droom	dream
doodstil	stockstill	dromer	dreamer
doof	deaf	druif	grape
doos	box, case	druk	to press, print
dor	dry	drup	to drop
doring	thorn	druppel	drop
dorp	village	dubbel	double
dors	thirst	duif	pigeon
dorstig	thirsty	duim	thumb
dosyn	dozen	duisend	thousand
dou	dew	dun	thin
dra	to carry	duur	expensive
draad	thread	duur	to last
draad	wire	dwaas	fool
draer	carrier	dwaas	foolish

E.

edel	noble	eers	first
editeur	editor	eet	to eat
een	one	eeu	century
eend	duck	ewig	eternal
eenmaal	once	ewigheid	eternity
eensaam	lonely	eggenoot	husband
eenvoudig	simple	egter	however
eer	honour	Egipte	Egypt
eerbied	respect	eie	own
eerregister	the day before yesterday	eier	egg
eerlik	honest	eindelik	at last
		ek	I

eksamen	examination	enkelvoud	singular
ekskuus	excuse	enwelop	envelope
ekstra	extra	êrens	somewhere
elektries	electric (al)	erg	bad
elf	eleven	erken	to acknowledge
elkeen	everyone	erns	seriousness
ellelomboog	elbow	ernstig	serious
emmer	bucket	ertappel	potato
end	end	ertjie	pea
eng	narrow	ervaring	experience
enige	any	esel	donkey
engel	angel	ete	meal
enkel	single	etenstyd	time for meal

F.

Fabriek	factory	fles	bottle
familie	family	flou	unconscious,
Februarie	February		vague, weak
fees	feast	fluister	whisper
feit	fact	fluit	to whistle
fiets	bicycle	fluks	eager
figuur	figure	fontein	fountain,
fyn	fine		spring
filosoof	philosopher	fout	mistake
fladder	to flutter	fraai	pretty

G.

gaaf	decent	gebou	building
gaan	to go	gebruik	to use
gaap	to yawn	gedachte	thought
gaatjie	little hole	gedig	poem
gang	passage	geduld	patience
gans	goose	gedurende	during
gasheer	host	gedurig	continually
gasvrou	hostess	gee	to give
gat	hole	geel	yellow
gebed	prayer	geen	no
gebeur	to happen	geheel	quite, whole
gebeurtenis	happening	gelaat	face
gebod	commandment	gelag	laughing

geld	money	glad	smooth
geleentheid	opportunity	glo	to believe
gelid	rank, file	God	God
geloof	belief	godsdiens	religion
geluid	sound	goed	good, well
geluk	luck	goeinaand	good evening
gelukkig	luckily, fortunately	goeienag	good night
gemaklik	easily, easy	goewernement	government
generaal	general	goewerneur	governor
genot	pleasure	gogga	creature, insect
gereed	ready	golf	wave
gerf	sheave	gooi	to throw, pour
gerief	comfort	gordyn	curtain
gesels	to chat	goud	gold
gesig	face	gou	quickly
geskiedenis	history	graaf	spade
geskik	suited	graag	eagerly
gesprek	talk, conversation	grap	joke
getuie	witness (es)	gras	grass
gevaar	danger	grens	border
geval	case	gryp	to seize
geveg	fight	grys	gray
geweer	gun, rifle	groei	to grow
geweld	force	groen	green
gewoon	common, general	groente	vegetables
gewoonlik	generally, usually	groetnis	greetings, regards
gewoonte	custom	grof	rough
gif	poison	grond	ground
gister	yesterday	groot	big
gisteraand	last night	groots	majestic, proud
gistermôre	yesterday morning		

H.

Haan	cock	haastig	quickly
haar	hair	hael	hail
haar	her	half	half

hand	hand	hoed	hat
handdruk	handshake	hoek	corner
handel	trade	hoekom	why
hard	hard	hoender	fowl
hardloop	to run	hoeveel	how many
hart	heart	hol	run
hè	what	hom	him
hē	to have	hond	dog
heel	whole	honderd	hundred
heelitemal	quite	honger	hunger
heerlik	lovely, deli- cious	hongerig	hungry
heiden	heathen	hoof	head
held	hero	hoofsin	principal clause
hemel	heaven	hoog	high
hemp	shirt	hoogte	height
hen	hen	hoop	heap, troup
herdink	to commemmor- ate	horing	to hear
herfs	autumn	hotel	hoorn
herinnering	remembrance	hou	hotel
heuning	honey	hou van	to hold, to keep
hierdie	this one, this	hout	to like
hierheen	hither	huis	wood
hirop	on this	hulle	house
hy	he	hou	they, them,
hinder	hinder	hut	their
		uur	hut
			to hire

I.

Ide	idea	inleiding	introduction
idioom	idiom	inspan	to inspan
ieder	each, every	inspekteur	inspector
iedereen	everyone	inteendeel	on the con-
iewers	somewhere		trary
indiwidu	individual	interessant	interesting
industrie	industry	intussen	meanwhile
ingenieur	engineer	invloed	influence
inhoud	contents, index	is	am, is, are
dink	ink		

J.

Ja	yes	jellie	jelly
ja	to chase	jy	jou
jaar	year	jong	young
jag	hunt	jongetjie	boy
jagter	hunter	Jood	Jew
jakhals	jakhal	jou	you, your
jaloers	jealous	juis	just
jammer	sorry	juweel	jewel

K.

Kaal	bare	kyk	to look
kaart	card, chart	kind	child
kaas	cheese	kis	box
kaggel	stove, fire place	kla	to complain
kalf	calf	klaar	finished, ready
kalm	calm	klagte	complaint
kam	comb	klas	class
kamer	room	klavier	piano
kameraad	comrade	klein	small
kan	to be able, can	klere	clothes
kanarie	canary	klimaat	climate
kans	chance	klinker	vowel
kant	side	klip	stone
kantoor	office	kloof	kloof, valley
kapitaal	capital	klop	to knock
kapok	snow	kneg	servant
kaptein	captain	knie	knee
kar	cart	kniel	to kneel
karakter	character	knoop	button
kas	box	koei	cow
kat	cat	koel	cool
keel	throat	koerant	newspaper
keiser	emperor	koffie	coffee
ken	to know	kok	cook
ken	chin	kollege	college
kêrel	fellow	kom	to come
kerk	church	kombers	blanket
kers	candle	kombuis	kitchen
ketting	chain	komima	comma
kies	to choose	kommandant	commandant

konfyt	jam	kous	stocking, sock
koning	king	kraal	kraal
kontant	cash	krag	strength
kook	to cook	krans	cliff
kool	cabbage	kroon	crown
koop	to buy	kruid	herb
koors	fever	kruis	cross
kop	head	kruit	powder
koppie	cup, hill	kry	to get
koring	wheat	kruier	to visit
korrespondent	correspondent	kuiken	chicken
korrespondensie	correspondence	kuns	art
kort	short	kus	coast
kos	food	kussing	pillow
kou	cold (n)	kwaad	angry
kou	to chew	kwaai	fierce
koud	cold (adj.)	kwes	to wound

L.

Laag	low	lei	to lead
laagte	depression	lekker	nice
laai	draw	lelie	lily
laat	late	lelik	ugly
laer	camp	lem	blade
laf	silly	lemoen	orange
lag	to laugh	lente	spring
laken	sheet	lepel	spoon
lam	lamb	les	lesson
land	land	letter	letter (of alpha- bet)
landdros	magistrate		
lang	long	leuen	lie
lank	long	leuenaar	liar
lankal	long ago	lewe	life
lap	rag	lewendig	lively, alive
lae	to lie, to lay	lid	limb
leeg	empty	lidmaat	member
leer	to learn	lied	song
leer	army	lief	dear
leer	ladder	liefde	love
lees	to read	lieflik	lovely, beauti- ful
leeu	lion		

lieg	to lie	lou	luke
lig	light (n)	lug	air
lig	light (adj.)	lui	lazy
liggaam	body	luid	loud
links	left	ly	to suffer
lof	praise	lyf	body
loop	to walk	lyn	line
los	loose	lys	list

M.

Ma	mother	mens	person
maag	stomach	mes	knife
maan	moon	met	with
maand	month	metode	methods
maar	but	meule	mill
maat	mate	meulenaar	miller
maer	meagre, thin	middag	midday, after-
mag	power (n)		noon
mag	may (v.)	middel	middle
maklik	easy (ily)	mielie	mealie
man	man	mier	ant
mandjie	basket	miljoen	million
manier	manner	miljoenêr	millionaire
manlik	masculine, manly	min	little, few
		minuut	minute
mark	market	misdadiger	criminal
mas	mast	misken	perhaps
masjien	machine	moed	courage
matroos	sailor	moeder	mother
medelyde	sympathy	moedig	brave
medisyn	medicine	moeg	tired
meer	more	moeilik	difficult
meervoud	plural	moeite	trouble
meesal	mostly	moet	must
meet	to measure	mond	mouth
meid	servant girl	mooi	pretty
meisie	girl	moontlik	possible
mekaar	with each other	môre	to-morrow
melk	milk	môre	morning
meneer	mister	morsdood	quite dead
menigte	crowd	mosterd	mustard

motor	motor	my	me, my
muis	mouse	myne	mine
musiek	music	myn	mine (gold mine)
muur	wall		

N

Na	after	neus	nose
na	behind	nie	not
na	to, towards	niemand	no one
naam	name	niggie	niece, cousin
naby	near	niks	nothing
nael	nail (<i>fingee</i>)	nodig	necessary
nag	night	noem	to name
nartjie	nartjie	nog	still
nat	wet	nommer	number
natuur	nature	non	nun
nee	no	nood	need
neer	down	nooit	never
nege	nine	noord	north
negentien	nineteen	noordekant	northern side
negentig	ninety	nou	now
nek	neck	noueliks	scarcely
nêrens	nowhere	nut	use
nes	nest	nuttig	useful
net	just, only	nuus	news
netnou	just now	nuut	new

O.

Oefening	exercise	onder	under
oes	harvest	onderent	bottom end
oewer	bank	onderkant	below
of	or	onderskeid	difference
offisier	officer	onderwyser	teacher
olie	oil	ongeluk	accident
olifant	elephant	onnosel	silly, foolish
om	to, in order to	ons	us, our, we
omdat	because	ons sinne	ours
omtrent	about	oog	eye
onbekend	unknown	oom	uncle
onbeleef	impolite	omblik	moment

oop	open	opeens	suddenly
oor	ear	opgewonde	excited
oor	over	oppas	to take care, to look after
oorkant	other side		
oorlog	war	ordentlik	properly
oorlosie	watch	orrel	organ
oormøre	day after to- morrow	os	ox
		ou	old
oorsprong	source	ouderdom	age
Oos	east	ouer	parent
oostekant	eastern side	ouma	grandmother
op	on, at	oupa	grandfather

P.

Pa	father	plant	plant
paar	pair, few	plek	place
pad	path, road	plesier	pleasure, fun
padda	frog	plig	duty
pampoen	pumpkin	ploeg	plough
pan	pan	ploeg	to plough
pap	porridge	plotseling	suddenly
papier	paper	pluimvee	poultry
parlement	parliament	pluk	to pick
party	party, some	pond	pound
partykeer	sometimes	poot	leg (of animal or thing)
patat	sweet potato		
patrys	partridge	pos	post
patroon	cartridge	poskantoor	post office
peer	pear	pot	pot
peil	to measure depth	potlood	pencil
pen	pen	praat	to talk
peper	pepper	prag	beauty
perd	horse	prent	picture
perske	peach	prys	price
persoon	person	prins	prize
piering	saucer	pruim	prince
pit	pip	punt	plum
pla	to tease, to worry	put	point, full stop
plaas	farm	pyl	well
		pyn	arrow
			pain

pynapple	pineapple	pyp	pipe
R.			
raad	advice, council	rivier	river
raai	to guess	roei	to row
raam	frame	roep	to call
ram	ram	rok	shirt
rat	rat	rond	round
red	to save	rondom	round about
reeds	already	roof	to rob
reël	rule	rooi	red
reen	rain	rook	smoke
reent	to rain	rook	to smoke
reg	right	room	cream
regering	government	roos	rose
regs	right	rots	boulder, rock
rein	pure	rug	back
reis	journey	ruk	period
reken	to do arith- metic	rukkie	a short time rest, to rest
rekening	account	rus	quarrel
reus	giant	rusie	rough
ribbetjie	rib	ru	row, to ride
riem	riem	ry	rich
riet	reed	ryk	ripe
ring	ring	ryp	frost
rit	ride	ryp	
S.			
Saai	to sow	see	sea
saal	hall	seep	soap
saal	saddle	seil	sail
saam	with	seker	certain, sure
saans	in the evening	sekerlik	certainly
sag	soft	self	self
sak	bag	selfs	even
sal	shall or will	senaat	senate
sand	sand	ses	six
sanger	singer	sestien	sixteen
se	his, its	sestig	sixty
s	to say	seun	son, boy

sewe	seven	slang	snake
sewentien	seventeen	sleg	bad
sewentig	sevenry	sleutel	key
siek	sick	slim	clever
sien	to see	slinger	to wind
silwer	silver	loot	furrow
sin	sentence	slot	lock
sing.	to sing	sluk	to swallow
sit	to sit	smal	narrow
sit	to put, to put down	smart	pain, grief to melt
skaap	sheep	smid	smith
skaars	scarce	smôrens	in the morni-
skaduwee	shadow	snaaks	funny
skande	shame	sneeu	snow
skelm	rogue	snel	quickly
skep	to create	sny	to cut
skep	to scoop out	so	so
skepsel	creature	soos	such as, like
skerp	sharp	soek	to seek
skielik	suddenly	soen	to kiss
skiet	to shoot	soet	sweet
skildery	painting	soggens	in the mornin-
skip	ship	solank	as long as
skoen	boot, shoe	soldaat	soldier
skool	school	somer	summer
skoon	clean	soms	sometimes
skottel	basin	somtyds	sometimes
skouer	shoulder	son	sun
skreeu	to shout, to cry	sonde	sin
skryfmasjien	typewriter	sonder	without
skrywe	to write	soontoe	there to
skrik	fright	sop	soup
skuit	boat	sorg	to care
skurf	rough	sous	gravy
skyn	to shine	sout	salt
slaan	to beat	soveel	so much, so many
slaap	to sleep		
slag	battle	so ver	so far
slag	to slaughter	spek	bacon
slagter	butcher	spieel	mirror

spiealtafel	dressing table	stoof	stove
spioen	spy	storm	storm
spoedig	soon	stout	naughty
spoor	track, trace	straat	street
spreek	to speak	straf	punishment
spreeu	sparrow	strand	beach
spring	to spring, to jump	streek	region
spruit	little stream, spring	strooi	straw
staan	to stand	stroom	stream
stad	town	stuk	piece
stadig	slow (ly)	styf	stiff
stasie	station	sug	sigh
steeds	always, con- tinually	sug	to sigh
steek	to stick	Suid	South
steel	to steal	suiker	sugar
steen	stone	sulke	such
stem	voice	suster	sister
ster	star	suur	sour
sterk	strong	swaar	heavy
sterwe	to die	swak	brother-in-law
still	silent, quiet	swart	weak
stoel	chair	sweep	black
stoep	verandah	sweet	whip
stof	dust, material	swem	perspiration
stok	stick	swerm	to swim
stom	dumb	sy	swarm
stomp	blunt	sy	she, his, its
stomp	trunk (tree)	sy	side

T.

Taal	language	tang	pinchers
tabak	tobacco	tante	aunt
tafel	table	tapyt	carpet
tagtig	eighty	teater	theatre
tak	branch	tee	tea
talryk	numerous	teen	against
tamelik	fair (ly)	teenoor	opposite
tand	tooth	teenswoordig	at present

teenwoordig	present	tong	tongue
tegelyk	at the same time	toom	bridle
teken	sign, mark	toorn	anger
teken	draw (to)	tot	until, till
tel	to count	totdat	until
telefoon	telephone	tou	rope
telegraaf	telegraph	traan	tear
telegram	telegram	tree	step
terug	back (adv.)	trein	train
terwyl	while, whilst	trek	to trek
tesaam	together	treurig	sad
teuel	rein	trippens	three pence
tevergeefs	in vain	troos	consolation
tevore	before	trou	to marry
tevrede	satisfied	tuig	harness
thuis	(at) home	tuin	garden
tien	ten	tussen	between
tier	tiger	twaalf	twelve
tietel	title	twhee	two
tjek	cheque	twede	second
toe	then	tweemaal	twice
toe	to, towards	twintig	twenty
toekomend	future (adj.)	twyfel	doubt
toekoms	future (n.)	twyfelagtig	dubious
tog	yet	tyd	time
		tydelik	temporal

U.

U	you (polite form)	uit	out
ui	onion	uniwersiteit	university

V.

Vaal	drab	vanaand	tonight
vaar	to sail	vanaf	since
vader	father	vandaan	from
vak	subject	vandag	to-day
vakansie	holiday	vang	to catch
van	of	vanmôre	this morning
van	from	vannag	to-night

vark	pig	vleis	flesh, meat
vars	fresh	vlerk	wing
vas	tight	vleuel	wing
vat	to take	vlieg	to fly
vee	to sweep	vlieg	fly
vee	cattle	vloei	to flow
veel	much, many	voedsel	food
veer	feather	voel	to feel
veertien	fourteen	voël	bird
veertig	forty	voer	forage
veg	to fight	voer	to feed
veilig	safe	voet	foot
vel	skin	vol	full
veld	veld, field	volg	to follow
venster	window	volk	people
ver	far	voor	before (prep.)
veral	especially	voordat	before (conj.)
verbeel	to imagine	vooruit	forward
verby	past.	vou	to fold
verdeel	to divide	vra	to ask
verdien	to earn, deserve	vreeslik	terrible (ly)
vergeefs	in vain	vriend	friend
vergeet	to forget	vroeg	early
verkoop	to sell	vrolik	happy
verkoue	cold	vrou	woman
verlede	past	vrugte	fruit
verlies	loss	vry	free
verloor	to loose	vuil	dirty
vernaamlik	especially	vuis	fist
vers	heifer	vurk	fork
versigtig	careful (ly)	vuur	fire
verskil	difference	vuurhoutjie	match
verwoes	to destoy	vy	fig
vier	four	vyand	enemy
vierde	fourth	vyf	five
vind	to find	vyfde	fifth
vinger	finger	vyftien	fifteen
vinnig	quickly	vyftig	fifty
vir	for	vyl	file
vis	fish		

W.

Wa	wagon	wêreld	world
waai	to blow	werf	farm yard
waar	true (adj.)	werk	work, to work
waar	where (adv.)	Wes	West
waaran.	on which	westekant	western side
waardeur	through which	wewenaar	widower
waarheen	where to	wie	who
waarin	in which, what	wiel	wheel
waarmee	with, what	wil	will
waarom	why	wil	to wish, to want
waarop	on which	wild	wild (adj.)
waarsku	to warn	wild	game (n.)
wag	to wait	wilgerboom	willowtree
wakker	awake	wind	wind
wang	cheek	winkelier	storekeeper
wanneer	when	winter	winter
want	because	wit	white
warm	warm	woestyn	desert
was	to wash	wol	wool
wat	who, which, that, what	wolk	cloud
water	water	wond	wound
watter	which	woning	dwelling
weduwee	widow	woon	to dwell
week	week	woord	word
weer	again	word	to become
weer	weather	wortel	root, carrot
weet	know (to)	wreed	cruel
weg	way	wyd	wide
weinig	little, few	wyfie	female
wel	well	wyn	wine
wen	to win	wys	to show
wens	to wish		

Y.

ydel	vain	yster	iron
ys	ice	ywrig	eager

EIENAME.**PROPER NAMES.****A.**

Afrika	Africa	Asig	Asia
Amerika	America	Augustus	August
Arabië	Arabia		

B.

Boesman	Bushman	Brittanje	Britain
---------	---------	-----------	---------

D.

Desember	December	Donderdag	Thursday
----------	----------	-----------	----------

E.

Egipte	Egypt	Engels	English
--------	-------	--------	---------

F.

Februarie	February
-----------	----------

H.

Hollands	Dutch	Hendrik	Henry
----------	-------	---------	-------

J.

Julie	July	Junie	June
-------	------	-------	------

K.

Kaap	Cape	Koos	James
Kaffer	Kaffir		

M.

Maandag	Monday	Mei	May
Maart	March		

		N.	
November	November		
		O.	
Oktober	October		
		P.	
Piet	Peter		
		S.	
Saterdag	Saturday	Sondag	Sunday
September	September		
		V.	
Vrydag	Friday		
		W.	
Woensdag	Wednesday		

ENGLISH AFRIKAANS VOCABULARY.

A.		adjective	
a, an	'n (een)		byvoeglike naamwoord
aardvark	erdvark	adjust	reel
abandon	opgee, verlaat	admire	bewonder
ability	bekwaamheid	admirer	bewonderaar
able	bekwaam	adult	grootmens
abound	baie	advance	voortuin gaan
about	ongeveer, rondom	advantage	voordeel
above	bo, hoër	affair	affêre
absolute	absoluut	affix	agtervoegsel
abstract	abstrak, oorsig	afford	verskaf
abundance	oorvloed	afraid	bang
academy	hoë skool, akademie	African	Afrikaans
accent	aksent	Africander	Afrikaner
accept	aanneem	after	na, agter, daar-
accident	ongeluk	again	weer
accompany	saamgaan	against	teen, teenoor-
according	volgens	age	ouderdom
account	rekening (n.), reken (v)	agree	ooreenkom
		agreement	ooreenkoms
accuse	beskuldig	agriculture	landbou
accused	beskuldigde	agriculturist	landbouer
accuser	aanklaer	aid	hulp
ache	pyn	air	lug
aching	pyn	alarm	alarm, skrik
acid	suur	algebra	stelkunde
acknowledge	erken	alive	lewend
acorn	akker	all	almal
acquaint	bekendmaak	allow	toelaat
acquaintance	kennis, bekende	almost	byna
acquire	verkry	alone	alleen
across	oor	alphabet	alfabet
act	daad, akte, wet	alphabetical	alfabeties
acting	ageer	already	alreeds
action	aksie	also	ook
active	vlug	although	alhoewel,
adicu	vaarwel	A.M.	V.M.

amaze	verbaas	ask	vra
ammunition	ammuniesie	ass	cesel
amount	bedrag	assegai	asgaai
amuse	amuseer	assembly	raad
anchor	anker	House of Assembly	Parlement
ancient	oud		
and	en	assist	help
animal	dier	assistant	assistent
annual	jaarliks	attack	aanval
another	een ander	attorney	prokureur
answer	antwoord	auction	vendusie
ant	mier	auctioneer	vendumeeester, afslaer
antecedent	antesedent		
anteroom	spreekkamer	aunt	tante
anxious	besorg	author	outeur
any	ieder, elk	autumn	herfs
apart	apart	average	gemiddel
apartment	kamer	award	uitspraak
appeal	beroep	away	weg
appear	verskyn	awful	skriklik
appetite	eetlus		
apple	appel		B.
application	aansoek		
approach	nader	Baby	kindjie
apricot	appelkoos	back	rug, terug
April	April	bad	sleg
apron	voorskoot	bag	sak
are	is	bake	bak
arise	opstaan, opkom	baker	bakker
arithmetic	rekenkunde	bakery	bakkery
arm	arm, wapen	balance	balans
around	rondom	ball	bal, bol, dans
arrears	agterstallig	balloon	ballon
arrest	vang	bamboo	bamboes
arrive	aankom	banana	banana, pie-
arrow	pyl		sang
art	kuns	band	band, orkes
article	artikel	bank	bank
artillery	artillerie	banns	gebooie
as	as	bar	kantien, af-
aside	ter sy		sluit

barbarian	barbaar	benefit	weldaad, voor-deel, trek
bare	kaal		buite, behalwe
bark	blaf, bas	besides	beleer
barley	gars	besiege	bes, beste
base	basis	best	beter
basin	kom, skottel	better	bybel
basket	mandjie	bible	rywiel, fiets
bastard	baster	bicycle	aanbied
bat	vlermuis	bid	groot
bat	kolf	big	rekening
bath	bad	bill	bind
bathe	bad, baai	bind	voël
battalion	bataljon	bird	geboorte
battle	geveg	birth	beskuit
bean	boon	biscuit	biskop
bear	dra, bear	bishop	byt
beard	baard	bite	bitter
bearer	draer	bitter	swart
beast	dier	black	wit
beat	slaan	blank	kombers
beaten	geslaan	blanket	blesbok
beauty	mooiheid, skoonheid	blesbuck	seen
beautiful	mooi	bless	blind
because	omdat, want	blind	bloed
become	word	blood	blom
bed	bed	blossom	bloese
bee	by.	blouse	bloos
beef	beestevleis	blush	loseer, losies,
before	voor, tevore	board	raad
beggar	bedelaar	boarder	kosganger
begin	begin	boat	boot, skuit
behave	gedra	body	liggaam
behind	agter	Boer	Boer
being	synde	boil	kook
belief	geloof (n.)	book	boek
believe	glo (v.)	boot	skoen, stewel
bell	klok	born	gebore
belong	behoor	borrow	leen
belt	belt	botanical	botanies
bend	buig	botany	plantkunde

beth	altwee	bride	bruid
bottle	bottel	bridge	brug
bottom	bodem	bring	bring
boundary	grens	British	Brits
bow	boog	broad	wyd, breed
bowl	kom	broken	gebreek
box	doos, kas	brush	borsel
boy	seun, jonge	buck	bok
brain	verstand	bucket	emmer
bran	semels	buffalo	buffel
brand	brand	bull	bul
brandy	brandewyn	bunch	bos, tros
brave	dapper	burn	brand
bread	brood	bush	bos
break	breek	butter	boter
breakfast	brekfis	button	knoop
breath	asem	buy	koop
breeze	luggie	by	by, deur, met, om, aan

C.

Cab	kebkar	captain	kaptein
cabbage	kool	car	kar
cafe	koffiehuis	cardinal	kardinaal
cage	voëlhok	care	sorg, oppas
cake	koek	carpet	tapyt
calf	kalf	carrot	wortel
call	roep, noem, besoek	carry	dra
calm	kalm	cart	kar
camp	kamp	cartridge	patroon
can	kan	cash	kontant
canal	kanaal	castle	kasteel
canary	kanarie	cat	kat
candidate	kandidaat	catch	vang
candle	kers	cattle	grootvee
cane	rotting	cause	oorsaak
cannon	kanon	cease	ophou
capable	bekwaam	ceiling	plafond
cape	kaap	celebrate	feesvier
capital	kapitaal, hoof- stad	cement	sement
		centre	middelpunt
		century	eeu

chain	ketting	collar	boordjie
chair	stoel	college	kollege
chalk	kryt	colour	kleur
chance	kans	comb	kam
change	verander	come	kom
chapter	hoofstuk	comfortable	gemaklik
character	karakter	commandant	kommandant
chase	ja, jag	commando	kommando
chat	praatjie (hou)	common	algemeen
cheerful	vrolik	compare	vergelyk
cheese	kaas	comparison	vergelyking
cheque	tjek	comrade	maat
chicken	kuiken	conceal	verberg
chief	hoof	concert	konsert
child	kind	conclude	'sluit
choice	keus	condition	kondiesie
choir	koor	confusion	verwarring
chop	karbonaadjie	conjunction	voegwoord
Christmas	Kersfees	consent	toestemming
church	kerk	consist	bestaan
cigar	sigaar	consonant	medeklinker
cigarette	sigaret	consult	raadpleeg
circle	sirkel	continue	voortgaan
circumstance	omstandigheid	convey	vervoer
city	stad	cook	kok, kook
citizen	burger	copy	kopie
class	klas	corner	hoek
clear	duidlik	corn	graan
clerk	klerk	correspond	korrespondeer
climb	klim	cost	kos
close	toemaak	count	tel
cloth	laken	country	land
clothes	klere	couple	paar
cloud	wolk	court	hof
coal	steenkool	cousin	neef, nig
coast	kus	cover	dek
coat	baadjie	cow	koei
cock	haan	coward	lafaard
cocoa	koko	crawl	kruip
coffee	koffie	cream	room
cold	koud	creep	kruip

cross	kruis	cup	koppie
crowd	menigte	curtain	gordyn
cub	jong	cut	sny

D.

Dagger	dolk	die	sterwe
daily	daagliks	differ	verskil
dairy	melkkamer	difficult	moeilik
dam	dam	dig	graaf
dame	vrou, mevrou	dinner	middagete
dance	dans	direction	rigting
dare	durf	dirt	vuil
dark	donker	discover	ontdek
date	datum, dadel	dispute	twis
daughter	dogter	dissolve	oplos
dead	dood	distance	distansie
dear	geliefde	district	distrik
death	dood	dive	duik
debate	debat	divide	deel
debt	skuld	do	doen
December	Desember	doctor	dokter
decide	beslis	dog	hond
decline	verbuig	doing	doende
decrease	verminder	doll	pop
deed	daad	donkey	esel
degree	graad	door	deur
delay	versuim	double	dubbel
delicate	delikaat	dove	duif
demand	eis	down	onder
depart	vertrek	draw	trek
depend	afhang	dress	tabberd, aan-
depth	diepte		trek
desert	woestyn	drill	dril, oefen
desire	wens	drink	drink
desk	lessenaar	drive	dryf
destroy	verniel	drop	val
diamond	diamant	drown	verdrink
dictate	dikteer	dry	droog
dictation	diktee	duck	eend
dictionary	woordeboek		
dust	stof	duty	plig
Dutch	Hollands	dwell	woon

E.

Each	elkeen	else	anders
ear	oor	embark	inskeep
early	vroeg	embrace	omarm
earn	verdien	empty	leeg
earth	aarde	enclose	insluit
East	Oos	end	einde
easily	gemaklik	endeavour	poging doen
eat	eet	enemy	vyand
ebb	eb, laagwater	engine	lokometief
edge	kant	engineer	ingineur
editor	editeur	English	Engels
educate	opbring	enjoy	geniet
effort	poging	enough	genoeg
egg	eier	enter	ingaan
eight	agt	envelope	koevert
eighteen	agtien	equal	gelyk
eighty-eight	agtentagtig	error	fout
eighth	agste	essay	opstel
eighty	tagtig	evening	aand
eland	eland	every	alle, elk
elbow	ellembogg	examination	eksamen
elder	ouer	except	uitgesonder
eldest	oudste	excuse	ekskuus
elect	kies	exercise	oefening
electric	elektries	expect	verwag
elephant	olifant	experience	ondervinding
eleven	elf	export	uitvoer
eleventh	elfde	extreme	uiterste
		eye	oog

F.

Face	gesig	family	gesin, famielie
fact	feit	far	ver
fair	mooi	fare	reisgeld
faith	geloof	farewell	vaarwel
fall	val	farm	boerplaas
false	vals	farmer	boer

fast	vlug	fly	vlieg
fat	vet	foe	vyand
father	vader	fold	vou
fault	fout	follower	volgeling
fear	angs	fond	versot op
feast	fees	food	kos, voedsel
feather	veer	fool	gek
fee	loon	foot	voet
feed	voed	forenoon	voormiddag
feel	voel	forget	vergeet
feet	voete	fork	vurk
fellow	maat, kerel	former	vroeër
female	vroulik	fort	vesting, fort
fetch	haal	four	vier
fever	koors	fourteen	veertien
field	veld	fourth	vierde
fifteen	vyftien	fowl	hoender
fifteenth	vyftiende	fox	vos, jakhals
fifty	vyftig	fowl	hoender
fiftieth	vyftigste	free	vry
fight	veg, geveg (n.)	freedom	vryheid
finger	vinger	friend	vriend
finish	klaar	fright	skrik
fire	vuur	frog	padda
first	eerste	from	van
five	vyf	front	front
flag	vlag	fruit	vrugte
flesh	vleis	full	vol
float	dryf	fund	fonds
flour	meel	future	toekom, toe-
flow	vloei, loop		komende

G.

Gain	wins, win	gemsbuck	gemsbok
gale	sterk wind	gender	geslag
gallery	gallery	general	generaal,
game	wild, spel	generous	algemeen
garden	tuin	gentleman	mild
gardener	tuinier	geography	heer
gas	gas	geometry	aardrykskunde
gate	hek	get	meetkunde
gather	vergader		kry

giant	reus	government	goewernement
gift	geskenk	governor	goewerneur
girl	meisie	grade	graad
give	gee	grain	graan
glad	bly	grape	druif
glass	glas	grasp	gryp
globe	wèreldbol	grass	graas
glory	roem	gray	grys
go	gaan	ground	grond
goat	bok	grow	groei
goer	loper	guest	gas
gold	goud	guide	gids
good	goed	gun	kanon
goodness	goedheid		

H.

Habit	gewoonte	hear	hoor
hail	hael	hearer	hoorder
hair	haar	heart	hart ,
half	half	heat	hitte, warmte
hall	saal	heel	hak
halt	stop	height	hoogte
ham	ham	heir	erfgenaam
hand	hand	heiress	erfgenaam
handle	hef	help	hulp (v.), hulp (n.)
hanepoot grape	hanepoot		
hare	haas	helpless	hulpeloos
harm	skade, nadeel	hen	hen
harrow	eg	herd	kudde
hart	takbok	here	hier, hierso
harvest	oes	hero	held
harvesters	oesvolk	hide	vel (n.), ver- berg (v.)
haste	haastigheid		
hat	hoed	high	hoog
hate	haat	hill	heuwel
hay	hooi	hire	huur
he	hy	history	geschiedenis
head	hoof, kop (dier)	hive	bynes
health	gesondheid	hit	slaan
heap	hoop	hold	hou

holiday	vakansie	Hottentot	Hottentot
home	huis	hour	uur
honest	eerlik	house	huis
honey	heuning	human	menselik
honour	eer	hundred	honderd
hope	hoop	hunger	onger (ig)
horn	horing	hunt	jag, ja
horse	perd	hunter	jagter
hospital	hosptaal	hurry	haast
host	gasheer, leer	hurt	beseer
hostes	gasvrou	husband	eggenoot
hot	warm	hut	hut
hotel	hotel		

I.

I	ek	independent	onafhanklik
Ice	ys	India	Indie
idea	idee	indicate	aandui
idiom	idioom	individual	indiwidu
idle	niksdoen, on- ledig	industry	industrie
ill	siek	infancy	kindsheid
image	beeld	infant	kindjie
imagine	verbeel	infantry	voetvolk
immediate	daadlik	inform	meedeel
immigrant	trekker	information	informasie
immortal	onsterflik	inhabit	bewoon
import	invoer	ink	ink
important	belangryk	inquire	navraag
impossible	onmoontlik	instance	voorbeeld
improve	verbeter	instructor	leermeester
inch	duim	interrupt	stoor
incident	gebeurtenis	into	in
incline	neig	introduce	voorstel
include	insluit	invent	uitvind
income	inkome	invite	uitnooi
increase	vermeerder	island	eiland
indeed	inderdaad	its	sy, haar
independence	onafhanklikheid	ivory	ivoor

J.

Jackal	jakhals	judge	regter
jam	jam, konfyt	judgment	vonnis
January	Januarie	jump;	spring
Jew	Jood	junction	junksie
join	aansluit	June	Junie
journal	joernaal	just (ly)	regvaardig,
journey	reis		eerlik
joy	blydskap		

K.

Kafir	kaffer	kiss	soen
kaross	karos	kitchen	kombuis
keep	hou, onderhou	kloof	kloof
keeper	bewaarder	knee	knie
key	sleutel	knife	mes
kick	skop	knock	slag, klop
kid	boklam	knot	knoop
kill	doodmaak	know	weet
kind	soort, vryndlik	knowledge	kennis
kindergarten	kindergarten	known	gekend
king	koning		

L.

Labour	arbeid, werk	laugh	lag
labourer	arbeider	law	lui
lack	gebrek	lead	lei
lad	jongeling, seun	leader	leider
lady	dame	leaf	blaar
lamb	lam	leap	spring
lamp	lamp	learn	leer
land	land, landery	least	minste
language	taal	leave	verlaat, ver-
lap	skoot		trek, weggaan
large	groot	lecture	lesing
last	laas	left	links
late	laat	leg	been
later	later	lemon	suurlemoen
Latin	Latyn	lend	leen
latter	laasgenoemde	letter	brief, letter

library	boekery, lees-	lip	lip
	kamer	listen	luister
lie	lē	little	klein
lie	lieg	live	lewe
life	lewe	loaf	brood
light	lig	loan	leen
light	lig	loss	verloor
like	hou van, gelyk	loud (ly)	hard, luid
limbs	lede	love	liefde,
lime	kalk	low	laag
line	reel, lyn	luck	geluk
link	skakel	luggage	reisgoed
lion	mannetjieleeu	lunch	luns
lioness	wyfieleeu		

M.

Ma	ma	matriculation	matrikulasié
mad	dol	May	Mei
madam	mevrou	meadow	wei
made	gemaak	mealie	mielie
magistrate	magistraat	mean	bedoel
maid	meisie	meaning	betekenis
mail	pos	measure	maat, meet
main	vernaamste	meat	vleis
major	majoor	medicine	medisyne
make	maak	medium	middel
male	manlik	meercat	meerkat
man	man	meet	ontmoet
manager	bestuurder	member	lid
mane	maanhaar	memory	geheue
manner	manier, wyse	men	mense
many	baie	merchant	handelaar
map	kaart	mere (ly)	eenvoudig
March	Maart	mid	middel
market	mark	might	mag
marriage	huwelik	mile	myl
mass	massa	military	militêre
master	meester	milk	melk
match	yuurhoutjie	million	miljoen
mate	maat	mind	verstand
mathematics	matesis	mine	myne (pro.)

minus	minus	mother	moeder
minute	minuut	motor	motor, outo
mirage	lugspieeling	mountain	berg
Miss	Mejuffrou	mouse	muis
missionary	sendeling	mouth	mond, bek
mist	mis, newel	move	gaan, beweeg
mix	ming	mow	maai, oes
moment	oomblik	Mr.	Mnr.
money	geld	much	baie
monkey	aap	mud	modder
month	maand	multiply	vermenigvuldig
mood	wyse	murder	moor
moon	maan	museum	museum
more	meer	music	musiek
morning	môre, oggend	must	moet
most	meest	mutton	skaapvleis
moth	mot	myself	myself, ekselt

N.

Name	naam	night	nag,
nation	nasie	nine	nege,
native	naturel, kaffer	ninth	negende,
natural	natuurlik	nineteen	negentien
near	naby, by, aan	ninety	negentig
necessary (ily)	nodig, noods-	no	nee
	aaklik	nobody	niemand
necessity	noodsaaklikheid	noise	geraas
neck	nek	none	geen, niks
need	nodig, behoef	noon	noen, middag
neighbour	buurman,	nor	nog, ook, nie
	vrou	North	Noord
neither	geen een	nose	neus
nephew	neef	not	nie
nest	nes	note	noot, briefie
neuter	onsydig	nothing	niks
never	nooit	noun	selfstandig-
new	nuut, nuwe		naamwoord
news	nuus	now	nou
next	volgende, naas	number	nommer, getal
nice	lekker		

O.

Oats	hawer	open	oop, oopmaak
obedient (ly)	onderdanig		(v.)
object	doel, voorwerp	opposite	teenoorgestel
observe	opmerk	or	of
obtain	kry	orange	lemoen
ocean	oseaan	order	beveel
October	Oktober	ordinary	gewoon
of	van, uit, deur,	ostrich	voëlstruis
	vir, in	other	ander
off	af, weg	our	ons
often	dikwels, baie	out	uit, buite
old	oud	outside	buitekant
on	op, in, onder,	outspan	uitspan
	na, te, toe,	over	oor
	aan	own	eie
once	eens	ox	os
one	een, 'n mens,	oxen	osse
	iemand		

P.

Page	bladsy	penny	pennie
pain	seer	people	mense
pair	paar, twee	pepper	peper
papa	pa	perfect	perfek, vol-
paper	papier, krant		maak
parade	parade	perhaps	miskien
parents	ouers	person	persoon, mens
parliament	parlement	phrase	frase
part	deel	piano	piano, klavier
partridge	patrys	picnic	pickniek
party	party	piece	stuk
past	verlede	pig	vark
path	pad	pigeon	duit
pay	betaal	pipe	pyp
peach	perske	place	plaas, plek
peacock	pou	plan	plan
pear	peer	plant	plant
pen	pen	plate	bord

play	speel	pound	pond
plead	pleit, plcidooi	pour	gooi
please	asseblief	prefix	voorsetsel
pleasure	genoeë	prepare	klaarmaak
plenty	baie, volop	present	teenwoordig
plum	pruim	pretty	mooi
plural	meervoud	promise	beloof
poet	digter	proud	trots
point	punt	public	publiek
pool	waterkuil	pull	trek
post	pos	purchase	koop
potato	ertappel	purpose	doel
poultry	pluimvee	put	sit, plaas

Q.

quater	kwart	question	vraag
queen	koningin	quick	vlug

R.

Rabbit	konyn	relate	vertel
radish	radys	relative	betrelik
railway	spoorweg	remain	bly
rain	reen	reply	antwoord
ram	ram	rest	rus
rank	rang	return	terugkeer
rare	skaars	rice	rys
raw	rou	ride	ry
reach	bereik	rifle	geweer
read	lees	right	reg
reading	lees	ripe	ryp
ready	klaar	rise	opkom
reap	oes	roast	braai
receipt	ontvangs	rock	rots
receive	ontvang	roof	dak
recitation	resitasie	room	kamer
red	rooi	run	hardloop
regiment	resiment	runner	loper

Sad	treurig	simple	eenvoudig
salt	sout	sing	sing
same	selfde	single	een, enkel
sand	sand	sir	meneer
Saturday	Saterdag	sit	sit
save	red	six	ses
scarce	skaars	sixth	sesde
scholar	skolier	sixteen	sestien
school	skool	sixty	sestig
score	twintigtal	sky	lug
sea	see	slate	lei
search	soek	sleep	slaap
season	jaargety	small	klein
second	twede	smoke	rook
see	sien	smooth	glad
seed	saad	snake	slang
self	self	so	so
sell	verkoop	soap	seep
send	stuur	soft (ly).	sag, saf
separate	skei	soil	grond
September	September	soldier	soldaat
serve	dien	some	party, sommige
seven	sewe	son	seun
seventh	sewende	song	lied
seventy	sewentig	soon	gou
sex	geslag	sort	soort
shadow	skaduwee	soup	sop
sharp	skerp	sow	saai
she	sy	spade	graaf
sheaf	gerf	speak	praat
sheep	skaap	speech	rede, spiets
sheet	laken	spell	spel
shine	skyn	spend	uitgee
ship	skip	spoon	lepel
shirt	hemp	spoor	spoor
shoe	skoen	spread	sprei
shoot	skiet	spring	lente, spring
sick	siek	stand	staan
side	kant, sy	star	ster

station	stasie	sum	som
stay	bly	sun	son
steal	steel	sure	seker
steam	stoom	survey	beskou, op-
still	nog, stil		neem
stone	rots, klip	swallow	swaweltjie
storm	storm	sweet	soet
straight	reguit	swift (ly)	vlug
street	straat	swim	swem
study	studie	syllable	lettergreep
subject	onderwerp	syrup	stroop
sufficient	genoeg		T.

Table	tafel	thirst	dorstig
tail	sterd	thirteen	dertien
take	neem	thirteenth	dertiende
talk	praat	thirty	dertig
taste	smaak	this	die, hierdie
tea	tee	those	daardie
teach	leer	thou	jy, jou
teacher	onderwyser (es)	thought	gedagte
teeth	tande	three	drie
tell	sê	throw	gooi
ten	tien	thumb	duim
tenth	tiende	thunder	donder
thanks	dankie	Thursday	Donderdag
that	dat, daardie	tide	gety
the	die	tiger	tier
thee	jou	till	tot
then	dan, as, toe	time	tyd
there	daar, daardie, to daarso	to	na, tot, toe tabak, twak
these	hierdie	tooth	tand
they	hulle	town	stad, dorp
thick	dik	train	trein
thief	dief, dievegge (f)	tram	trem
thin	dun	travel	reis
think	dink	tree	boom
third	derde	turnip	raap

twelfth	twaalfde	twice	tweemaal
twelve	twaalf	two	twee
twenty	twintig		
U.			
Unable	nie instaat nie	upon	op, aan, oor
uncle	oom	us	ons
under	onder	use	gebruik
undertake	onderneem	usual (ly)	gewoon (lik)
union	unie, eenheid	utmost	uiterste
V.			
Vacancy	oopplek	view	gesig
value	waarde	vine	wynstok
vegetable	groente	virtue	deug
verb	werkwoord	voice	stem
very	seer, veel, baie		
W.			
Wagon	wa	white	wit
wait	wag	who	wie
walk	loop	whose	van wie
war	oorlog	why	waarom
warm	warm	wide	wyd
wash	was	wild	wild
watch	wagter, oor- losie	will	wil
water	water	wind	wind
watermelon	waterlemoen	wine	wyn
wave	golf	wish	wens
way	manier, weg	wolf	wolf
week	week	woman	vrou
welcome	welkom	wonder	wonder
well	gesond, goed	wood	bos, hout
wet	nat	wool	wol
when	wanneer, toe	word	woord
where	waar, waarso	work	werk
while	terwyl	world	w@reld

would	wou, sou	writer	skrywer
write	skryf	wrong	verkeerd

Y.

Year	jaar	you	jy, jou
yellow	geel	young	jong
yes	ja	your	jou
yesterday	gister	yours	joune
yet	nog	youth	jonge